

ମୋ ଫଟୋ

ଗଣିତ କାର୍ଯ୍ୟପୂସ୍ତିକା ତୃତୀୟ ଶେଣୀ

ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ମୋ ନାମ .....

ମୋ ମା'ଙ୍କ ନାମ .....

ମୋ ବାପାଙ୍କ ନାମ .....

ମୋ ବିଦ୍ୟାଲୟ ନାମ .....

ମୋ ଶ୍ରେଣୀ ଶିକ୍ଷକ/ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ନାମ .....

ମୋ ରୋଲ୍ ନିମ୍ନର .....

ମୋ ଗାଁ / ସାହିର ନାମ : .....

ମୋ ଜିଲ୍ଲାର ନାମ : .....

ଗଣିତ କାର୍ଯ୍ୟପୁସ୍ତିକା

ଡୃଢ଼ୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ଏବଂ
ରାଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଗବେଷଣା ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପରିଷଦ,
ଓଡ଼ିଶା, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଓଡ଼ିଶା ବିଦ୍ୟାଲୟ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରାଧୀନେଶ୍ୱର,
ଓଡ଼ିଶା, ଭୁବନେଶ୍ୱର

କୃତିଜ୍ଞତା

ସମୀକ୍ଷକ

ଡ. ତାପସ କୁମାର ନାୟକ

ଡ. ବାମଦେବ ତ୍ରିପାଠୀ

ପରାମର୍ଶଦାତା

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଭୂପେନ୍ଦ୍ର ସିଂ ପୁନିଆ (ଡା.ପ୍ର.ସେ)

ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଓସେପା

ସଂଖ୍ୟାଦିନା ମଣ୍ଡଳୀ

ଉଦ୍‌ବାନୀ ଶକ୍ତି ଦାସ

ନିହାରିକା ଦେବୀ

ଡ. ନମିତା ମହାପାତ୍ର

ନୟନ କୁମାର ପୁଜାରୀ

ରବିନ୍ କୁମାର ଶତପଥୀ

ଚତୁର୍ଭୂଜ ପ୍ରଧାନ

ପବିତ୍ର ମୋହନ ଦାସ

ଅକ୍ଷୟ କୁମାର ଦାଶ

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଗଜାଧର ସାହୁ (ଓ.ପ୍ର.ସେ)

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ଏବଂ
ରାଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଗବେଷଣା ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପରିଷଦ

ଶୈକ୍ଷିକ ପରାମର୍ଶଦାତା

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସୂର୍ଯ୍ୟ ନାରାୟଣ ମିଶ୍ର, ଓ.ଶି.ସେ

ଅତିରିକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଓସେପା

ଶ୍ରୀମତୀ ଅମିତା ପଙ୍କନାୟକ, ଓ.ଶି.ସେ

ଯୁଗ୍ମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଶିକ୍ଷାଚତ୍ର, ଓସେପା

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ କୁମାର ସାହୁ

ଅକ୍ଷରା ଫାଉଣ୍ଡେସନ୍

ଶିକ୍ଷକ ପାଇଁ ମୁଚ୍ଚନା

ଜାତୀୟ ଶିକ୍ଷାନୀତି - ୨୦୨୦ରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୌଳିକ ସାକ୍ଷରତା (Literary) ଓ ସଂଖ୍ୟାଜ୍ଞାନ (Numeracy) ହାସଲ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ଏଥରେ ସଂଖ୍ୟାଜ୍ଞାନ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ସମସ୍ତ ଶିଶୁଙ୍କ ପାଇଁ ମୌଳିକ ସାକ୍ଷରତା ଓ ସଂଖ୍ୟାଜ୍ଞାନ ହାସଲ କରିବା ଏକ ଜରୁଗୀ ଜାତୀୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେବ ଏବଂ ଏଥପାଇଁ ବୁରୁତ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ । ୨୦୨୫ ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସାର୍ବଜନୀୟ ମୌଳିକ ସାକ୍ଷରତା ଓ ସଂଖ୍ୟାଜ୍ଞାନ ହାସଲ କରିବା ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସର୍ବୋତ୍ତମା ପ୍ରାଥମିକତା ହେବ ।

ଡୃଢ଼ୀୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢ଼ୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କର ଶ୍ରେଣୀ ଭିତରେ ଗାଣିତିକ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି କରିବା ନିମନ୍ତେ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉଛି । ଗାଣିତିକ ଦକ୍ଷତାର ବିକାଶ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ମାନଙ୍କର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଚିତ୍ତନ, ବିଶ୍ଵେଷଣାମୂଳକ ଚିତ୍ତନ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧିରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । ଗାଣିତିକ ଦକ୍ଷତାର ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ଶିକ୍ଷକ ଉପଯୁକ୍ତ ଶୈଖିକ ପ୍ରଣାଳୀ ଓ ପଦ୍ଧା ଅବଳମ୍ବନ କରିବା ସହିତ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ସମାପ୍ତ ଶ୍ରେଣୀ, ଛୋଟଦଳ, ଯୋଡ଼ି ଓ ବ୍ୟକ୍ତିଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ସଂପାଦନ କରିବାର ଜରୁଗୀ ଏତବ୍ଦି ବ୍ୟତୀତ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ବାହାରକୁ ଯାଇ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କର ଦୈନିକିନ ଜୀବନର ଅଭିଜ୍ଞତାକୁ ପାଠ୍ୟ ବିଷୟବସ୍ତୁ / ଗାଣିତିକ ଧାରଣା ସହ ସଂପର୍କରେ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଗଣିତ ଶିକ୍ଷାରେ ଶ୍ରେଣୀରେ ଶିକ୍ଷଣକାର୍ଯ୍ୟ ଭିତରେ ଶ୍ରେଣୀ ପରିଚାଳନା ସହିତ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କଦ୍ୱାରା ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଅଭ୍ୟାସର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି । ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକରେ ଦିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟତୀତ ଅଧିକ ଅଭ୍ୟାସର ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିବାପାଇଁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟପୁସ୍ତିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ପୁସ୍ତିକାରେ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ସଂପାଦନ କରିବା ବେଳେ ନିମ୍ନ ଦିଗଗୁଡ଼ିକୁ ଧାନ ଦିଆଯିବ ।

- ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ କାର୍ଯ୍ୟପୁସ୍ତିକା ଉପଲବ୍ଧ କରାହେବ ଯାହା ଯଥା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ରହିବ ।
- ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପାଠ୍ୟ / ଅଧ୍ୟାସ ପଢ଼ା ଚାଲିଥିବା ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ବା ସେହି ପାଠ୍ୟର ସମାପ୍ତି ପରେ ତର ସଂପର୍କର କାର୍ଯ୍ୟପୁସ୍ତିକାରେ ଥିବା ଅଭ୍ୟାସ କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ସଂପାଦନ କରିବେ ।
- ପିଲାଟି କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ କରିବା ପରେ ଶିକ୍ଷକ/ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ତାହାକୁ ଦେଖିବେ ଓ ସେଥିରେ ଆବଶ୍ୟକ ସଂଶୋଧନ କରିବେ । ଅଧିକ ଭୁଲଥିଲେ ପିଲାକୁ ନିଜ ଖାତାରେ ଉଭରକୁ ଲେଖିବାକୁ କୁହାଯିବ ।
- ଶିକ୍ଷକ ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟ ପର୍ଦକୁ ଦେଖିବାରିବାପରେ ତଳେ ଦସ୍ତଖତ କରିବେ ଓ ତାରିଖ ସୂଚିତ କରିବେ ।
- ଆବଶ୍ୟକ ସୁଲେ ପିଲାମାନଙ୍କ ସହାୟତାରେ ସଂଶୋଧନ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇ ପାରେ । ଜଣେ / ଦୁଇ ଜଣ ପିଲାକୁ କଳାପରାଗେ ଉଭରକୁ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ପାଇଁ କୁହାଯିବ ।
- କେତୋଟି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପାଠ୍ୟ ଅଭ୍ୟାସ ପରେ ଗୋଟିଏ ମାନ ନିର୍ବାରଣ ଫର୍ଦ୍ଦ ଦିଆଯାଇଛି, ଯେଉଁଥିରୁ ଏକ ସାମଗ୍ରୀକ ଭାବେ ପିଲାମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷଣ ଉପଲବ୍ଧ ଜାଣିହେବ ଓ ତଥନୁଯାୟୀ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିହେବ ।
- ପିଲା ଦ୍ୱାରା ସଂପାଦିତ କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ପିତାମାତା / ଅଭିଭାବକ ମାନଙ୍କୁ ଦେଖାଇ ଦିଆଯିବ ଓ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କର ଶୈଖିକ ଅଗ୍ରଗତି ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରାଯିବ ।

ଆଶାକରାଯାଏ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟପୁସ୍ତିକାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଶ୍ରେଣୀ ଭିତରେ ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ ହାସଲ କରିପାରିବେ ।

ମୁଚୀପତ୍ର

କ୍ରମିକ ନମ୍ବର	“ଗଣିତ ମଜା” ବହିରେଥେବା ପାଠର ନାମ	ପୃଷ୍ଠା
୧.	କାଗଜ ଖେଳ	୧ - ୫
୨.	ବଶୁରୁ ଆକୃତି ଜାଣିବା	୭ - ୯
୩.	ମାନନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାର୍ଦ୍ଦ-୧	୧୦
୪.	ଚାଲ ଆମେ ଗଣିବା	୧୧ - ୧୪
୫.	ଆସ ଆମେ ଖେଳିବା	୧୭ - ୧୯
୬.	ଆଗ ପଛ ଜାଣିବା	୨୦ - ୨୨
୭.	ଯୋଡ଼ି ଓ ବେଯୋଡ଼ି ସଂଖ୍ୟା ଚିହ୍ନିବା	୨୩ - ୩୨
୮.	ମାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାର୍ଦ୍ଦ-୨	୩୩ - ୩୪
୯.	ସ୍ଵାନ ଜାଣିବା	୩୫ - ୩୭
୧୦.	କିଏ ବେଶୀ କିଏ କମ୍	୩୮ - ୪୩
୧୧.	ଆସ ମିଶାଣ ଶିଖିବା	୪୪ - ୪୩
୧୨.	ଫେତାଣ ଜାଣିବା ।	୪୪ - ୭୦
	ମାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାର୍ଦ୍ଦ-୩	୭୧ - ୭୪
୧୪.	ଆସ ହିସାବ କରିବା	୭୫ - ୭୯
୧୫.	ଆସ ବାଣିବା	୭୭ - ୮୦
୧୬.	ମାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାର୍ଦ୍ଦ-୪	୮୧ - ୮୨
୧୭.	ମାପ କରିବା	୮୩ - ୮୪
୧୮.	ଓଜନ ଓ ପରିମାଣ ଜାଣିବା	୮୬ - ୯୦
୧୯.	କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରରୁ ଶିଖିବା	୯୧ - ୯୪
୨୦.	ଚଙ୍କା ପଇସା ହିସାବ	୯୫ - ୯୭
୨୧.	ସମୟ କହେ ମୁଁ ଠିକ୍ ଠିକ୍	୯୭ - ୧୦୦
୨୨.	ଉଥ୍ୟ ଜାଣିବା	୧୦୧ - ୧୦୨
୨୩.	ମାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାର୍ଦ୍ଦ-୫	୧୦୩ - ୧୦୪

|| ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ (ଗଣିତ) ||

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ

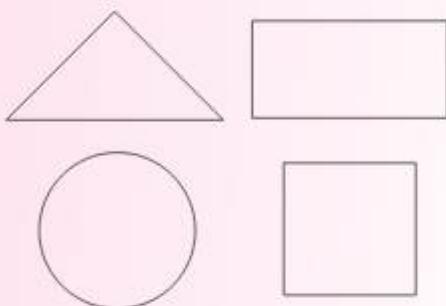
LO Code Learning Outcome Description

- M. 301** ତିନିଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ସହ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ, ୧୯୯ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂଖ୍ୟା ପଡ଼ିବେ ଓ ଲେଖିବେ।
- M. 302** ମୁନ୍ଦ୍ରମାନର ଧାରଣା ବ୍ୟବହାର କରି ୧୯୯ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ତୁଳନା କରିବେ।
- M. 303** ତିନି ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାମାନଙ୍କର ଯୋଗ ର ପ୍ରକ୍ରିୟା ବ୍ୟବହାର କରି ଦୈନିକିନ ଜୀବନର ସରଳ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିବେ (ଗୋଟିଏ ଘରୁ ଅନ୍ୟ ଘରକୁ ସଂଖ୍ୟା ନ ନେଇ ଓ ନେଇ ଯୋଗଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବେ, ଯୋଗଫଳ ୧୯୯ ମଧ୍ୟରେ ହେଉଥିବା)
- M. 304** ୨, ୩, ୪, ୫ ଓ ୧୦ ର ଗୁଣନକରୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ବ୍ୟବହାର କରିବେ ଓ ଦୈନିକିନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ତହିଁର ବ୍ୟବହାର କରିବେ।
- M. 305** ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରସଙ୍ଗ/ପରିସ୍ଥିତିରେ ଉପୟୁକ୍ତ ଗଣିତିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ପ୍ରଯୋଗ କରିବେ ଓ ବିଶ୍ଲେଷଣ କରିବେ।
- M. 306** ସମାନ ଦଳରେ ଭାଗକରି / ସମ୍ମହ ସୃଷ୍ଟି କରି ହରଣର ଅର୍ଥ ବୁଝିବେ ଓ ବୁଝାଇବେ, ବାରମାର ବିଯୋଗ ପ୍ରକ୍ରିୟା ରେ ଭାଗଫଳ ସ୍ଥିର କରିବେ, ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ : ୧ ୨୩ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ୩ ଟି ଲେଖାଏଁ ଜିନିଷ ନେଇ ୪ ଟି ଦଳ କରି ୧ ୨ ପାଇବେ। ୧ ୨ ରୁ ୩ କୁ କୁଳମାନ୍ୟରେ ବିଯୋଗ କରି ୪ ପାଇବେ।
- M. 307** ଅଛି ପରିମାଣର ଚଙ୍କା ପଲସାର ଯୋଗ ଓ ଫେଡାଣ କରିବେ (ଚଙ୍କାକୁ ପଲସାରେ ପରିଣିତ କରି ଓ ନ କରି)।
- M. 308** ଦର ତାଲିକା ଓ ସରଳ ଚିଠା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ।
- M. 309** କାଗଜ ଭାଙ୍ଗି, ବିଦୁଗ୍ରାହରେ କାଗଜ କାଟି ସରଳରେଖା ଲତ୍ୟାଦି ବ୍ୟବହାର କରି ଦ୍ୱିମାତ୍ରିକ ଆକୃତି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନିବେ।
- M. 310** ଦ୍ୱି-ମାତ୍ରିକ ଆକୃତିର ଧାର, ଶାର୍ଷ ଓ କର୍ତ୍ତା ସଂଖ୍ୟାକୁ ବୁଝାଇବେ, ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ, ଗୋଟିଏ ବହିର ଉପର ପାଖ (ମଳାଟ) ର ୪ ଟି ଧାର, ୪ ଟି ଶାର୍ଷ ଓ ୨ ଟି କର୍ତ୍ତା ଅଛି।
- M. 311** କୌଣସି ଷେତ୍ରକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚାଲିଲି ଆକୃତିରେ ସଜାଇବେ ଯେପରି କୌଣସି ମୁନ୍ଦ୍ର ବଳିନ ପଡ଼େ।
- M. 312** ଲମ୍ବ ଦୂରତାକୁ ମାନକ ଏକକ (ମଧ୍ୟ-ସେଣ୍ଟି ମିଟର ବା ମିଟର)ରେ ଅନୁମାନ କରିବେ କିମ୍ବା ମାପିବେ ଓ ଦେଇଁ ମାପ ଏକକ ମାନକ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପର୍କ ବୁଝିବେ।
- M. 313** ମାନକ ଏକକ ଗ୍ରାମ ଓ କିଲୋଗ୍ରାମ ବ୍ୟବହାର କରି ବସ୍ତୁର ଓଜନ ସ୍ଥିର କରିବେ।
- M. 314** ବିଭିନ୍ନ ପାତ୍ରର ଧାରକରୁ ଅଣମାନକ ଏକକରେ ତୁଳନା କରିବେ।
- M. 315** ଦୈନିକିନ ଜୀବନ ସମ୍ବୂଳ ଘଟଣାକଲିରେ ଗ୍ରାମ ଓ କିଲୋଗ୍ରାମ ଏକକରେ ପ୍ରକାଶିତ ମାପ ମାନଙ୍କର ଯୋଗ ଓ ବିଯୋଗ କରିବେ।
- M. 316** ଏକ କ୍ୟାଲେଣ୍ଟରୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦିବସ ଓ ତାରିଖ ଚିହ୍ନିବେ।
- M. 317** ଘଣ୍ଟାକୁ ଦେଖି ଠିକ୍ ଭାବରେ ସମୟକୁ ଚିହ୍ନିବେ।
- M. 318** ସଂଖ୍ୟା ଓ ସରଳ ଆକୃତିରେ ଥିବା ସଂରଚନାକୁ ଆଗକୁ ବଢାଇବେ।
- M. 319** ଚାଲି ଚିହ୍ନ ବ୍ୟବହାର କରି ଉଥ୍ୟକୁ ଲିପିବନ୍ଧ କରିବେ, ଚିତ୍ର ଲେଖାରେ ଦର୍ଶାଇବେ ଓ ଯୁଦ୍ଧିମୁକ୍ତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବେ।

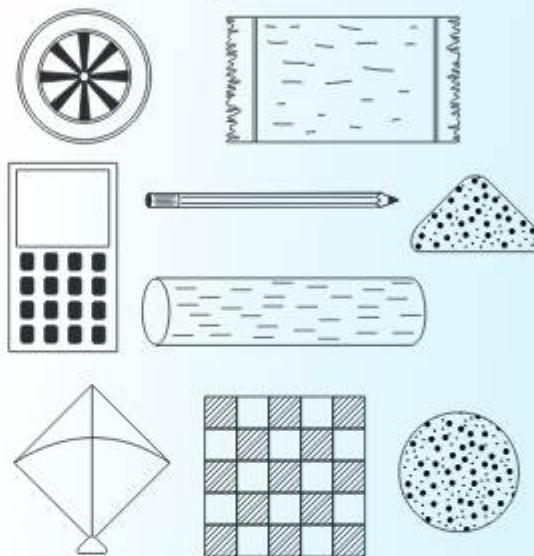
କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୧

(୧) ବାମ ପାଖ ଚିତ୍ରର ଆକୃତି ସହ ଡାହାଣ ପାଖରେ ଥିବା ସମାନ ଆକୃତିର ବସ୍ତୁକୁ ଗାର ଟାଣି ଯୋଡ଼ ।

(ବାମ ପାଖ)

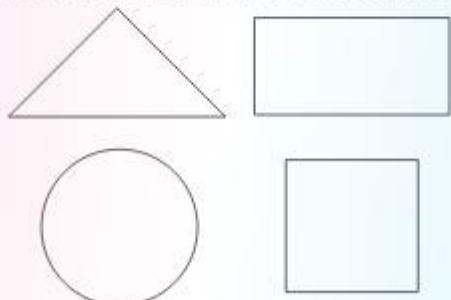

(ଡାହାଣ ପାଖ)

(୨) ମଣି ଘରେ ଥିବା ଆକୃତି ସହିତ ବାମ ପାଖ ଘରେ ଥିବା ଆକୃତିର ନାମ ଓ ଡାହାଣ ପାଖ ଘରେ ଖାପ ଖାଉଥିବା ବସ୍ତୁର ନାମକୁ ଗାର ଟାଣି ଯୋଡ଼ ।

ବୃତ୍ତ
ତ୍ରିଭୁଜ
ଆୟତ ଚିତ୍ର
ବର୍ଗଚିତ୍ର

- କାଗଜ ଫର୍ଦ
- ଚେବୁଲ ପୃଷ୍ଠ
- ଶ୍ରେଣୀ ଗୃହ ଚଚାଣ
- ଲୁହୁ ଗୋଟିର ଉପର ପାଖ
- ଚକୁଳି ପିଠା

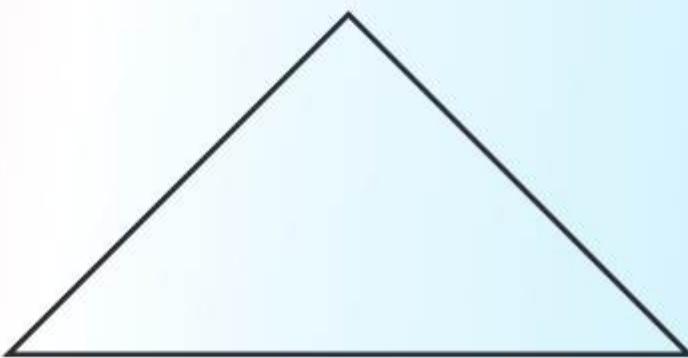
(၇) ଦିଆୟାଇଥିବା ଚିତ୍ରରେ ଦୂଇଟି ଗାରଟାଣି ଏହାକୁ
ଶ୍ରେଣି ବର୍ଗଚିତ୍ରରେ ପରିଣତକର ୩ ଓ ୪ ଟିରେ ଅଳଗା
ଅଳଗା ରଙ୍ଗ ଦିଅ ।

(୮) ଦିଆୟାଇଥିବା ଚିତ୍ରରେ ଅତିକମରେ ଦୂଇଟି ଗାରଟାଣି
ଏହାକୁ ଗୋଟିଏ ବର୍ଗଚିତ୍ର ଓ ଦୂଇଟି ତ୍ରିଭୁଜରେ ପରିଣତ
କର ଏବଂ ବର୍ଗଚିତ୍ର ଓ ତ୍ରିଭୁଜ ମାନଙ୍କର ନାମାବରଣ କରି
ଲେଖ ।

(୯) ପାଖଚିତ୍ରରେ ଗାରଟାଣି ଏହାକୁ ଗୋଟିଏ ଆୟତଚିତ୍ର ଓ
କେତେକ ତ୍ରିଭୁଜରେ ପରିଣତ କର କେତୋଟି ତ୍ରିଭୁଜ
ତିଆରି କରିପାରିଲ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ-୨

(୧)

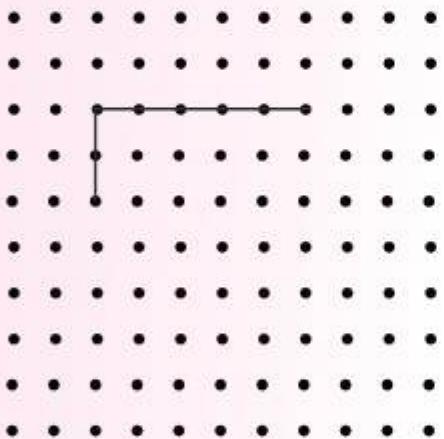

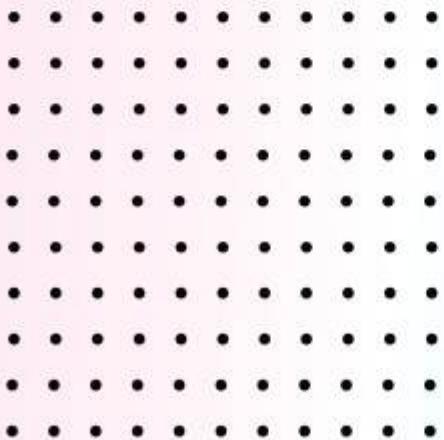
ଚିତ୍ରରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଦୁଇଟି ସମାନ ଦୈର୍ଘ୍ୟର ବଡ଼ଗାର ଓ ଦୁଇଟି ସମାନ ଦୈର୍ଘ୍ୟର ଛୋଟଗାର ମଧ୍ୟରୁ ଅତି କମରେ ନାଟି ଗାରକୁ ବ୍ୟବହାର କରି କେଉଁ ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ ହୋଇ ପାରିବ ନିଜେ ଚିତ୍ର କରି ଦେଖାଅ ।

(୨)

ପାଖରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିଦ୍ୟୁଗ୍ରୀଡ଼ରେ ବର୍ଗଚିତ୍ର ଏକ ଅଂଶ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହି ଚିତ୍ରଟିକୁ ପୂରା କରା ।

(୩)

ପାଖରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିଦ୍ୟୁଗ୍ରୀଡ଼ରେ ଏକ ଖୋଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ଯେପରି ସେଥିରେ ତ୍ରିଭୁଜ, ବର୍ଗଚିତ୍ର, ଆଯତଚିତ୍ର ଓ କୃତି ଥିବ ।

- (৪) ত্রিভুজকার, আয়তাকার, বর্গাকার ও বৃত্তাকার বস্তুর গোটিএ লেখাখাঁ উদাহরণ দিঅ, যাহা তুম ঘরে কিম্বা বিদ্যালয়তে দেখ্ছি।

ত্রিভুজকার	আয়তাকার	বর্গাকার	বৃত্তাকার

- (৫) এক আয়তাকার কাগজপার্দকু কিপরি ভাঙ্গি এক বর্গাকার কাগজেরে পরিণত করিব লেখ।

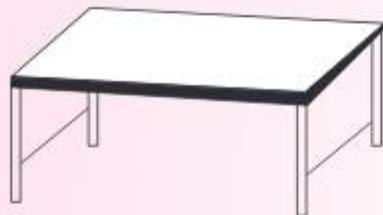
উত্তর :-

আমে শিখলে ...

- আয়ত চিত্রৰ বিপরীত বাহু / ধার র দৈর্ঘ্য সমান।
- বর্গচিত্রৰ সমগ্র বাহু/ধার র দৈর্ঘ্য সমান।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୩

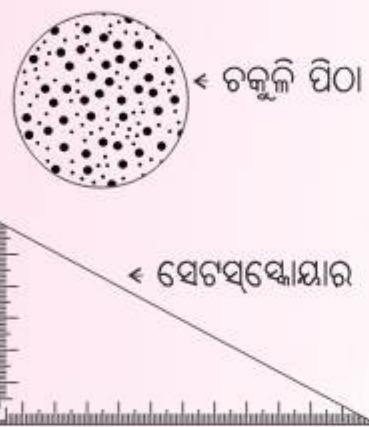
(୧)

ପାଖରେ ଥିବା ଚେବୁଲ ପୃଷ୍ଠର କେତୋଟି ଧାର, ଶାର୍ଫ ଓ କର୍ଣ୍ଣ ଅଛି ଦେଖି ଲେଖ ।

ଧାର ସଂଖ୍ୟା	ଶାର୍ଫ ସଂଖ୍ୟା	କର୍ଣ୍ଣ ସଂଖ୍ୟା

(୨)

ପାଖରେ ଏକ ଚକୁଳି ପିଠା ଓ ଏକ ସେଟେସ୍ଟ୍ରୋୟାର ଚିତ୍ର ଦିଆଯାଇଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକର ଧାର ଓ ଶାର୍ଫ ସଂଖ୍ୟା ସାରଣୀରେ ଲେଖ ।

ବସ୍ତୁର ନାମ	ଶାର୍ଫ ସଂଖ୍ୟା	ଧାର ସଂଖ୍ୟା
ଚକୁଳି ପିଠା		
ସେଟେସ୍ଟ୍ରୋୟାର		

(୩)

ପାଖରେ ବିଆଯାଇଥିବା ଆୟତଚିତ୍ରର କର୍ଣ୍ଣ ଅଙ୍କନ କର । ଚିତ୍ରକୁ ଦେଖି ତଳେ ବିଆଯାଇଥିବା ସାରଣୀକୁ ପୂରଣ କର ।

ଉପର ଧାରର ନାମ	ବଡ଼ ଧାରର ନାମ	କର୍ଣ୍ଣର ନାମ	କର୍ଣ୍ଣର ସଂଖ୍ୟା	ଶାର୍ଫର ନାମ

(୪) ତୁମ ଘରେ / ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଦେଖିଥିବା ୪ ଧାରବିଶିଷ୍ଟ ଦୁଇଟି ଜିନିଷର ନାମ ଲେଖ ।

(୫) ତୁମ ଘରେ / ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଦେଖିଥିବା ଏକ ବସ୍ତୁର ନାମ ଲେଖ, ଯାହାର ସିଧା ଧାର, ଶାର୍ଫ ଓ କର୍ଣ୍ଣ ନାହିଁ ।

ଆମେ ଶିଖିଲେ ...

- ଆୟତଚିତ୍ର ଓ ବର୍ଗଚିତ୍ରର ଧାର ସଂଖ୍ୟା-୪, ଶାର୍ଫ ସଂଖ୍ୟା-୪, କର୍ଣ୍ଣ ସଂଖ୍ୟା-୨
- ବୃତ୍ତର ଧାର ବକ୍ର ଓ ଏହାର ଶାର୍ଫ କିମ୍ବା କର୍ଣ୍ଣ ନାହିଁ ।
- ତ୍ରିଭୁଜର ଧାର ସଂଖ୍ୟା - ୩

|| ପାଠ-୨ : ବସ୍ତୁର ଆକୃତି ଜାଣିବା ||

M-310,
M-311

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧର୍ମ-୧

(୧) ବାମ ପାଖ ଆକୃତିର ନାମ ସହ ସାମାଜିକ ଥିବା ଭାବାଣ ପାଖ ବସ୍ତୁକୁ ଗରଚାଣି ଯୋଡ଼ ।

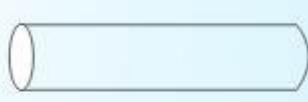
ଗୋଲକ

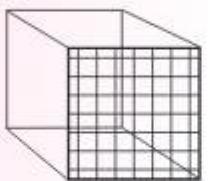
କୋନ୍

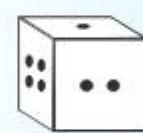
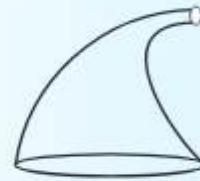
ସିଲିଣ୍ଡର

ଆୟତଘନ

ସମଘନ

(୨)

ଇଚ୍ଛା

ଲୁଡ୍ରୁଗୋଟି

ଲୁଡ୍ରୁଗୋଟି ଓ ଇଚ୍ଛାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟରେ କ'ଣ ସମାନ ଓ କ'ଣ ଅସମାନ ଅଛି ଲେଖ ।

(୩) ତୁମ ବିଦ୍ୟାଳୟ କିମ୍ବା ଘରେ ଦେଖୁଥିବା ସିଲିଣ୍ଡର ଓ କୋନ୍ ଆକୃତିର ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ବସ୍ତୁର ନାମ ସାରଣୀରେ ଲେଖ ।

ସିଲିଣ୍ଡର		କୋନ୍	
----------	--	------	--

(୪) ଆୟତ ଘନକୁ କିପରି ସମ ଘନରେ ପରିଣାତ କରିବା ଲେଖ ।

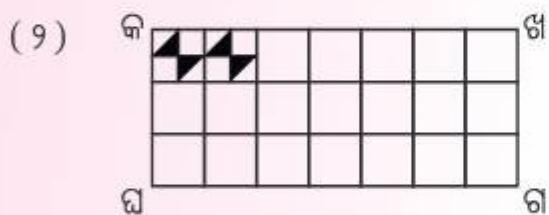
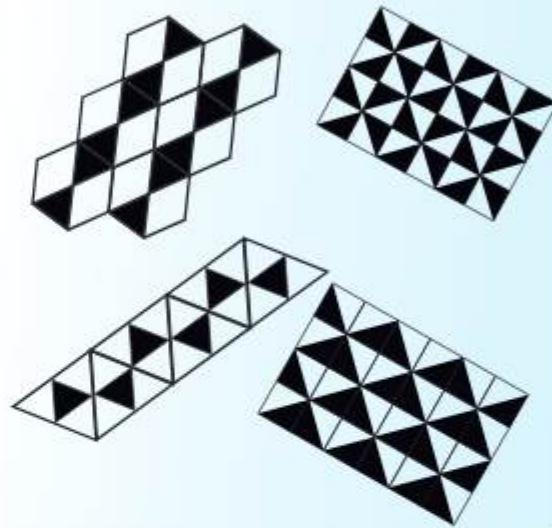
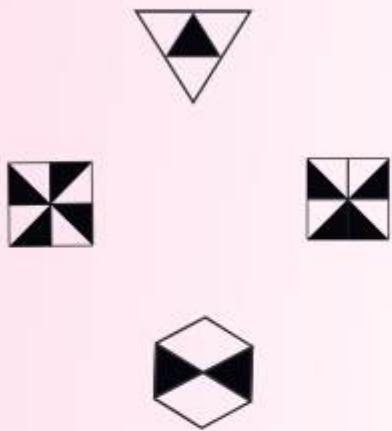
ଉତ୍ତର :-

ଆମେ ଶିଖିଲେ :-

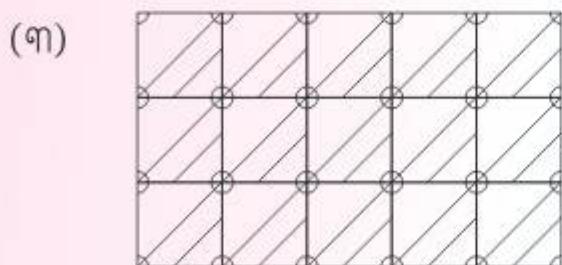
- ଆୟତଘନ ଓ ସମଘନର ପାଖସଂଖ୍ୟା-୭
  - ଆୟତଘନର ଧାରର ଲମ୍ବ ଅସମାନ ମାତ୍ର ସମଘନର ସମାନ
  - ଆୟତଘନର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପାଖ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ଆୟତ ବିତ୍ରୁ ।
  - ସମଘନର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପାଖର ଆକୃତି ବର୍ଗଚିତ୍ର ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୨

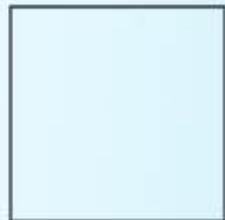
(୧) ବାମା ପାଖରେ ଥିବା ଟାଇଲ ଦ୍ୱାରା କେଉଁ ଡିଜାଇନ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଛି ଗାରଟାଣି ଯୋଡ଼ି ।

‘କଣ୍ଠଗପ’ ଚିତ୍ରରେ କିଛି ଅଂଶରେ ଟାଇଲ ସଜାଯାଇଛି ଏହାକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କର ।

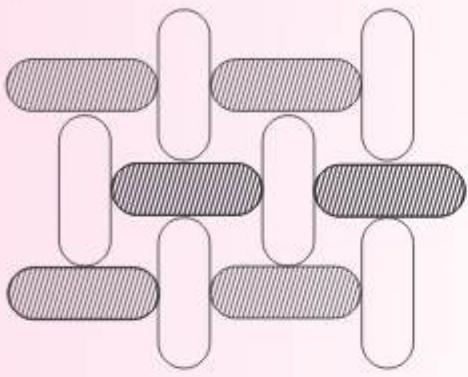

ପାଖରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଡିଜାଇନ ପାଇଁ ଯେଉଁ ଟାଇଲ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଛି ତାହାର ଚିତ୍ର ଖାଲି ଘରେ କର ।

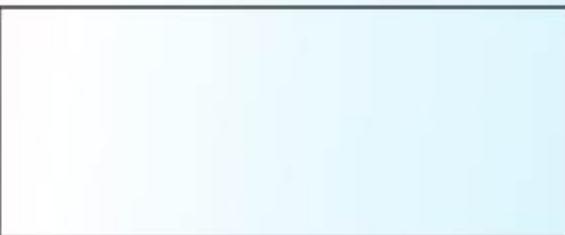

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୩

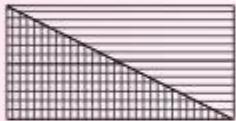
(୧)

ଏଠାରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଡିଜାଇନରେ ଯେତେ
ପ୍ରକାରର ଗାଇଲ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଛି, ଏହାର ଚିତ୍ର
ଖାଲି ଘରେ ତିଆରି କର।

(୨)

ଆକୃତିର ଗାଇଲ ବ୍ୟବହାର କରି ଦୁଇ ପ୍ରକାରର ଡିଜାଇନ ନିମ୍ନ ଘରେ
ପ୍ରସ୍ତୁତ କର।

(୩)

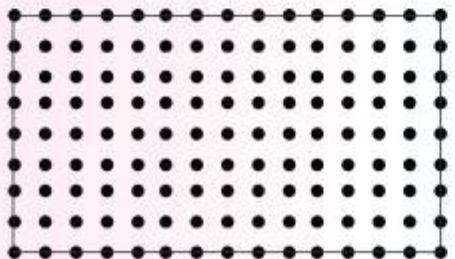
ଆୟତଚିତ୍ର ଓ ବର୍ଗଚିତ୍ରକୁ ବ୍ୟବହାର
କରି ପାଖ ଘରେ ଏକ ଡିଜାଇନ
ପ୍ରସ୍ତୁତ କର।

(୪)

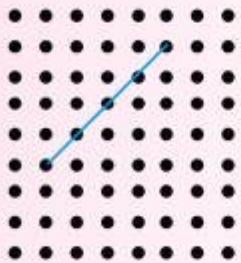
ଏହି ଗାଇଲକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ନିମ୍ନ ଘରକୁ ସଜାଅ।

ମାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପର୍ଦ୍ଦ-୧

ସୁଚନା ଅନୁଯାୟୀ ତଳ ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡ଼ିକର ଉଭର ଲେଖ ।

(୧)

ପାଖରେ ଥିବା ବିଦୁଗ୍ରୀଡ଼ରେ ବର୍ଗଚିତ୍ରର କର୍ଣ୍ଣ ଅଙ୍କନ ହୋଇଛି । ବର୍ଗଚିତ୍ରକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କର । ତାହାର ନାମକରଣ କର । କର୍ଣ୍ଣର ନାମ ଲେଖ ।

(୨)

ଏହି ଆୟତଚିତ୍ରରେ ଗାରଗାଣି ଏହାକୁ ଗୋଟିଏ ବର୍ଗଚିତ୍ର ଓ କେତେକ ତ୍ରିଭୁଜରେ ପରିଶତ କର ।

(୩) ତୁମଘରେ ବୃତ୍ତ ଆକୃତିର ଦୁଇଟି ବଞ୍ଚି ବଞ୍ଚିର ନାମ ତଳେ ଲେଖ ।

ଉଭର :- ୧.

୨.

(୪) ତୁମେ ଖେଳୁଥିବା ବଳ ଓ ବର୍ଗଚିତ୍ରର ଧାର, କର୍ଣ୍ଣ ଓ ଶାର୍ଷ ସଂଖ୍ୟା କେତେ ?

	ଧାର ସଂଖ୍ୟା	କର୍ଣ୍ଣସଂଖ୍ୟା	ଶାର୍ଷ ସଂଖ୍ୟା
ବର୍ଗଚିତ୍ର			
ବଳ			

(୫) ଆୟତଘର ଧାର ଓ ଶାର୍ଷ ସଂଖ୍ୟା କେତେ ?

(୬)

ଏହି ଚାଲକକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଦୁଇଟି ଡିଜାଇନ୍ ନିମ୍ନଘରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

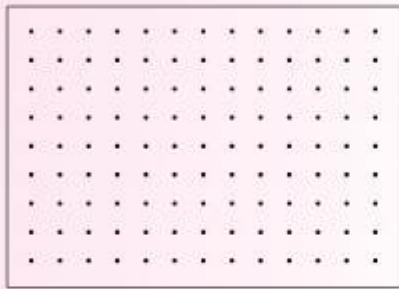
ଡିଜାଇନ୍-୧

ଡିଜାଇନ୍-୨

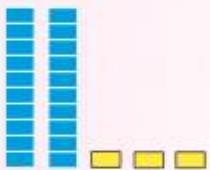
କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୧

୧. ବିଦୁଗୁଡ଼ିକୁ ଗଣି ପାଖ କୋଠରିରେ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଲେଖ ।

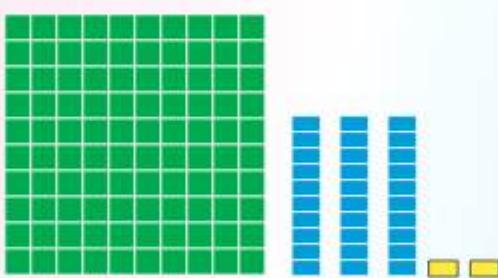

୨. କୋଠରି ଗୁଡ଼ିକୁ ଗଣି ଲେଖ ।

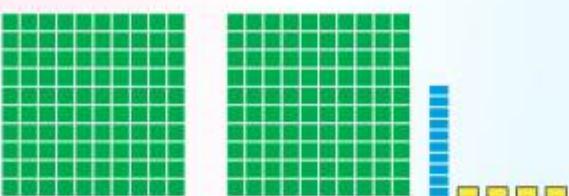
(କ)

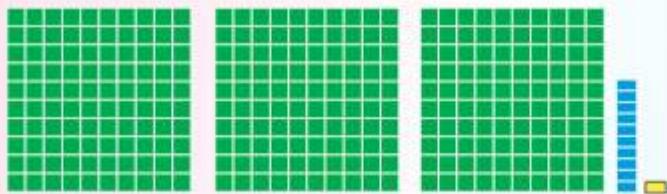

(ଖ)

(ଗ)

(ଗ)

୩. ପ୍ରତି ଧାଡ଼ିରେ ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖ ।

୧୦୦	୧୦୧				୧୦୪			୧୦୮		୧୧୦
୨୨୧	୨୨୨			୨୨୪						
୩୩୧		୩୩୩			୩୩୭		୩୩୯			
୪୪୨	୪୪୩		୪୪୪			୪୪୮			୪୭୧	
୫୭୨		୫୭୪		୫୭୭				୫୮୦		
୭୪୩					୭୪୮			୭୪୯		
୭୭୨	୭୭୩					୭୭୮				୭୭୯
୮୭୭	୮୭୮			୮୮୧					୮୮୭	
୯୮୮								୯୯୪		

୪. ତଳ ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

(କ) ୧୨, ୧୪, ୧୬, ୧୮, _____, _____, _____

(ଖ) ୧୦୭, ୧୧୦, ୧୧୩, ୧୧୬, _____, _____, _____

(ଗ) ୨୦୦, ୨୦୪, ୨୧୦, ୨୧୪, _____, _____, _____

(ଘ) ୨୯୦, ୩୦୦, ୩୧୦, ୩୨୦, _____, _____, _____

(ଘ) ୧୦୦, ୨୦୦, ୩୦୦, ୪୦୦, _____, _____, _____

(ଘ) ୫୦୦, ୮୦୦, ୧୦୦, ୨୦୦, _____, _____, _____

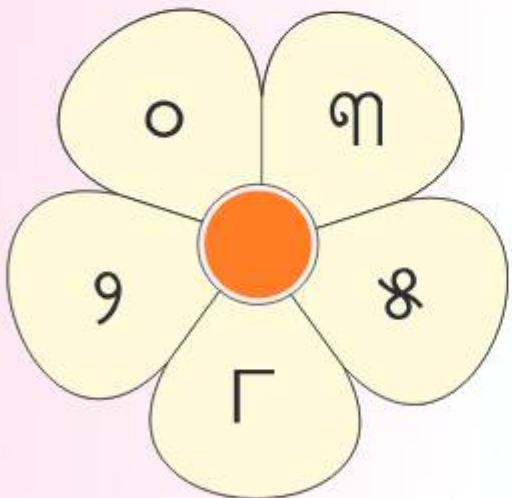
(ଘ) ୪୧୦, ୪୦୦, ୩୯୦, ୩୮୦, _____, _____, _____

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୨

(୧) ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉଦାହରଣ ଦେଖି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧାତ୍ରିରେ ଥିବା ମାଳ ସଂଖ୍ୟା ଓ ଗୋଟିକିଆ ମାଳ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

ଗୋଟ ଗୋଟିକିଆ ମାଳିସଂଖ୍ୟା	୧୦୦ଟି ମାଳିର ମାଳ	୧୦ଟି ମାଳିର ମାଳ	ଗୋଟିକିଆ ମାଳ
୨୩୪	୨	୩	୪
୩୧୭			
୧୫୪			
୩୪୪			
୮୯୭			

(୨) ଫୁଲ ପାଖୁଡ଼ାରୁ ନାଚି ଲେଖାଏଁ ଅଙ୍କ ଆଣି ଯେତେ ପାରୁଛ ତିନିଅଙ୍କବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଗଡ଼ି ଡାହାଣପାଖ କୋଠିରେ ଲେଖ । ତୁମ ସାଙ୍ଗ ଲେଖୁଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ପଡ଼ ।

(୩) ୨୪୦ ରୁ ୨୭୦ ଭିତରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖ ।

(୪) ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟାନାମ ଲେଖ ।

ସେପରି, ୮୮ -

ଅଠାଥଶୀ

୯୪ -

୧୧୭ -

୨୩୫ -

୩୦୪ -

୪୭୯ -

(୫) ଅଷ୍ଟରରେ ଲେଖାଥିବା ସଂଖ୍ୟାକୁ ଅଙ୍କରେ ଲେଖ ।

ଚଉସ୍ତରି -

ଆଣବେ -

ଏକ ଶହ ଅଣତିରିଶି -

ପାଞ୍ଚ ଶହ ଆଠ -

ସାତ ଶହ ପଞ୍ଚଶଠ -

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୩

(୧) (କ) ୨, ୩, ୪ ଓ ୭ ଅଙ୍କକୁ ନେଇ ନା ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖ ।

(ଖ) ୮, ୦, ୨, ୨ ଅଙ୍କକୁ ନେଇ ଯେତେ ସମ୍ଭବ ନା ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

(ଗ) ୩, ୦, ୨ ଓ ୨ କୁ ନେଇ କେତୋଟି ତିନି ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖି ପାରିବ ?

(୧) ତିନିଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାଟିଏ ଲେଖ, ଯାହାର ଅଙ୍କ ମାନଙ୍କର ସମ୍ପତ୍ତି ୮ ହେବ ।

(୨) ତିନିଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାଟିଏ ଲେଖ ଯାହାକୁ ଓଳଚାଇ ଲେଖିଲେ ସେହି ସଂଖ୍ୟା ହେବ ।

(୩) ତିନିଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାଟିଏ ଲେଖ ଯାହାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଙ୍କ ସମାନ ।

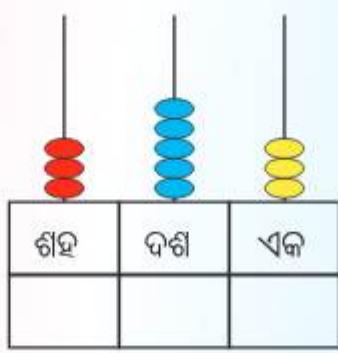
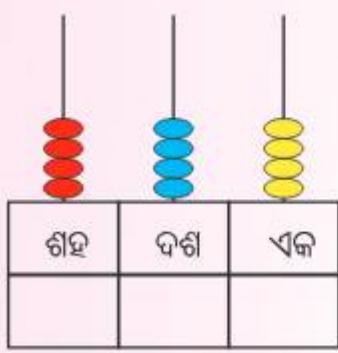
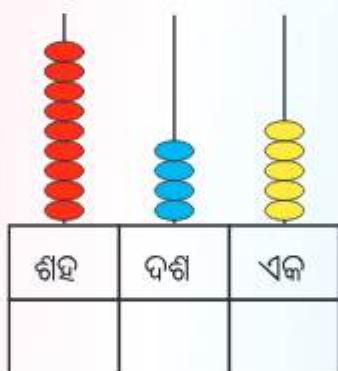
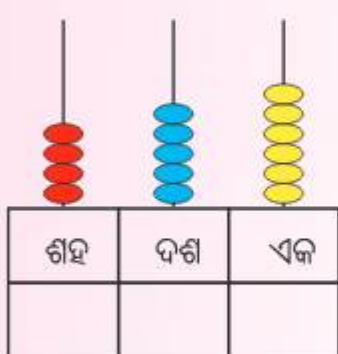
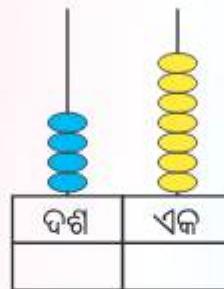
(୪) ତିନିଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ମୋଟ କେତୋଟି ସଂଖ୍ୟା ଅଛି ?

ଆମେ ଶିଖିଲେ...

- ତିନିଅଙ୍କବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ୧୦୦ ରୁ ୯୯୯ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।
- ତିନିଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସବୁଠାରୁ ସାନସଂଖ୍ୟା ୧୦୦ ଓ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ସଂଖ୍ୟା ୯୯୯ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୧

୧. ଆବାକସର ଥବା ଗୋଲିଗୁଡ଼ିକୁ ଗଣି ସଂଖ୍ୟାଟିକୁ ଲେଖ ।

୨. ସଂଖ୍ୟାରେ ଥିବା ଅଙ୍କକୁ ଦେଖି ଆବାକ୍ସରେ ଗୋଲିର ଚିତ୍ର କର ।

ଦଶ	ଏକ

(କ)

ଶହ	ଦଶ	ଏକ

(ଖ)

ଶହ	ଦଶ	ଏକ

(ଘ)

୩. ଉଦାହରଣରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଭଳି ଖାଲିଘର ପୂରଣ କର ।

$$୭୩୮ = \boxed{7} \text{ ଶହ} + \boxed{3} \text{ ଦଶ} + \boxed{8} \text{ ଏକ}$$

$$= 700 + 30 + 8$$

$$(କ) ୮୪୯ = \boxed{\quad} \text{ ଶହ} + \boxed{\quad} \text{ ଦଶ} + \boxed{\quad} \text{ ଏକ}$$

$$= \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad}$$

$$(ଖ) ୯୫୦ = \boxed{\quad} \text{ ଶହ} + \boxed{\quad} \text{ ଦଶ} + \boxed{\quad} \text{ ଏକ}$$

$$= \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad}$$

$$(ଘ) ୧୭୯ = \boxed{\quad} \text{ ଶହ} + \boxed{\quad} \text{ ଦଶ} + \boxed{\quad} \text{ ଏକ}$$

$$= \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad}$$

$$(ଘ) ୨୭୭ = \boxed{\quad} \text{ ଶହ} + \boxed{\quad} \text{ ଦଶ} + \boxed{\quad} \text{ ଏକ}$$

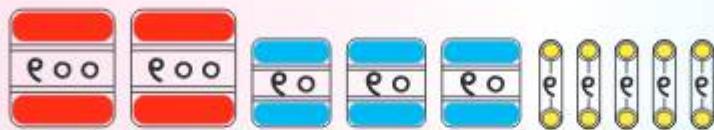
$$= \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad}$$

$$(ଡ) ୩୮୭ = \boxed{\quad} \text{ ଶହ} + \boxed{\quad} \text{ ଦଶ} + \boxed{\quad} \text{ ଏକ}$$

$$= \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad}$$

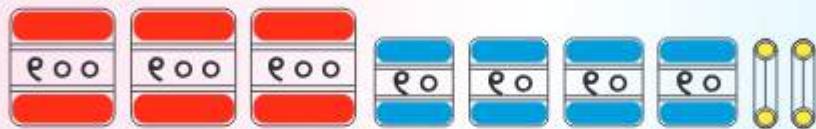
କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୨

୧. ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉଦାହରଣକୁ ଦେଖି ଖାଲିସ୍ଥାନରେ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ଲେଖ ।

$$= \boxed{900} + \boxed{30} + \boxed{8} = \boxed{938}$$

(କ)

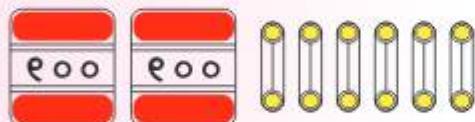
$$= \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

(ଖ)

$$= \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

(ଗ)

$$= \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

୨. ଖାଲିଘର ପୂରଣ କର ।

କ) $900 + 80 + 9 =$

ଖ) $900 + 10 + 9 =$

ଗ) $800 + 80 + 9 =$

ଘ) ୫ ଶହ + ୫ ଦଶ + ୧ ଏକ =

ଡ) ୭ ଶହ + ୨ ଦଶ + ୫ ଏକ =

ଚ) ୪ ଶହ + ୩ ଦଶ + ୩ ଏକ =

ଛ) ୩ ଶହ + ୫ ଦଶ + ୨ ଏକ =

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୩

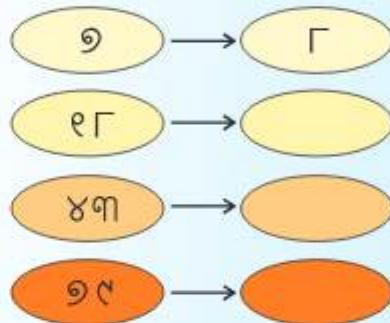
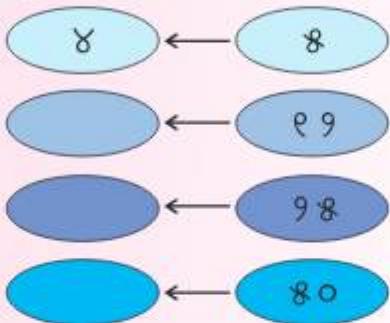
୧. ଗୋଟିଏ ସଂଖ୍ୟାର ଶତକ ସ୍ଥାନରେ ୮, ଦଶକ ସ୍ଥାନରେ ୨ ଓ ଏକକ ସ୍ଥାନରେ ୩ ଥିଲେ ସଂଖ୍ୟାଟି କେତେ ?
....., ..., ...
୨. ଶତକ ସ୍ଥାନରେ ୫, ଦଶକ ସ୍ଥାନରେ ୨ ଥାଇ ଯେକୌଣସି ତିନୋଟି ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ,
....., ..., ...
୩. ତିନିଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ଗୋଟିଏ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ, ଯାହାର ଏକକ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ଅଙ୍କ ଶତକ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ଅଙ୍କଠାରୁ ୪ ଅଧିକ.....
୪. ଶତକ ସ୍ଥାନରେ ୩ ଓ ଏକକ ସ୍ଥାନରେ ୫ ରଖି କେତୋଟି ସଂଖ୍ୟା ଗଢାଯାଇ ପାରିବ ?
.....
୫. 4×8 ରେ କେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ଅଙ୍କର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ ତାହାର ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ ସହିତ ସମାନ ? .....
୬. ଗୋଟିଏ ତିନି ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଓଳଚାଇ ଲେଖିଲେ କେଉଁ ସ୍ଥାନର ଅଙ୍କର ମୂଲ୍ୟ ବଦଳେ ନାହିଁ ? .....
୭. 8×9 ରେ ଉଚ୍ଚ ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ ଓ ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ କେତେ ?
.....

ଆମେ ଶିଖିଲେ...

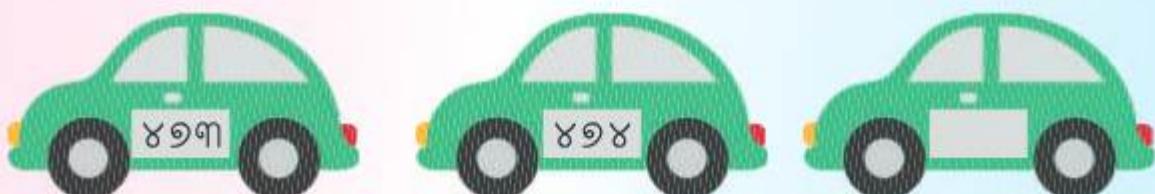
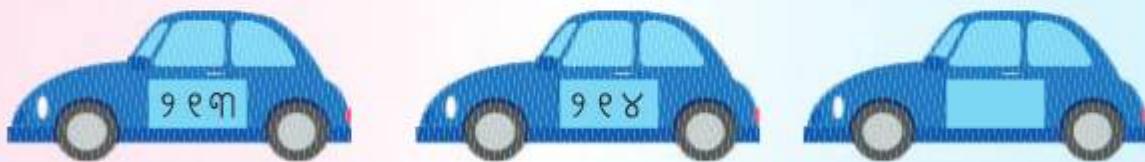
- ସଂଖ୍ୟାରେ ଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଙ୍କର ଦୁଇଟି ମୂଲ୍ୟ ରହିଛି- ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ ଓ ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ ।
- ତିନିଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାର ଏକକ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ଅଙ୍କର ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ସମାନ ।
- ତିନିଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ଏକ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଓଳଚାଇ ଲେଖିଲେ ଦଶକ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ଅଙ୍କର ମୂଲ୍ୟ ବଦଳେ ନାହିଁ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୧

୧. ଆସ, ମନେପକାଇ ଗୋଲ ମଧ୍ୟରେ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖିବା । ଯେପରି -

୨. ନିମ୍ନରେ ଥିବା କାରଗୁଡ଼ିକରେ ଲେଖାଥିବା ସଂଖ୍ୟାକୁ ଦେଖି ଶେଷ କାରରେ କେଉଁ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖାହେବ ।

୩. ନିମ୍ନରେ ଥିବା ଖାଲି କୋଠରିକୁ ପୂରଣ କରି ଲେଖିବା ।

୧୧୭	୧୧୩
୧୧୯	୧୧୫

୪୭୪	୪୭୫
୪୭୩	୪୭୬

୨୭୦	୨୭୧
୨୭୨	୨୭୨

୨୩୩	୨୩୪
୨୩୫	୨୩୬

୪୧୮	୪୧୯
୪୧୭	୪୧୮

୯୯୭	୯୯୮
୯୯୯	୯୯୯

୪. ସଂଖ୍ୟା ଚକ୍ରରେ ଗଣ ଲେଖାଏଁ ସଂଖ୍ୟା କ୍ରମରେ ଦିଆଯାଇଛି । ଉକ୍ତ ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡ଼ିକର ଉଭର ଦିଅ ।

(କ) ଚକର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଙ୍କରେ ଥିବା ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟା ଡାହାଣରେ ଚିହ୍ନ ଦିଅ ।

(ଖ) ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଙ୍କର ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟା ଓ ସାନ ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ କେତେ ?

କ. ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

୪୨୭		୪୨୮
୪୩୭		୪୩୯
୪୧୪		୪୧୭
୪୯୪		୪୯୭

ଖ. ୪୨୪ ରିକ୍ତ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ହେଉଛି _____।

ଗ. ୪୭୮ ହେଉଛି _____ ର ଠିକ୍ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ।

ଘ. ଠିକ୍ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ସଂଖ୍ୟା

୧୦୫

ଠିକ୍ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା

	၈။၈
	၈။၉
	၈။၉
	၈။၉

ତୃ. କୁମାରନ୍ଦୂପ୍ରଧାନୀ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖ ।

(க) ४१४, [ ] , [ ]

(၄) ၂၁၅, [redacted], [redacted]

(ଗ) ୪୩୭, [ ] , [ ]

(ঘ) ৪১৯, [ ] , [ ]

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୨

ଗୋଟିଏ କୂଆ ଭିତରକୁ ପକା ଯାଇଥିବା ଦଉଡ଼ିରେ ୫୭୮, ୫୭୭, ୫୭୬ ଏହି ପରି କେତେଗୁଡ଼ିଏ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖା ଯାଇଥିଲା ।

୧. ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାର ଠିକ୍ ପରିବର୍ତ୍ତୀ ୨ ଟି ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

(କ) ୫୭୮, ୫୭୭, ,

(ଖ) ୫୭୦, ୫୭୧, ,

(ଗ) ୫୭୩, ,

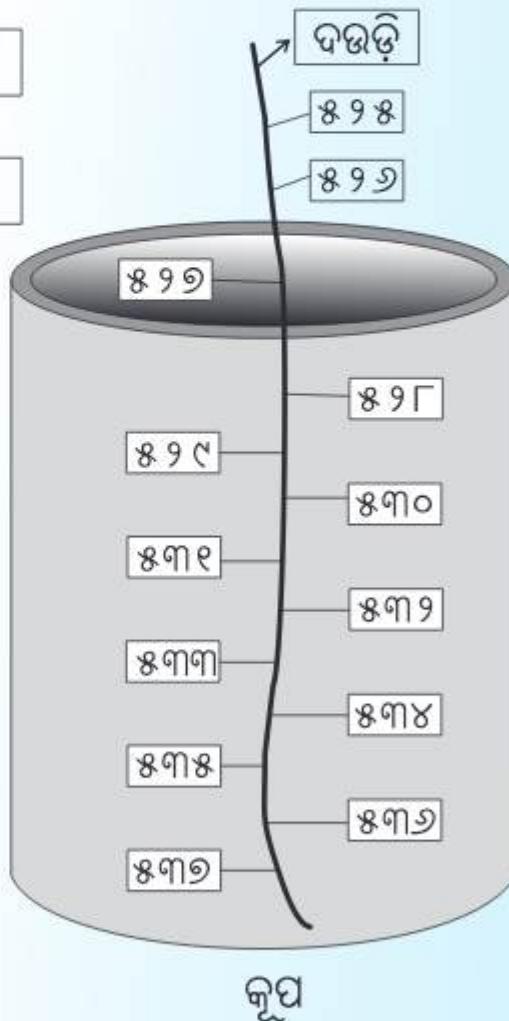
(ଘ) ୫୭୬, ,

୨. ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖ ।

(କ) , , ୫୭୧

(ଖ) , , ୫୭୨

(ଗ) , , ୫୭୭

୩. ସାନରୁ ବଡ଼ କ୍ରମରେ ସଜାଇ ଲେଖ ।

(କ) ୪୩୧, ୪୩୩, ୪୩୩, ୪୩୪

(ଖ) ୪୩୦, ୪୨୯, ୪୨୭, ୪୨୭

(ଗ) ୪୨୭, ୪୨୮, ୪୨୯, ୪୩୪

୪. ବଡ଼ରୁ ସାନ କ୍ରମରେ ସଜାଇ ଲେଖ ।

(କ) ୪୩୪, ୪୩୫, ୪୨୯, ୪୨୭

(ଖ) ୪୨୮, ୪୨୭, ୪୩୫, ୪୩୪

(ଗ) ୪୨୭, ୪୨୯, ୪୩୭, ୪୩୧

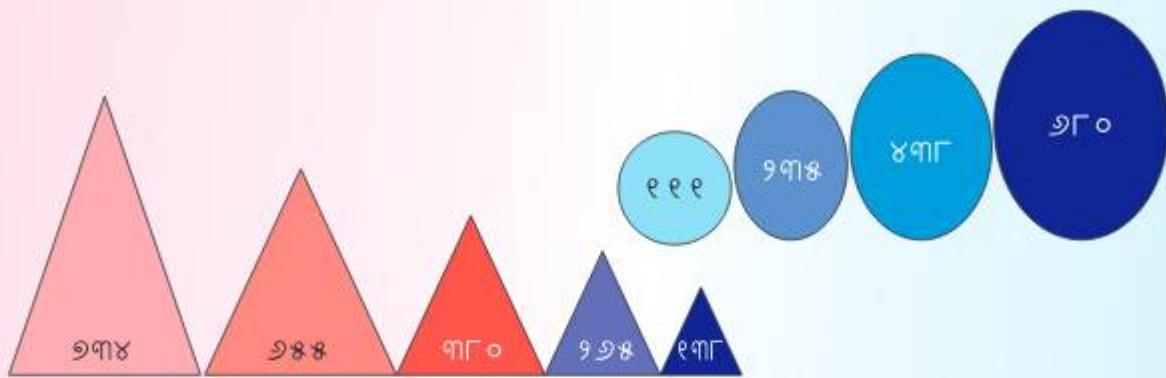
୫. (କ) ୪୨୭ ପରେ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ୪୨୮ କୁ ଯିବାକୁ ହେବ ।

(ଖ) ୪୩୧ ପୂର୍ବରୁ ଓ ୪୨୯ ପରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟାଟି ।

(ଗ) ୪୨୭ ଓ ୪୨୮ ପରେ କ୍ରମାନ୍ୟରେ ଓ ସଂଖ୍ୟା ଆସିବ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୩

ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ବଡ଼ରୁ ସାନ କ୍ରମରେ ଓ ସାନରୁ ବଡ଼ କ୍ରମରେ ସଜାପାଇଛି, ଲକ୍ଷ୍ୟକର ।

ଉପରୋକ୍ତ ଚିତ୍ରକୁ ଦେଖି ନିମ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନ ମାନଙ୍କର ଉତ୍ତର ଦିଆ ।

୧) ସାନରୁ ବଡ଼ କ୍ରମରେ ସଜାଇ ଲେଖ ।

(କ) ୨୩୪, ୧୧୧, ୭୮୦

(ଖ) ୭୮୦, ୨୩୪, ୪୩୮

(ଗ) ୪୩୮, ୧୧୧, ୨୩୪

(ଘ) ୪୩୮, ୧୧୧, ୭୮୦

୨) ବଡ଼ରୁ ସାନ କ୍ରମରେ ସଜାଇ ଲେଖ ।

(କ) ୭୪୪, ୩୮୦, ୭୩୪

(ଖ) ୩୮୦, ୧୩୮, ୭୪୪

(ଗ) ୨୭୪, ୭୩୪, ୭୪୪

(ଘ) ୩୮୦, ୨୭୪, ୭୩୪

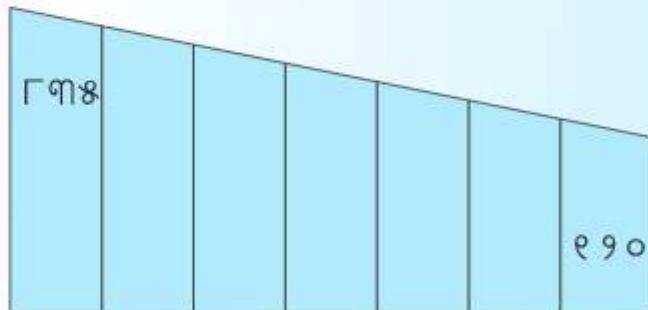
ଆମେ ଶିଖିଲେ...

- ସଂଖ୍ୟା ମାନଙ୍କୁ ସାନରୁ ବଡ଼ କ୍ରମରେ ସଜାଇ ଲେଖିବାକୁ ଉର୍ଦ୍ଦ୍ଦକ୍ରମ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।
- ସଂଖ୍ୟା ମାନଙ୍କୁ ବଡ଼ରୁ ସାନ କ୍ରମରେ ସଜାଇ ଲେଖିବାକୁ ଅଧ୍ୟକ୍ରମ କୁହାଯାଏ ।

୩. ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟା କାର୍ଡକୁ ନେଇ ସାନରୁ ବଡ଼ କ୍ରମରେ ପାଖରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟା ସିଦ୍ଧିରେ ସଜାଅ ।

୪. ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟା କାର୍ଡକୁ ନେଇ ବଡ଼ରୁ ସାନ କ୍ରମରେ ପାଖରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟା ସିଦ୍ଧିରେ ସଜାଅ ।

|| ପାଠ-୭: ଯୋଡ଼ ଓ ବେଯୋଡ଼ ସଂଖ୍ୟା ଚିହ୍ନବା ||

କାର୍ଯ୍ୟଫଳ-୧

M-302

୧. ଚିତ୍ର ଓ ସଂଖ୍ୟା ଦେଖ। ଏବଂ ଦୁଇ ଦୁଇଟି ଚିତ୍ରକୁ ଗୋଲ ବୁଲାଇ ତାହା ଯୋଡ଼ / ବେଯୋଡ଼ ସଂଖ୍ୟା ଜାଣି ଠିକ୍ ଚିହ୍ନ (✓) ଦିଆ।

୮		ଯୋଡ଼ ବେଯୋଡ଼
୯		ଯୋଡ଼ ବେଯୋଡ଼
୧୦		ଯୋଡ଼ ବେଯୋଡ଼
୮		ଯୋଡ଼ ବେଯୋଡ଼
୩		ଯୋଡ଼ ବେଯୋଡ଼
୭		ଯୋଡ଼ ବେଯୋଡ଼
୧		ଯୋଡ଼ ବେଯୋଡ଼
୧୦		ଯୋଡ଼ ବେଯୋଡ଼
୫		ଯୋଡ଼ ବେଯୋଡ଼
୮		ଯୋଡ଼ ବେଯୋଡ଼

ଆମେ ଶିଖିଲେ...

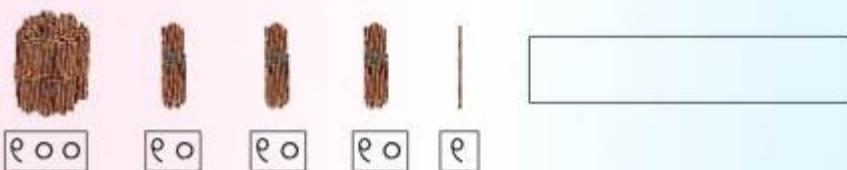
- ଯୋଡ଼ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟା କୁହାଯାଏ।
- ବେଯୋଡ଼ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଅଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟା କୁହାଯାଏ।

৭. চিত্রকু দেখ সংখ্যারে প্রকাশ কর ও তাহা যুগ্ম কি অযুগ্ম কোটিরে লেখ।

চিত্র	সংখ্যা	যুগ্ম / অযুগ্ম
 ১০০ ১০০ ১০০ ১০ ১০ ১ ১	৩২২	যুগ্ম
 ১০০ ১০০ ১০ ১০ ১ ১ ১		
 ১০০ ১০০ ১০০ ১০০ ১ ১ ১ ১		
 ১০০ ১০০ ১০০ ১০ ১০ ১০		

৮. সূচনা অনুযায়ী উভয় লেখ।

ক) চিত্রে অতিকমরে কেতোটি কাঠি যোগ কলে তাহা ‘যুগ্ম’ সংখ্যক কাঠি হেব কোটিরে লেখ।

ଖ) ଚିତ୍ରରେ ଅଛି କମ୍ ରେ କେତୋଟି କାଠି କାଢ଼ି ନେଲେ ତାହା ‘ଯୁଗ୍ମ’ ସଂଖ୍ୟକ କାଠି ହେବ କୋଠିରିରେ ଲେଖ ।

୧୦୦

ଘ) ଚିତ୍ରରେ ଅଛି କମ୍ ରେ କେତୋଟି କାଠି ଯୋଗ କଲେ ତାହା ‘ଅଯୁଗ୍ମ’ ସଂଖ୍ୟକ କାଠି ହେବ କୋଠିରିରେ ଲେଖ ।

୧୦୦

୧୦୦

୧୦

ଘ) ଚିତ୍ରରେ ଅଛି କମ୍ ରେ କେତୋଟି କାଠି କାଢ଼ି ନେଲେ ତାହା ‘ଅଯୁଗ୍ମ’ ସଂଖ୍ୟକ କାଠି ହେବ କୋଠିରିରେ ଲେଖ ।

୧୦୦

୧୦୦

୧୦୦

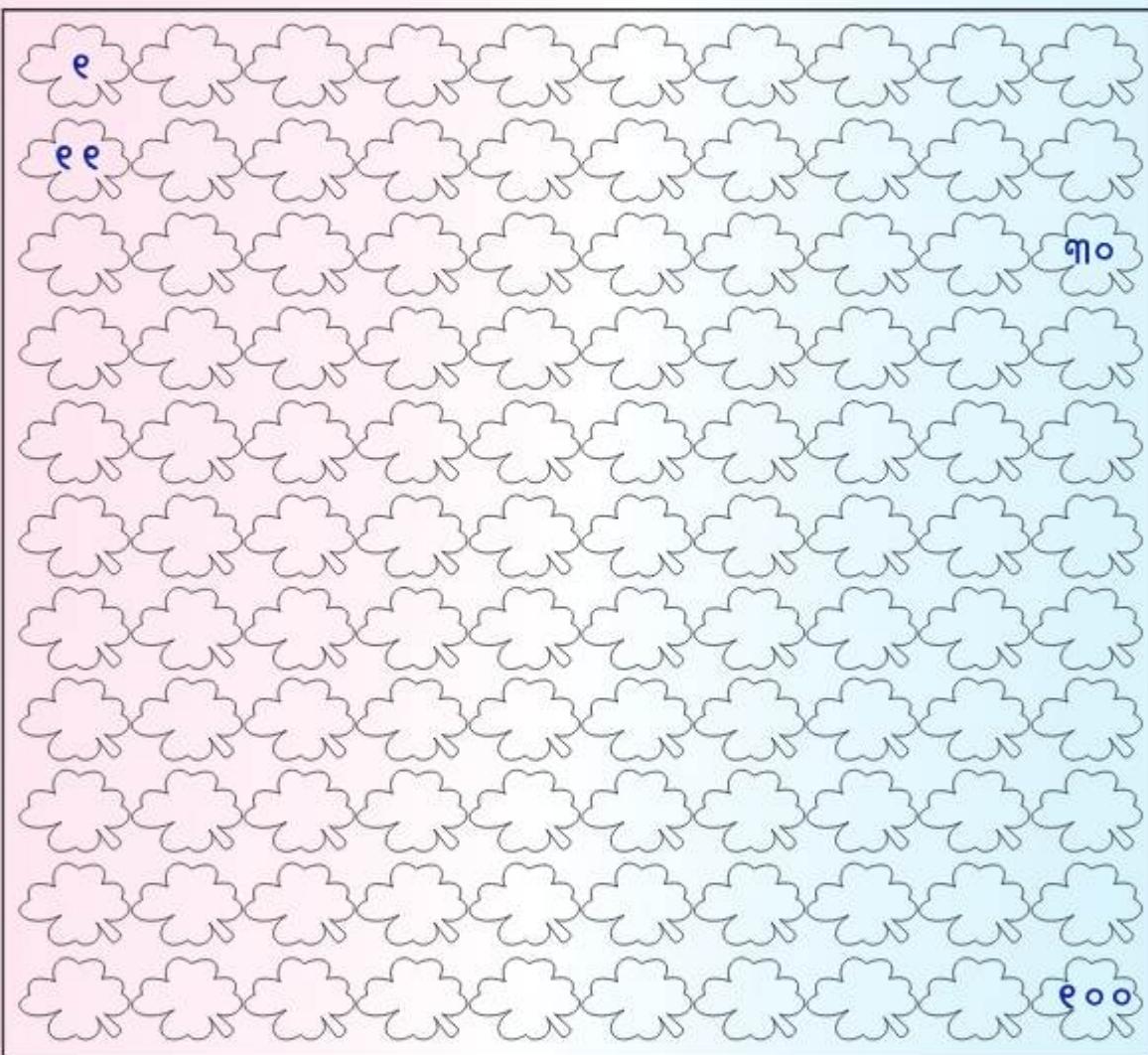
୧୦

ଆମେ ଶିଖିଲେ...

- ଯେଉଁ ସଂଖ୍ୟାର ଏକକ ଘରେ ୦, ୨, ୪, ୬ କିମ୍ବା ୮ ଥାଏ, ତାହା ଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟା ।
- ଯେଉଁ ସଂଖ୍ୟାର ଏକକ ଘରେ ୧, ୩, ୫, ୭, ୯ କିମ୍ବା ୯ ଥାଏ, ତାହା ଅଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟା ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୨

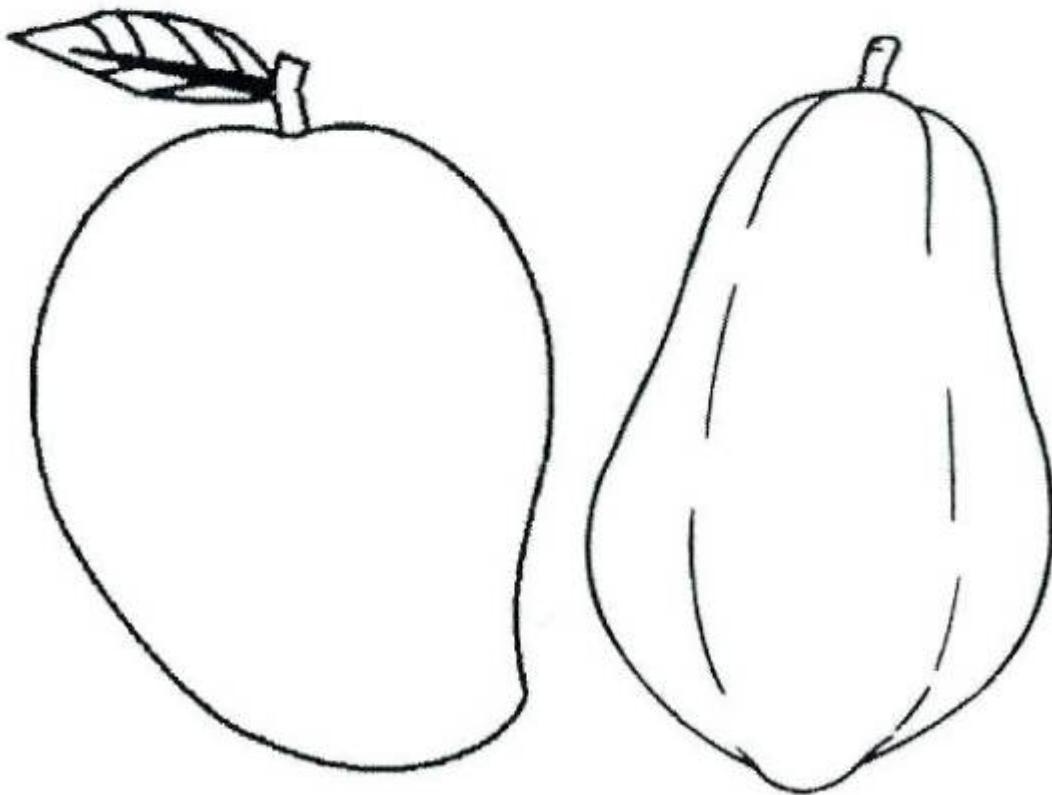
୧. ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଫୁଲଭିତରେ ୧ ରୁ ୧୦୦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂଖ୍ୟାକୁ କ୍ରମରେ ଲେଖ। ଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖାଥିବା ଫୁଲକୁ ଲାଲ ରଙ୍ଗ ଓ ଅଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖାଥିବା ଫୁଲକୁ ନୀଳ ରଙ୍ଗ ଦିଅ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୩

୧. ତଳେ ସଂଖ୍ୟା ଗ୍ରୀଡ୍ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହି ଗ୍ରୀଡ଼ରୁ ଅଙ୍କ ନେଇ ତିନି ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ତିଆରି କରି ଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଆମ ଭିତରେ ଓ ଅଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଅମୃତଭଣ୍ଠା ଭିତରେ ଲେଖ ।

୧	୯	୮
୭	୫	୩
୨	୪	୯

ପ୍ରଶ୍ନ 9 ସୂଚନା ପଡ଼ି ନିଜେ ପରୀକ୍ଷା କର ।

୧୦୦ର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସୁର୍ଯ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା	+	୧୧୯ର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଅୟୁର୍ବେଦ ସଂଖ୍ୟା	=	୨୧୯
୫୫୦ର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସୁର୍ଯ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା	+	୩୩୮ର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସୁର୍ଯ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା	=	୮୮୮
୧୦୭ର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅୟୁର୍ବେଦ ସଂଖ୍ୟା	+	ତିନିଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ପ୍ରଥମ ଅୟୁର୍ବେଦ ସଂଖ୍ୟା	=	୨୧୦

୩. (କ) ତୁମ ମନରୁ ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ସୁର୍ଯ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ । ସେ ଦୁଇଟିକୁ ମିଶାଅ । ଯୋଗଫଳ କେଉଁ ପ୍ରକାରର ସଂଖ୍ୟାହେଲା ?
- (ଖ) ତୁମ ମନରୁ ଯେକୌଣସି ଗୋଟିଏ ଯୁଗ୍ମ ଓ ଗୋଟିଏ ଅୟୁର୍ବେଦ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ । ସଂଖ୍ୟାଦୁଇଟିର ଯୋଗଫଳ କି ପ୍ରକାରର ସଂଖ୍ୟା ହେବ ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖ ।

ଆମେ ଶିଖିଲେ...

- ଦୁଇଟି ଅୟୁର୍ବେଦ ସଂଖ୍ୟାର ଯୋଗଫଳ ସବୁବେଳେ ଏକ ସୁର୍ଯ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ।
- ଦୁଇଟି ସୁର୍ଯ୍ୟ ସଂଖ୍ୟାର ଯୋଗଫଳ ସବୁବେଳେ ଏକ ସୁର୍ଯ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ।
- ଯେକୌଣସି ଗୋଟିଏ ଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟା ଓ ଗୋଟିଏ ଅୟୁର୍ବେଦ ସଂଖ୍ୟାର ଯୋଗଫଳ ସବୁବେଳେ ଏକ ଅୟୁର୍ବେଦ ସଂଖ୍ୟା ।

ମାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପର୍ଦ୍ଦ-୨

ବନ୍ଦନୀ ମଧ୍ୟରୁ ଠିକ୍ ଉଭରତି ବାଛି ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର।

୧. ୧୭୯ ର ସଂଖ୍ୟା ନାମ _____।
(ଦୁଇଶହ ଅଣଷଟି, ନଅ ଶହ ବାସ୍ତରି, ଦୁଇ ଶହ ଅଣାଅଶୀ, ଦୁଇ ଶହ ଅଣସ୍ତରି)
୨. ୪୪୦ ସଂଖ୍ୟାର ଅଙ୍କମାନଙ୍କର ସମସ୍ତି _____।
(୮, ୧୨, ୧୦, ୪୪)
୩. ୪୪୭ ସଂଖ୍ୟାରେ _____ ଟି ଦଶ ଅଛି।
(୪, ୭, ୪୭, ୪୪)
୪. ୮୯୧ ସଂଖ୍ୟାରେ ଟି _____ ଏକ ଅଛି।
(୧, ୮୯, ୯୧, ୮୯୧)
୫. ତିନି ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ମୋଟ _____ ଟି ସଂଖ୍ୟା ଅଛି।
(୯୯୯, ୯୦୦, ୯, ୯୯୧)
୬. ସମାନ ଅଙ୍କ ଥାଇ _____ ଟି ତିନି ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଗଡ଼ାଯାଇ ପାରିବ।
(୧, ୩, ୭, ୯)
୭. ୩୨୯ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଓଳଟାଇ ଲେଖିଲେ _____ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ଅଙ୍କର ମୂଲ୍ୟ ବଦଳେ ନାହିଁ।
(ଏକକ, ଦଶକ, ଶତକ)
୮. ୪୯୩ ସଂଖ୍ୟାର ଦଶକ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ଅଙ୍କର ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ ତା'ର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ ଠାରୁ _____ ଅଧିକ।
(୮୧, ୮୦, ୯୦, ୯୧)
୯. ତିନିଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାର _____ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ଅଙ୍କର ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ ଓ ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ ସର୍ବଦା ସମାନ।
(ଏକକ, ଦଶକ, ଶତକ)

୧୦. (କ) କେଉଁ ଦୁଇଟି ଅଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟାର ଯୋଗଫଳ ୧୨ ଅଟେ ?

(ଖ) ୧୧୦ ସହିତ କେଉଁ ଅଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଯୋଗକରେ ଯୋଗଫଳ ୨୨୯ ହେବ ?

(ଗ) ଦୁଇଟି ଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟାର ଯୋଗଫଳ ୧୦୦ ଅଟେ । ସଂଖ୍ୟା ଦୁଇଟି ଲେଖ ।

୧୧. O ମଧ୍ୟରେ ଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟା ଓ □ ମଧ୍ୟରେ ଅଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖାଯିବ ଯେପରି :

(କ) $O + \square + O = 95$

(ଖ) $\square + \square = 439$

(ଗ) $\square + O + O = 47$

୧୨. ଠିକ୍ ଉଭରଟି ବାଛି (✓) ଚିହ୍ନ ଦିଆ ।

(କ) ଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟାର ଏକକ ଘର ଅଙ୍କ କେଉଁଟି ନୁହେଁ ?

● ୪   ● ୭   ● ୨   ● ୮

(ଖ) ଅଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟାର ଏକକ ଘର ଅଙ୍କ କେଉଁଟି ନୁହେଁ ?

● ୪   ● ୭   ● ୦   ● ୨

୧୩. (କ) ଯେକୌଣସି ଅଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟାରୁ କେତେ ବିଯୋଗ କଲେ ଆମେ ଏକ ଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟା ପାଇବା ?

(ଖ) ଯେକୌଣସି ଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟାରେ କେତେ ଯୋଗକଲେ ଆମେ ଏକ ଅଯୁଗ୍ମ ସଂଖ୍ୟା ପାଇବା ?

୧୪. (କ) ୩୩୨ ର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟାଟି ଲେଖ ଯାହାର ଏକକ ଘର ଅଙ୍କ ୯ ଅଟେ ।

(ଖ) ୨୯୮ ଓ ୩୦୪ ର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖ

(ଗ) ୪୯୫ ର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟାଟି ଲେଖ ଯାହାର ଦଶକ ଘର ଅଙ୍କ ୭ ଅଟେ ।

୧୫. (କ) ଯେକୌଣସି ସଂଖ୍ୟାରେ _____ ଯୋଗକଲେ ଆମେ ତା'ର ଠିକ୍ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ପାଇବା ।

(ଖ) ଯେକୌଣସି ସଂଖ୍ୟାରୁ _____ ବିଯୋଗ କଲେ ଆମେତାର ଠିକ୍ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ପାଇବା ?

|| ପାଠ-୭ : ସ୍ନାନ ଜାଣିବା ||

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୧

୧. ପିଲାମାନଙ୍କ ଉଚ୍ଚତା ସେ.ମୀ.ରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ପ୍ରାର୍ଥନା ସଭାରେ ଉଚ୍ଚତା ଅନୁସାରେ ଛୋଟରୁ ସାନ ରୁ ବଡ଼ କ୍ରମରେ ପିଲାମାନେ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ।

କିଏ କେଉଁ ସ୍ନାନରେ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି, ତାଙ୍କ ନାମ ସେଠାରେ ଲେଖା ।

- ପ୍ରାର୍ଥନା ସଭାର ଧାଡ଼ିକୁ ଦେଖୁ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଲେଖ ।

- (କ) ସବୁଠାରୁ ଉଚ୍ଚା ପିଲା କିଏ ?
- (ଖ) ଧାଡ଼ିର ଆରମ୍ଭରେ କିଏ ଠିଆ ହୋଇଛି ?
- (ଗ) ଧାଡ଼ିର ସବୁଠାରୁ ଶେଷରେ କିଏ ଠିଆ ହୋଇଛି ?
- (ଘ) ଶିବ ଆଗରେ କେତେ ଜଣ ପିଲା ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ?
- (ଡ) ଶିବ ଠାରୁ କେତେ ଜଣ ପିଲା ଅଧିକ ଉଚ୍ଚା ଥିଲେ ?
- (ଚ) ଆଗରୁ ଚିନିଜଣ ପିଲାଙ୍କ ପରେ କିଏ ଠିଆ ହୋଇଛି ?
- (ଛ) ଚତୁର୍ଥ ସ୍ଥାନରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ଗୀତାର ଆଗ ସ୍ଥାନ ନାମ କ'ଣ ?
- (ଜ) ସପ୍ତମ ସ୍ଥାନରେ କିଏ ଠିଆ ହୋଇଛି ?

ଆସ, ଆମେ ଏହିଭଳି ଦୂଇଟି ପ୍ରଶ୍ନ ଠିଆରି କରିବା ।

---

୨. ପିଲାମାନେ ଶେଷ ପରୀକ୍ଷାରେ ଉଭୀର୍ଷ ହେବା ପରେ କିଏ କେଉଁ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଡ଼ିବେ ବା କେଉଁ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢ଼ୁଥିଲେ ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ଆସ ଆମେ ଲେଖିବା

	ପଢ଼ୁଥିବା ଶ୍ରେଣୀ		ପରବର୍ତ୍ତୀ ଶ୍ରେଣୀ
	ପରିଦା	ପ୍ରଥମ	.....
	ଦିନେଶ	.....	ସପ୍ତମ
	ବିକାଶ	ଅଷ୍ଟମ	.....
	ଅଞ୍ଜତା	.....	ସପ୍ତମ
	ଶରତ	.....	ଦ୍ୱାଦଶ
	ଚେତନା	ଚତୁର୍ଥ	.....
	ଶତକିତ	.....	ତୃତୀୟ

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୨

୧. ଆସ, ଆମେ ପୂରଣବାଚକ ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ସଂକ୍ଷେପରେ ଲେଖିବା ।

ପୂରଣବାଚକ ସଂଖ୍ୟା	ସଂକ୍ଷେପରେ ଲେଖିବା
ପ୍ରଥମ	୧ମ
ଦ୍ୱିତୀୟ	୨ୟ
ତୃତୀୟ	
ଚତୁର୍ଥ	
ଷଷ୍ଠ	
ସ୍ପୃମ	
ପଞ୍ଚମ	
ଏକାଦଶ	
ଦ୍ୱାଦଶ	
ଶୋଭାଦଶ	
ଅଷ୍ଟାଦଶ	
ଉନବିଂଶ	
ବିଂଶ	

୨.

ବାପା - ରାନୁ କେତୋଟି କପ ଆଣିଲା ? ଟି

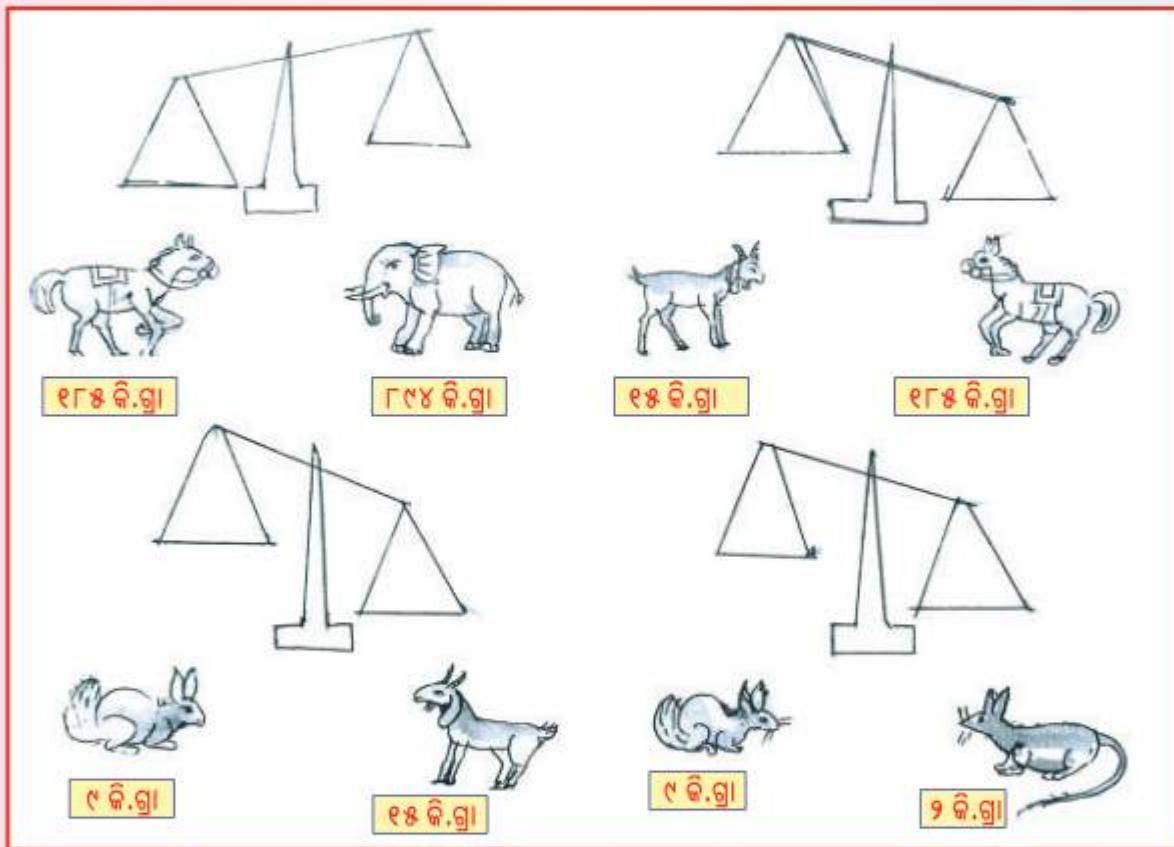
ବାପା - (ରାନୁ ଏବେ ତୁମେ ୪ଥ୍ ଥାକରେ ଥିବା କପ ଆଣା)

ଏହିଥର ରାନୁ କେତୋଟି କପ ଆଣିବ ? ଟି

|| ପାଠ-୮ : କିଏ ବେଶୀ କିଏ କମ୍ ||

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୧

୧. ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଶୁର ଓଜନ ଚିତ୍ର ତଳେ ଲେଖାଯାଇଛି ।
ନିକିତିର କେଉଁ ପଲାରେ କିଏ ରହିବ ଗାର ଦେଇ ଚିହ୍ନିତ କର ।

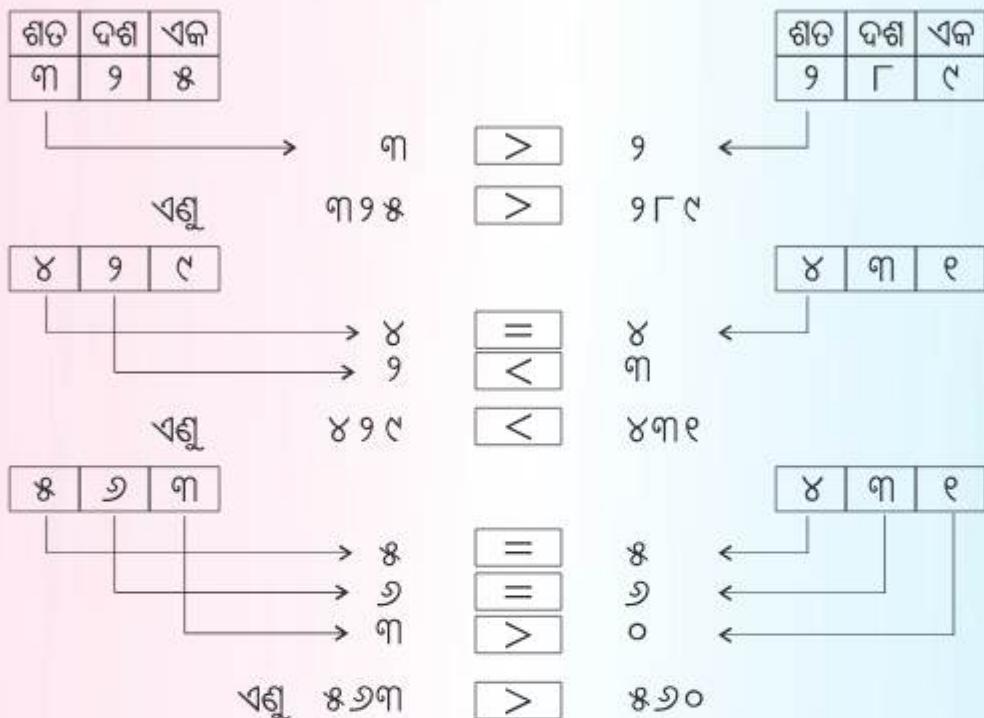
୨.

- ଆସଖାଲି ଘରେ ବଡ଼ $>$, ସାନ $<$ ଚିହ୍ନ ଦେବା
 ହାତୀ- ୮୯୪ କି.ଗ୍ରା $>$ ଘୋଡ଼ା - ୧୮୫ କି.ଗ୍ରା
 ଘୋଡ଼ା- ୧୮୫ କି.ଗ୍ରା $\square$ ଠେକୁଆ- ୯ କି.ଗ୍ରା
 ଠେକୁଆ- ୯ କି.ଗ୍ରା $<$ ଛେଳି ୧୫ କି.ଗ୍ରା
 ଘୋଡ଼ା- ୧୮୫ କି.ଗ୍ରା $\square$ ହାତୀ- ୮୯୪ କି.ଗ୍ରା

୩୩ $>$ ୩୯

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୨

୧. ସଂଖ୍ୟା ଦୁଇଟିର ଶତକ, ଦଶକ ଓ ଏକକ ସ୍ଥାନର ଅଙ୍କ ଯୋଡ଼ିକୁ ସାନବଡ଼ ତୁଳନା କରି ସାନବଡ଼ ସଂଖ୍ୟା ଚିହ୍ନଟ କରିବା

୨. ଆସ, ଆମେ ସଂଖ୍ୟା ଯୋଡ଼ିରୁ ବଡ଼ ସାନ ସଂଖ୍ୟା ଚିହ୍ନଟ କରିବା

$$898 > 375$$

$$917 \quad \boxed{} \quad 891$$

$$381 \quad \boxed{} \quad 387$$

$$973 \quad \boxed{} \quad 975$$

$$391 \quad \boxed{} \quad 931$$

৭	৮
৪	৯

৩. সারণী মধ্যবুঝে কৌশল শিখি অঙ্ক নেজ তিনি অঙ্ক বিশিষ্ট সংখ্যা গঠন কর।

প্রত্যেক ধাত্রিরে দুইটি লেখার্থ সংখ্যা লেখ। সংখ্যা দুইটি মধ্যে থবা কোঠরিরে > বা < চিহ্ন দেজ সংখ্যাদুইটিকু তুলনাকর।

- (ক) _____ _____
- (খ) _____ _____
- (গ) _____ _____
- (ঘ) _____ _____
- (ঙ) _____ _____
- (চ) _____ _____

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ-୩

୧. ଦୃଢ଼ୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ପିଲାମାନେ ଯୋଡ଼ିରେ ବସି ବଡ଼ ସାନ ସଂଖ୍ୟା ଖେଳ ଖେଳୁଛନ୍ତି । ଯେଉଁ ଯୋଡ଼ି ଠିକ୍ କରିଛନ୍ତି ତାକୁ ଠିକ୍ ଚିହ୍ନ ଯେଉଁ ଯୋଡ଼ି ଭୁଲ କରିଛନ୍ତି ତାଙ୍କ ଭୁଲ ଚିହ୍ନ ଦିଆ ।

(କ)

ମୋ ସଂଖ୍ୟାଟି ୧୯୮
ଏଥରେ ଗାତି ଅଳ୍ପ ଅଛି । ତୋ
ସଂଖ୍ୟା ଅଳ୍ପ ଠାରୁ ମୋ ସଂଖ୍ୟାରେ
ଅଧିକ ଅଳ୍ପାଳ୍ପି ।
ଏହୁ ମୋ ସଂଖ୍ୟାଟି ତୋ
ସଂଖ୍ୟା ଠାରୁ ବଡ଼

ମୁଁ ପାଇଛି ୧୯୯
ମୋ ସଂଖ୍ୟାରେ
୨ଟି ଅଳ୍ପ ଅଛି

$198 > 199$

ଠିକ୍   ଭୁଲ

ମୁଁ ପାଇଛି ୨୯୯
ଏହି ସଂଖ୍ୟାରେ
ଗାତି ଅଳ୍ପ ଅଛି

ମୋ ସଂଖ୍ୟା ୨୯୯
ଏହି ସଂଖ୍ୟାରେ ମଧ୍ୟ ଗାତି
ଅଳ୍ପ ଅଛି ଏହୁ ମୋ ସଂଖ୍ୟାଟି
ତୋ ସଂଖ୍ୟାରେ ସମାନ ।

$998 = 999$

ଠିକ୍   ଭୁଲ

୪୯୯ ଡିନି ଅଳ୍ପ
ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା, ଶତକ ସ୍ଥାନରେ
୫ ଅଳ୍ପ ଅଛି, ୫ ଅଳ୍ପ ୪ ଅଳ୍ପ
ଠାରୁ ବଡ଼ ଏହୁ ମୋ
ସଂଖ୍ୟାଟି କଢ଼ି ।

ମୋ ସଂଖ୍ୟାରେ ମଧ୍ୟ
ଗାତି ଅଳ୍ପ ଅଛି
ଶତକ ସ୍ଥାନରେ
୪ ଅଳ୍ପ ଅଛି

$495 > 459$

ଠିକ୍   ଭୁଲ

(୧)

(୨)

(୩)

৭. ১৩৪ ও ৮৯ সংখ্যা দুইটি মাধ্যে বড় সংখ্যাটি চিহ্নটা সময়ের কেজ়ে কার্য্যটি করিবা ? ঠিক চিহ্ন দিঅ।

- (ক) সংখ্যা দুইটির শতক স্থান অঙ্ক দুইটি তুলনা করি বড় সংখ্যাটি চিহ্নটা করিবা।
- (খ) দশক স্থান অঙ্ক দুইটি তুলনা করি বড় সংখ্যাটি চিহ্নটা করিবা
- (গ) সংখ্যা দুইটির অঙ্ক সংখ্যাকু তুলনা করি যেଉে সংখ্যার অঙ্ক সংখ্যা বেশী এবং সংখ্যাটি বড় বোলি চিহ্নটা করিবা
- (ঘ) সংখ্যা দুইটির একক স্থানের অঙ্ক দুইটিকু তুলনা করি বড় সংখ্যাটি চিহ্নটা করিবা

৮. ৪৪৩ ও ৪৪৯ মাধ্যে সান সংখ্যাটির চিহ্নটা কিপরি করায়িব ?

তলে দিআয়াকথুবা ঘোপানগুଡ଼িকু উপযুক্ত কুমরে খালি স্থানেরে লেখ।

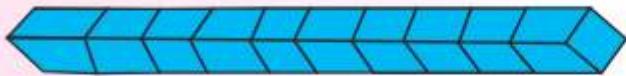
- (ক) একক স্থানের অঙ্ক দুইটিকু তুলনা করি সান সংখ্যাটি চিহ্নটা করিবা
- (খ) শতক স্থানের অঙ্ক দুইটিকু তুলনা করি সান সংখ্যাটি চিহ্নটা করিবা
- (গ) দশক স্থানের অঙ্ক দুইটিকু তুলনা করি সান সংখ্যাটি চিহ্নটা করিবা
- (ঘ) সংখ্যা দুইটির অঙ্ক সংখ্যাকু তুলনা করি সান সংখ্যাটি চিহ্নটা করিবা

আমে শিখিলো...

- দুইটি তিনিঅঙ্ক বিশিষ্ট সংখ্যা মধ্যে যেଉে সংখ্যার শতক স্থানের অঙ্কটি বড় এহি সংখ্যা টি অন্য সংখ্যা ঠারু বড়।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୧

୧. ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚିତ୍ରକୁ ଦେଖ

ଏହି ନୀଳ ରଡ଼ିର ମୂଲ୍ୟ - ୧୦

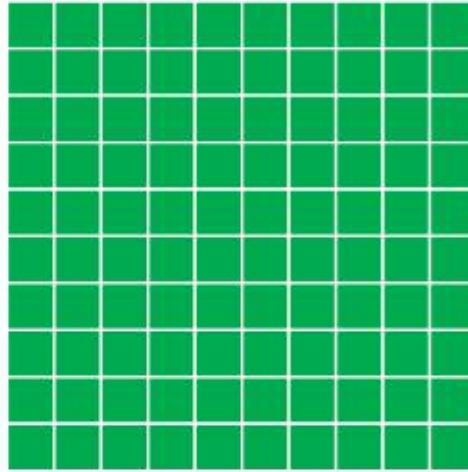

ଏହି ହଳଦିଆ ଘନ ର ମୂଲ୍ୟ - ୧

ଆସ ମିଶାଣ କରିବା

ଶତକ	ଦଶକ	ଏକକ
+		
=		
	୭	୯

ଉପରେ ଯେପରି ମିଶା ଯାଇଅଛି
ସେହିପରି ଆଉ କେତୋଟି ମିଶାଣ କରିବା ।

ଏହି ସବୁଜ ପଚାର ମୂଲ୍ୟ - ୧୦୦

ଶତକ	ଦଶକ	ଏକକ
	୪	୫
+	୩	୪
=	୭	୯

(କ)

ଶହ	ଦଶ	ଏକ
+		
=		

ଶହ	ଦଶ	ଏକ
+		
=		

(ଖ)

ଶହ	ଦଶ	ଏକ
+		
=		

ଶହ	ଦଶ	ଏକ
+		
=		

9. ଆସ ମିଶାଇବା

$$\begin{aligned}
 87 + 33 &= \boxed{80} + \boxed{7} + \boxed{30} + \boxed{3} \\
 &= \boxed{70} + \boxed{7} + \boxed{3} \\
 &= \boxed{70} + \boxed{8} = \boxed{78}
 \end{aligned}$$

ଆମେ ଯେପରି ମିଶାଇଲେ, ଆସ ସେହିପରି ତଳେ ଲେଖାଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଯୋଡ଼ିକୁ ମିଶାଇବା

$$\begin{aligned}
 (କ) \quad 77 + 99 &= \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} \\
 &= \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} \\
 &= \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 (ଖ) \quad 179 + 191 &= \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} \\
 &= \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} \\
 &= \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} \\
 &= \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad}
 \end{aligned}$$

৩. সংখ্যার অক্ষ গুଡ়িকু ঠিক প্লানের রেখা মিশা যাইছি দেখ

৩১৪

শতক	দশক	একক
৩	১	৪
+ ১০৩	১	০
=	৪	১

আপ আমে সংখ্যার অক্ষমানকু ঠিক প্লানের লেখা তল সংখ্যাকু মিশাণ করিব।

(ক)

শতক	দশক	একক
৪৯৯		
+ ৩৭৭		
=		

(খ)

শতক	দশক	একক
৪৪৭		
+ ৩৯		
=		

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ-୨

୧.

	ଶତକ	ଦଶକ	ଏକକ
୩୭୭	୩	୭ ^(୧)	୭
+ ୪୭୮	୪	୭	୮
=	୭	୫	୯

କିପରି ମିଶା ଯାଇଛି ଦେଖ ନିମ୍ନ ସଂଖ୍ୟାର ଅଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକୁ ଠିକ୍ ସ୍ଥାନରେ ରଖୁ ମିଶାଣଫଳ କେତେ ଲେଖ ?

(କ)

	ଶତକ	ଦଶକ	ଏକକ
୪୪୭			
+ ୨୧୪			
=			

(ଖ)

	ଶତକ	ଦଶକ	ଏକକ
୨୪୭			
+ ୧୩୭			
=			

(ଗ)

	ଶତକ	ଦଶକ	ଏକକ
୩୭୯			
+ ୨୫୪			
=			

(ଘ)

	ଶତକ	ଦଶକ	ଏକକ
୨୪୭			
+ ୩୭୭			
=			

9. ♦ ଦୁଇଟି ଗ୍ରାମର ଲୋକ ଏକାଠି ହୋଇ ଗୋଟିଏ ଟ୍ରେନରେ ତୀର୍ଥ ଭ୍ରମଣ ଯିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କଲେ ।
 ♦ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଟ୍ରେନରେ କେତେ ସଂଖ୍ୟକ ଯାତ୍ରୀ ଯାଇ ପାରିବେ ଟ୍ରେନରେ ଲେଖା ଯାଇଅଛି ।
 ♦ କେଉଁ ଦୁଇଟି ଗ୍ରାମର ଲୋକ ଗୋଟିଏ ଟ୍ରେନରେ କେଉଁ ତୀର୍ଥ ସ୍ଥାନ ଭ୍ରମଣ କରିବାକୁ ଯିବେ । ଗାର ଚାଣି ଦେଖାଆ ।

୭୦୦ ରୁ ୭୦୦ ମଧ୍ୟରେ ଯାତ୍ରୀ ଯିବେ

} ହରିପୁର ୩୧୫
ମଧ୍ୟପୁର ୨୩୫

୫୦୦ ରୁ ୭୦୦ ମଧ୍ୟରେ ଯାତ୍ରୀ ଯାଇ ପାରିବେ

} ଦେଓ ଗାଁ ୪୭୦
ଛଥ ଗାଁ ୩୧୦

୭୦୦ ରୁ ୮୦୦ ମଧ୍ୟରେ ଯାତ୍ରୀ ଯାଇ ପାରିବେ

{ ରାଜନଗର ୩୪୦
ଧାମ ନଗର ୩୪୫

၆. ଚିତ୍ର ଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି

୧୦୦	୨୦୦	୩୦୦	୦	୪୦୦

ମିଶାଣ ଧାରାକୁ ଦେଖ, ଖାଲି ଘରେ ଠିକ୍ ଚିତ୍ରକୁ ରଖ

$$\boxed{\diamond} + \boxed{\circ} = \boxed{\triangle} + \boxed{\square}$$

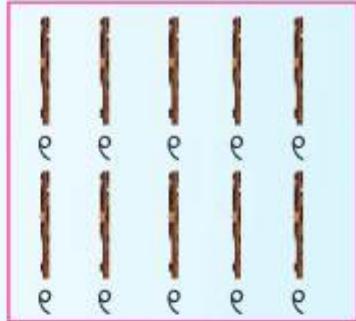
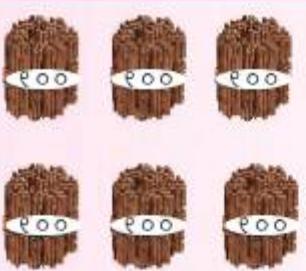
$$\boxed{\square} + \boxed{\heartsuit} = \boxed{\diamond} + \boxed{\quad}$$

$$\boxed{\diamond} + \boxed{\triangle} = \boxed{\circ} + \boxed{\quad}$$

$$\boxed{\circ} + \boxed{\quad} = \boxed{\diamond} + \boxed{\heartsuit}$$

$$\boxed{\quad} + \boxed{\square} = \boxed{\circ} + \boxed{\diamond}$$

୪.

ଉପର କୋଠିରେ ବିଭିନ୍ନ ମୂଲ୍ୟର କାଠିର ଚିତ୍ର ଦିଆଯାଇଅଛି । କେଉଁ ବିଡ଼ା ଓ କାଠିରୁ କେତୋଟି ନେଲେ ଆମେ ସଂଖ୍ୟାଟିକୁ ପାଇବା । ଯେପରି:-

୧୦୦	୧୦		
୨୬	୩୮	୨୬	୨୩୭
			୩୧୦
			୪୯୪
			୭୦୦

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ-୩

୧. ବର୍ଗଘର ଥିବା କାଗଜ ବ୍ୟବହାର କରି ମିଶାଣ କରିବା (ପ୍ରଥମ କାମ)

୩୨୪

ଶହ			ଦଶ			ଏକ		
୧୦୦	୧୦୦	୧୦୦	୧୦			୧	୧	
			୧୦			୧		
						୧		

୩୨୪ ସଂଖ୍ୟାର ଅଙ୍କ ଗୁଡ଼ିକ ସ୍ଥାନୀୟ ମାନ କ୍ରମରେ (ଏକ, ଦଶ, ଶହ) ପାର୍ଶ୍ଵ କୋଠରିରେ ଲେଖା ଯାଇଅଛି।

+୨୫୩

୧୦୦		୧୦	୧୦	୧୦	୧	୧	୧
୧୦୦		୧୦	୧୦				

୨୫୩ ସଂଖ୍ୟାର ଅଙ୍କ ଗୁଡ଼ିକୁ ସେହିପରି ଏକ, ଦଶ, ଶହ କ୍ରମରେ ପାର୍ଶ୍ଵ କୋଠରିରେ ଲେଖା ଯାଇଅଛି।

=

୩୨୪

ଶହ			ଦଶ			ଏକ		
୧୦୦	୧୦୦	୧୦୦	୧୦			୧	୧	
			୧୦			୧		
						୧		

(୨ୟ କାମ)

- ସଂଖ୍ୟା ଦୁଇଟିର ଏକକ ଘରେ ଯେତୋଟି ୧ ଲେଖାଯାଇ ସେବୁଡ଼ିକୁ କ୍ରମରେ ଶଣି ଗୋଲ ବୁଲାଅ।
- ଯେତୋଟି ୧ ହେଲା ସେହି ସଂଖ୍ୟକ ୧ ଚଳ କୋଠରିର ଏକକ ଘରେ ଲେଖା ଯାଇଅଛି।
- ସେହିପରି ଦଶକ ଘରେ ଯେତୋଟି ୧୦ ଅଛି ସେବୁଡ଼ିକୁ ଶଣି ଗୋଲ ବୁଲାଅ ଚଳ କୋଠରିରେ ଲେଖା ଯାଇଅଛି।
- ଶତକ ଘରର ଲେଖାଥିବା ସଂଖ୍ୟାକୁ ଶଣି ଗୋଲ ବୁଲାଅ ଚଳ ଶତକ ଘରେ ଲେଖା ଯାଇଅଛି।
- ଏକକ ଘରେ ଯେତୋଟି ୧ ଲେଖାଯାଇଅଛି ଶଣି କୋଠର ଚଳେ ଲେଖାଯାଇଅଛି।
- ସେହିପରି ଦଶକ ଘର ଓ ଶତକ ଘର ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ଶଣି କୋଠର ଚଳେ ଲେଖାଯାଇଅଛି।

୧୦୦	୧୦୦	୧୦୦	୧୦	୧୦	୧୦	୧	୧	୧
୧୦୦	୧୦୦		୧୦	୧୦	୧୦	୧	୧	୧
			୧୦	୧୦		୧		

୪

୭

୭

(ସୂଚନା : ଏକକ, ଦଶକ, ଶତକ ଘର ମଧ୍ୟରେ ଲେଖାଥିବା ସଂଖ୍ୟାର ଘର ଗୁଡ଼ିକୁ ଗଣି କୋଠି ନିମ୍ନରେ ଲେଖାଥିବା ସଂଖ୍ୟା ହେଉଛି (୫୩୩) ଦୁଇଟି ସଂଖ୍ୟାର ମିଶାଣ ଫଳ)

(କ) ଯେଉଁ କ୍ରମରେ ମିଶାଣ କରାଯାଇଛି ଆମେ ଦେଖିଲେ । ଆସ, ସେହି କ୍ରମରେ ସଂଖ୍ୟା ଦୁଇଟିକୁ ବର୍ଗ ଘର କୋଠିରେ ଲେଖି ମିଶାଇବା ।

୩୪୩

ଶହ			ଦଶ			ଏକ		

+ ୨୩୪

=

9. (କ) ଯୋଗ କ୍ରିୟାକୁ ଦେଖ, କ, ଖ, ଗ, ର ମୂଲ୍ୟ କେତେ ଲେଖ ?

$$\begin{array}{r}
 \text{ନ} \quad \text{ଖ} \quad \text{ର} \quad \text{କ} = ? \\
 (+) \quad \text{କ} \quad \text{ର} \quad \text{ଗ} \quad \text{ଖ} = ? \\
 \hline
 ୭ \quad ୧ \quad ୪ \quad \text{ଗ} = ?
 \end{array}$$

(ଖ) ଯदି $କ = ୫$, $ଖ = ୪$, $ଗ = ୩$ ତେବେ ନିମ୍ନ ଯୋଗକ୍ରିୟାକୁ ସମାଧାନ କରି ଖାଲି ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

$$\begin{array}{r}
 \text{କ} \quad \text{ଗ} \quad ୫ \\
 (+) \quad \boxed{} \quad ୨ \quad \boxed{} \\
 \hline
 ୮ \quad \boxed{} \quad ୯
 \end{array}$$

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୧

୧.

ମିଠୁ ବ୍ୟାଗରେ ୨୫ ଟଙ୍କା ଥିଲା । ସେ ଦୋକାନରୁ ୩୭ ଟଙ୍କା ଦେଇ ବହି କିଣିଲା । ତା ପାଖରେ ଆଉ କେତେ ଟଙ୍କା ରହିଲା ?

୨୫ ଟଙ୍କା

(-) ୩୭ ଟଙ୍କା

ମିଠୁ ବ୍ୟାଗରେ ଥିଲା :

ବହି କିଣିଲା :

୨.

କ୍ରିକେଟ୍ ମ୍ୟାଚରେ ଭାରତ ୨୪୩ ରନ୍ କରିବା ପରେ ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ଖେଳ ଆରମ୍ଭ କରି ୧୩୧ ରନ୍ କରି ସବୁ ଖେଳାଳି ଆଉର୍ତ୍ତ ହୋଇଗଲେ । ଏହି ମ୍ୟାଚରେ ଭାରତ କେତେ ରନ୍ରେ ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ଠାରୁ ଜିତିଲା ?

ଭାରତ ରନ୍ ସଂଖ୍ୟା : ୨୪୩

ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ରନ୍ ସଂଖ୍ୟା : (-) ୧୩୧

ଭାରତ : କେତେ ରନ୍ରେ ଜିତିଲା

ଗଛରେ ବସିଥିବା ଚଢ଼େଇ ସଂଖ୍ୟା

୨୪୭

ଉଡ଼ିଯାଉଥିବା ଚଢ଼େଇ ସଂଖ୍ୟା

୩୪

ଅବଶିଷ୍ଟ ଗଛରେ ଥିବା ଚଢ଼େଇ ସଂଖ୍ୟା =

୪.

	ଶତକ	ଦଶକ	ୱକକ
୩୪୭	୩	୪	୭
(-) ୧୭୪	୧	୨	୪
=	୨	୨	୮

ଏହି ଫେଡ଼ାଣ କ୍ରିୟାରେ

- ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟା ୩୪୭
- ସାନ ସଂଖ୍ୟା ୧୭୪
- ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟାରୁ ସାନ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଏଠାରେ ଫେଡ଼ାଣ କରାଯାଇଛି ।
- ଏଠାରେ ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟାର ଏକକ ଘରେ ଥିବା ଅଙ୍କ ସାନ ସଂଖ୍ୟାର ଏକକ ଘରେ ଥିବା ଅଙ୍କ ୦ରୁ ସାନ ଥିବାରୁ ଦଶକ ଘରେ ଥିବା ୪ ଦଶରୁ ୧ ଦଶ ଧାର ଅଣାଯାଇଛି ।

- একক ঘরে $10 + 9 = 19$ হোଇছি
- দশক ঘরে ৪ দশ স্থানের ৪ দশ অছি।
- একক ঘরে ১ ৯ রু ৪ গলে ৮ রহিলা।
- দশক ঘরে ৪ রু ১ গলে ৭ রহিলা।
- শতক ঘরে ৩ রু ১ গলে ৭ রহিলা।
- এটাৰে বিয়োগ ফল $99 - 78$ হৈলা।

আমে যেৱঁ কুমৰে ফেতাণ কলে আস তলে লেখাথৰা ফেতাণ গুড়িকু ষেহিৱলি কৱিবা।

(ক)

	শতক	দশক	একক
৪৭৮			
(-) ৩৪৯			
=			

(খ)

	শতক	দশক	একক
৭৪৯			
(-) ৪৯৮			
=			

(গ)

	শতক	দশক	একক
৪৯৪			
(-) ৩৭৯			
=			

କାର୍ଯ୍ୟଫର୍ଡ- ୨

୧. ବର୍ଗ ଘର ଥିବା କାଗଜ ସଂଖ୍ୟାର କରି ପେଡ଼ାଣ କରିବା, ୩୭୭ ରୁ ୨୫୩ କୁ ପେଡ଼ିବା।

ଶତକ			ଦଶକ			ଏକକ		
୪୭୮	(୧୦୦)	୧୦୦	୧୦୦	(୧୦)	୧୦	୧୦	(୧)	୧
				୧୦	୧୦	୧୦	(୧)	୧
							୧	

* ୩୭୭ ସଂଖ୍ୟାର ଅଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକ ସ୍ଥାନୀୟମାନ (ଏକ, ଦଶ, ଶହ) କୁ କ୍ରମରେ ପାର୍ଶ୍ଵ କୋଠରିରେ ଲେଖା ଯାଇଅଛି ।

- ୨୫୩	୧୦୦	୧୦୦		୧୦	୧୦	୧୦	୧	୧	୧
				୧୦	୧୦				
=	୧୦୦		୧୦			୧	୧	୧	
						୧			

* ୨୫୩ ସଂଖ୍ୟାର ଅଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାନୀୟମାନ (ଏକ, ଦଶ, ଶହ) କ୍ରମରେ ପାର୍ଶ୍ଵ କୋଠରିରେ ଲେଖା ଯାଇଅଛି ।

* ୨୫୩ ସଂଖ୍ୟାର ଏକକ ଘରେ ଥିବା ୩ ଓ ୧ ଗୁଡ଼ିକୁ ୩୭୭ ସଂଖ୍ୟାର ଏକକ ଘରେ ୧ ସହ ମିଳାଇ ଏକ, ଏକ କରି କଟା ଯାଇଅଛି ।

- * ୩୭୭ ସଂଖ୍ୟାର ଏକକ ଘରେ କଟା ଯାଇନଥିବା ୧ ଗୁଡ଼ିକୁ ଗଣି ଗୋଲ ବୁଲାଇଯାଇଅଛି ।
- * ଯେତୋଟି ୧ ଘରେ ଗୋଲ ବୁଲିଛି ତାହାକୁ ଗଣି ଶେଷରେ ଖାଲିଥିବା ଏକକ ଘରେ ସେହି ସଂଖ୍ୟକ ୧ ଲେଖାଯାଇଅଛି ।
- * ଏକକ ଘର କାର୍ଯ୍ୟ ଭଲି ଦଶକ ଘରର (ଉଭୟ ସଂଖ୍ୟାର) ସଂଖ୍ୟକୁ କଟାଯାଇଅଛି ।
- * ୩୭୭ ସଂଖ୍ୟାର ଦଶକ ଘରେ କଟା ଯାଇନଥିବା ୧୦ ଲେଖାଥିବା ଘରକୁ ଗଣି ଗୋଲ ବୁଲାଇ ତଳ କୋଠରିରେ ଲେଖା ଯାଇଅଛି ।

- * ଉଭୟ ସଂଖ୍ୟାର ଶତକ ଘରର କାର୍ଯ୍ୟ ପୂର୍ବଭଳି କରାଯାଇ କଟା ଯାଇ ନଥୁବା ଘରର ସଂଖ୍ୟାକୁ ଗୋଲ ବୁଲାଇ ତଳ କୋଠରିରେ ଲେଖା ଯାଇଅଛି ।
  - * ଶେଷରେ ତଳ କୋଠରିର ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ (ଏକ, ଦଶ, ଶହ) ଯେତେ ଗୋଟି ଘରେ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖା ଅଛି ସେହି ଘର ଗୁଡ଼ିକୁ ଗଣି ସଂଖ୍ୟାକୁ ନିମ୍ନରେ ଲେଖାଯାଇଅଛି ।
  - * ନିମ୍ନରେ ଲେଖା ଯାଇଥୁବା ସଂଖ୍ୟା ୧ ୧ ୪ ହେଉଛି ଦୁଇଟି ସଂଖ୍ୟାର ଫେଡ଼ାଣ ଫଳ ।

୨. ଯେଉଁ କୁମରେ ଫେଡାଣ
କରାଯାଇଛି ସେହି କୁମରେ ଆସ ନିମ୍ନ
ସଂଖ୍ୟା ଦୁଇଟିକୁ ଫେଡି ପଲାପଳ
କହିବା ।

၅၃၈

(-) ၅၁၁

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୩

୧. ଆସ, ଫେଡ଼ାଣ କରିବା ।

	ଶହ	ଦଶ	ଏକ	=	ଶହ	ଦଶ	ଏକ	=	ଶହ	ଦଶ	ଏକ
୩୦୦	୩	୦	୦	=	୨	୧୦	୦	=	୨	୯	୧୦
- ୧୭୪ -	୧	୭	୪		୧	୩	୪		୧	୩	୪

=											
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ଉପରେ ବିଯୋଗ କ୍ରିୟାରେ ଯେପରି କରାଯାଇଛି ସେହିପରି ବିଯୋଗ କର ।

(କ)	ଶହ	ଦଶ	ଏକ	=	ଶହ	ଦଶ	ଏକ	=	ଶହ	ଦଶ	ଏକ
୪୦୦	୪	୦	୦	=	୩			=			
- ୧୪୯ -	୧	୪	୯		୧	୪	୯		୧	୪	୯

=											
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(ଖ)	ଶହ	ଦଶ	ଏକ	=	ଶହ	ଦଶ	ଏକ	=	ଶହ	ଦଶ	ଏକ
୧୦୦	୧	୦	୦	=		୯		=			
- ୭୮		୭	୮			୭	୮		୧	୭	୮

=											
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

୨.

ଗୋଟିଏ ଝୁଡ଼ିରେ ୩୭୫ ଟି ଆମ ଦୋକାନରେ ବିକ୍ରି ପାଇଁ
ଥିଲା । ପ୍ରଥମ ଦିନ ଦୋକାନୀ ୧୮୦ ଟି ଆମ ବିକ୍ରି କଲା । ତା’
ପର ଦିନକୁ ଝୁଡ଼ିରେ ଆଉ କେତେ ଆମ ରହିଥିବ ?

ଝୁଡ଼ିରେ ଥିବା ଆମ ସଂଖ୍ୟା :

ପ୍ରଥମ ଦିନ ବିକ୍ରି ଆମ ସଂଖ୍ୟା :

ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିନ ଝୁଡ଼ିରେ ଥିବା ଆମ ସଂଖ୍ୟା :

୩. ତୁମ ବାପା ତୁମଙ୍କୁ ୩୧୭ ଟଙ୍କା ଦେଲେ, ତୁମର ଡେସ୍ଟରୀ କରିବାକୁ ୫୦୦ ଟଙ୍କା ଦରକାର । ବୋଉ ଅବଶିଷ୍ଟ କେତେ
ଟଙ୍କା ଦେଲେ ତୁମେ ଡେସ୍ଟରୀ କରିପାରିବ ?

ମାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପଂଦ୍ର-୩

୧. ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡ଼ିକର ଉଭର ଲେଖ

- (କ) ସପ୍ତାହର ପ୍ରଥମ ଦିନର ନାମ କ'ଣ ?
- (ଖ) ସପ୍ତାହର ଦିନର କ୍ରମରେ ଗୁରୁବାରର ସ୍ଥାନ କେଉଁଟି ?
- (ଗ) ଲଂରାଜୀ ବର୍ଷର ପଞ୍ଚମ ମାସର ପର ମାସ ନାମ କ'ଣ ?
- (ଘ) ଫେବୃଆରୀ ମାସର ସୋମବାର ୧ ତାରିଖ ?
- (ଡ) ଫେବୃଆରୀ ମାସର ଅଷ୍ଟମ ଦିନଟି କେଉଁବାରରେ ପଡ଼ିବ ?

୨. ସଂଖ୍ୟା ଯୋଡ଼ିକୁ ଦେଖି ବଡ଼ $>$ ସାନ $<$ ଚିହ୍ନ ଦିଅ

୩୦୯ ୩୧୯

୪୪୭ ୪୪୩

୪୦୦ ୩୯୯

୨୯୩ ୨୮୩

୩. ପ୍ରତି ଘର ଗୁଡ଼ିକରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟା ଓ ସବୁଠାରୁ ସାନସଂଖ୍ୟା ଚିହ୍ନଟ କରି ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟାକୁ ବାଲଟି ସହିତ ଓ ସାନ ସଂଖ୍ୟାକୁ ମର୍ଗ ସହିତ ଗାର ଟାଣି ଯୋଡ଼ି ।

୪୮୯

୪୮୯

୪୮୭

୪୭୯

୪୮୯

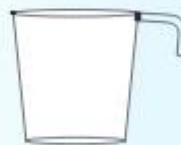
୩୩୪

୩୭୮

୩୭୮

୩୧୪

୩୦୯

୪. ସଂଖ୍ୟାର ବିଶ୍ଵାରିତ ରୂପରେ ଯୋଗପଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

$$178 + 199$$

$$\begin{aligned}
 &= \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} \\
 &= \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} \\
 &= \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} \\
 &= \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} = \boxed{}
 \end{aligned}$$

୫. ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

(କ)

୪	୭	୯
+	୨	
=	୮	୮

(ଖ)

୪	୭	
+	୨	
=	୯	୯

(ଗ)

୭		୪
+	୨	୩
=	୮	

(ଘ)

୩	୪	୭
+	୪	
=	୧	୧

(ଙ୍କ)

୨	୧	
+	୧	
=	୩	୨

(ଘ)

୭	୮	୪
+	୯	୫
=	୧	

୭. ଗୋଟିଏ ବଗିଛରୁ ୩୧୪ ଟି କମଳା, ୨୦୭ ଟି ଲିଚୁ ଓ ୧୯୯ ଟି ସେଓ ତୋଳା ଗଲା । ତେବେ ବଗିଚାରୁ ମୋଟ କେତେ ଫଳ ତୋଳା ଗଲା ?

କମଳା :

ଲିଚୁ :

ସେଓ :

ମୋଟ :

୮. ଯେପରି $100 + 80 = 180$ କୁ $180 - 80 = 100$ ଓ $180 - 100 = 80$ ଭାବେ ଲେଖୁ ପାରିବା ।
ସେହିପରି, ତଳ ମିଶାଣକୁ ଫେଡ଼ାଣ ରୂପରେ ଲେଖୁବା ।

(କ) $398 + 998$

(ଖ) $778 + 998$

(ଗ) $770 - 440$

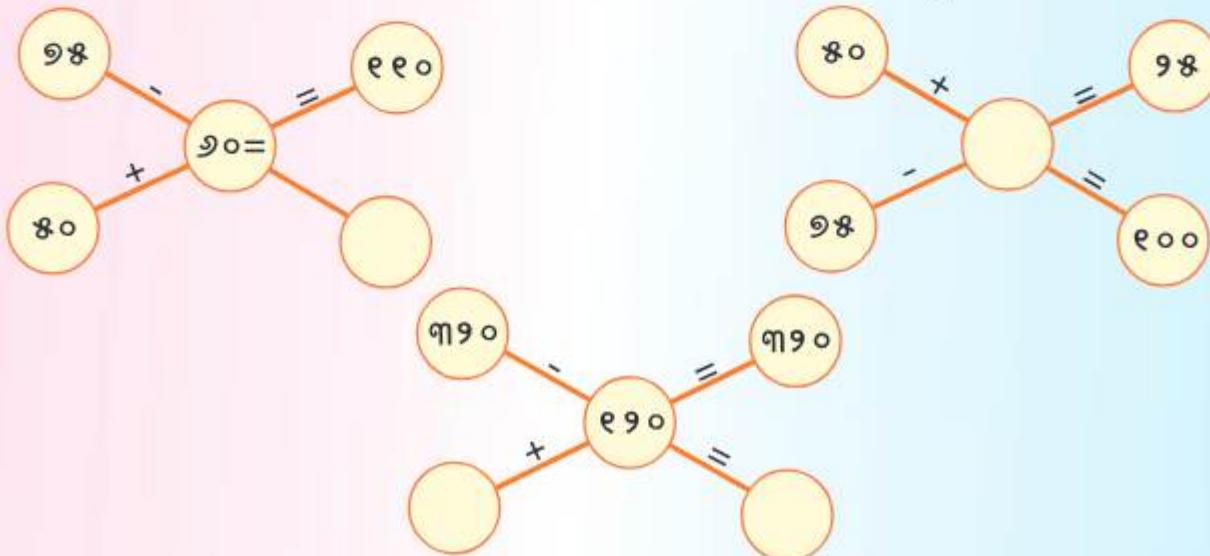
(ଘ) $780 - 330$

୯. ଗୋଟିଏ ଗୋଦାମରେ ୭୮୦ ବସ୍ତା ଧାନ ଓ ୭୭୪ ବସ୍ତା ଗହମ ଅଛି । ତେବେ ଧାନ ବସ୍ତା, ଗହମ ବସ୍ତା ମଧ୍ୟରେ କେଉଁଠି କମ୍ ଅଛି ? କେତେ କମ୍ ଅଛି ?

୯. ବର୍ଗକାର କାଗଜ ବ୍ୟବହାର କରି ଫେଡାଣ କର । ୪୭୮ - ୩୭୫ =

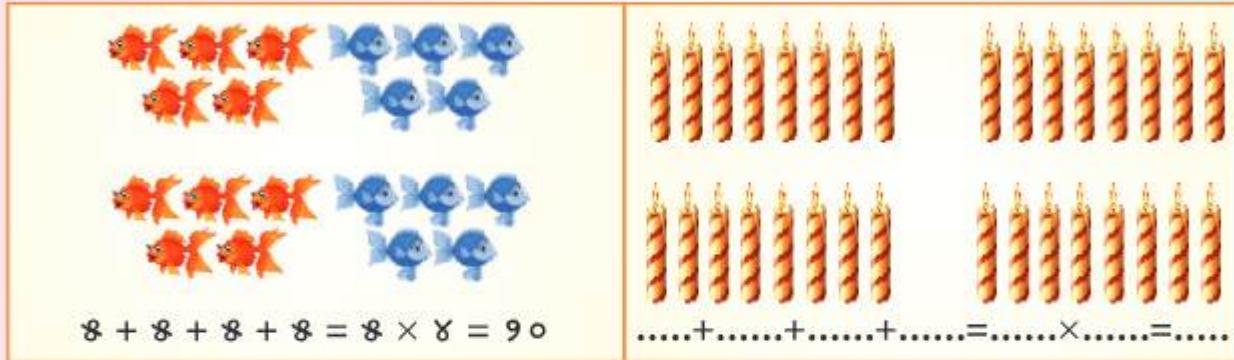
ଶତକ	ଦଶକ	ୱକକ

୧୦. ବିଦ୍ରୋହ ମିଶାଣ ଓ ଫେଡାଣ କରିବାକୁ ଦିଆଯାଇଛି । ସମାଧାନ କରି ଖାଲି ଥିବା ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

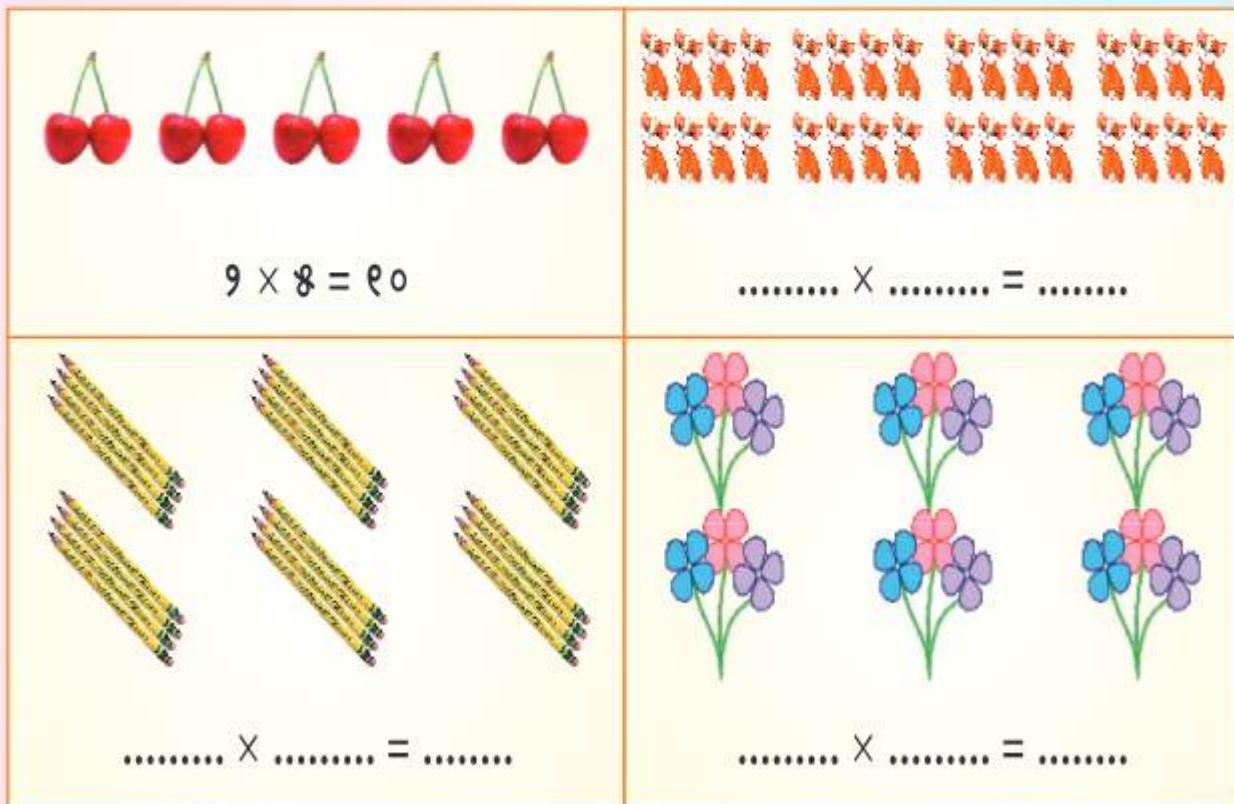

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୧

୧. ଚିତ୍ର ଦେଖି କ୍ରମିକ ଯୋଗ ପ୍ରକିଯାକୁ ପୂରଣ କରି ଗୁଣଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର।

୨. ଉଦାହରଣ ଦେଖି ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର।

୩. ଆସିଲିଥାନ ଗୁଡ଼ିକୁ ପୂରଣ କରିବା ।

$$98 \times 5 = \boxed{}$$

$$18 \times 10 = \boxed{}$$

$$97 \times 9 = \boxed{}$$

$$19 \times 10 = \boxed{}$$

$$87 \times 5 = \boxed{}$$

$$19 \times 10 = \boxed{}$$

$$98 \times 9 = \boxed{}$$

$$19 \times 10 = \boxed{}$$

$$99 \times 8 = \boxed{}$$

$$19 \times 10 = \boxed{}$$

$$15 \times 9 = \boxed{}$$

$$19 \times 10 = \boxed{}$$

୪. $9 \times 9 = 18$

ଏଠାରେ   ୨ ହେଉଛି ଗୁଣ୍ୟ

୩ ହେଉଛି ଗୁଣକ

୧୮ ହେଉଛି ଗୁଣଫଳ

ସେହିପରି $8 \times 9 = \boxed{}$ ରେ

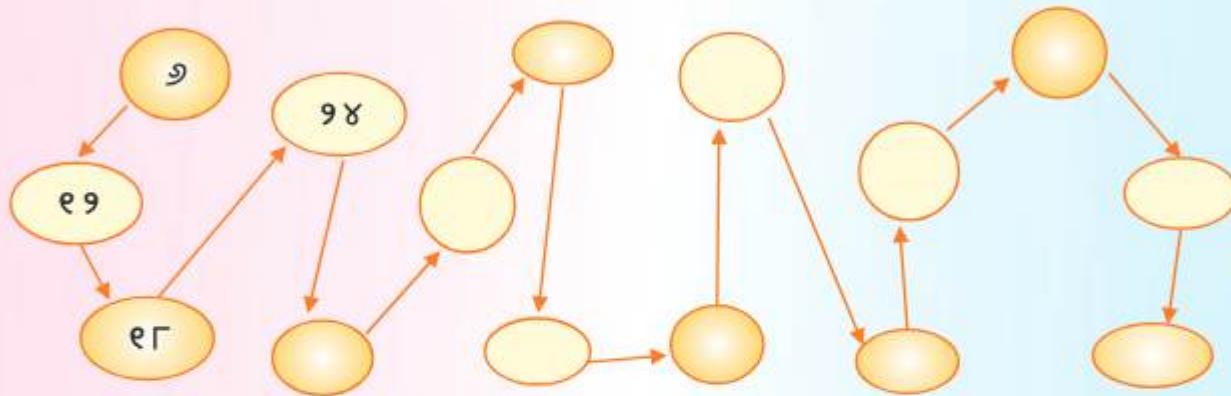
ଗୁଣ୍ୟ, ଗୁଣକ ଓ ଗୁଣଫଳକୁ ଚିହ୍ନାଅ ।

ଆମେ ଶିଖିଲେ...

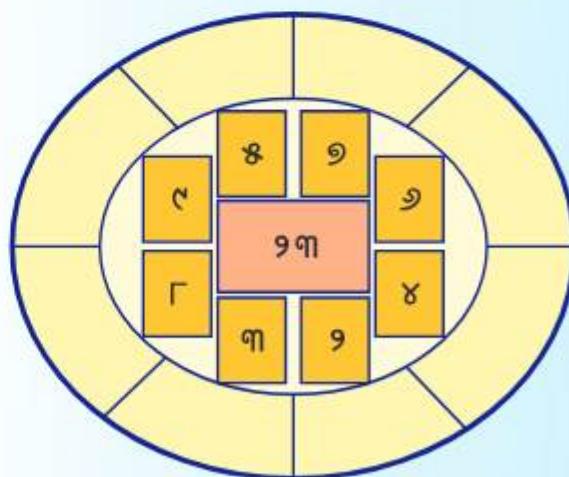
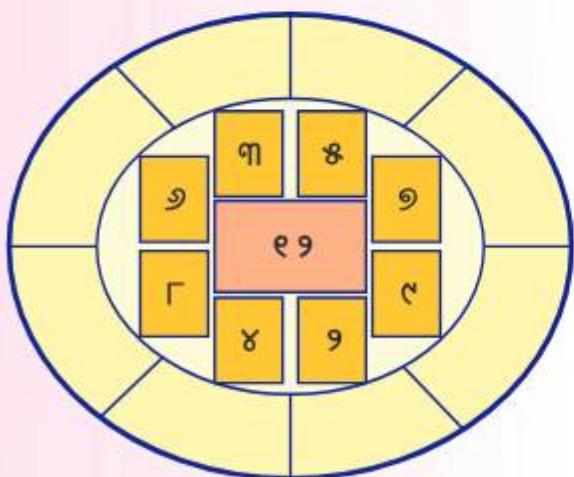
- କୌଣସି ସଂଖ୍ୟାକୁ ୧୦ ଦାରା ଗୁଣନ କଲାବେଳେ ସଂଖ୍ୟାଟିର ତାହାଣ ପଟେ ଏକ ଶୂନ୍ୟ (୦) ବସାଇବା ଦାରା ଗୁଣଫଳଟି ମିଳିଥାଏ ।
- $9 \times 8 = 10 \text{କ୍ଷତି}, 9 \text{ ହେଉଛି ଗୁଣ୍ୟ}, 8 \text{ ଗୁଣକ ଓ } 10 \text{ ଗୁଣଫଳ}$

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୨

୧. ଆସ, ତୀର ଚିହ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖି ଠିକ୍ କ୍ରମରେ ଗୋଲି ମଧ୍ୟରେ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖିବା ଓ ଗୁଣନ ଶିଖିବା ।

୨. ତଳେ ଥିବା ଗୋଲାକୃତି ଚିତ୍ରର ମଝିରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟା (୧୨ ଓ ୨୩) କୁ ପାଖରେ ଥିବା ଅନ୍ୟ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ସହ ଗୁଣନ କରି ଗୁଣଫଳ ଗୁଡ଼ିକୁ ବାହାର କୋଠିରେ ଲେଖ ।

୩. ଶୂନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ଉପସ୍ଥିତ ଚିହ୍ନ (<, >, =) ଦିଆ ।

(କ) ୧୯ × ୪ ୪ × ୧୯   (ଘ) ୪୭ × ୮ ୪୩ × ୪

(ଖ) ୧୪୪ ୧୭ × ୮   (ଡ) ୧୩ × ୮ ୨୭ × ୪

(ଗ) ୨୩ × ୪ ୨୧ × ୭   (ଛ) ୨୫ × ୧୦ ୨୫୦

୪. ଗୁଣପଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

୨୭

× ୪

୧୨୩

× ୮

୧୫୭

× ୪

୧୭୮

× ୪

୧୦୮

× ୭

୪୭୯

× ୯

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି- ୩

୧. ଗୁଣପଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ଓ ଗୁଣପଳ ସହ ମୋଳ ଖାରଥିବା କୋଡ଼କୁ ତଳ ବାକୁରୁ ଖୋଲି ଲେଖ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧାତିରେ କେଉଁ ଶବ୍ଦ ପାଇଲା ଲେଖ ।

୧	୮	୩	୪	୭	
	$\times$ ୭	$\times$ ୭	$\times$ ୭	$\times$ ୭	
	୫୬ / ମ				

୨	୩	୮	୭	୫	
	$\times$ ୩	$\times$ ୯	$\times$ ୯	$\times$ ୭	
					୩୧

୩	୭	୯	୪	୫	
	$\times$ ୭	$\times$ ୩	$\times$ ୮	$\times$ ୭	

ଗୁଣପଳ	କୋଡ଼ି	ଗୁଣପଳ	କୋଡ଼ି	ଗୁଣପଳ	କୋଡ଼ି
୨୮	ମା	୯	ସ	୧୪	ସ୍ତ୍ରୀ
୧୮	ହା	୩୭	ଲ	୩୪	ଯ
୪୯	ଯା	୧୭	ର	୩୦	ତୀ
୨୭	ଦ୍ୟା	୩୭	ବି	୫୭	ମ

9. (ବାକୁ ମଡେଲ ଗୁଣନ ପ୍ରକିଯା) ଉଦାହରଣ ଦେଖୁ ଗୁଣପଳ ମାନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର।

$$89 \times 7 =$$

80	$80 \times 7 = 800$	$89 \times 7 = 800 + 9 \times 7$
9	$9 \times 7 = 63$	$= 898$

$$99 \times 8 =$$

.....	.....	..... $\times$ ..... = ... + ...
.....	.....	$= .....$

$$89 \times 9 =$$

.....	.....	..... $\times$ ..... = ... + ...
.....	.....	$= .....$

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୪

୧. (ଶେଷୁପଳ ମତେଲ ଗୁଣନ ପ୍ରକ୍ରିୟା) ଉଦାହରଣ ଦେଖୁ ଗୁଣପଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର।

$$(1) 93 \times 17 = \dots \dots \dots$$

900

+ 140

+ 30

+ 91

941

10	$90 \times 10 = 900$	10 × 3 = 30
3	$90 \times 3 = 180$	3 × 3 = 9

$$(2) 71 \times 44 = \dots \dots \dots$$

70	80	8
1		=
4		

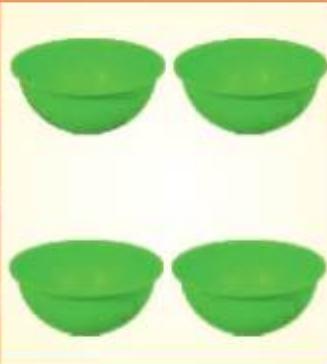
ସ୍ଵର୍ଗ ଗୁଡ଼ିକର ଉଭର ଦିଆ।

ପ୍ରଶ୍ନ	ଉଭର
ଗୋଟିଏ ଧୋତିର ଦାମ ୨୦୯ ଟଙ୍କା ହେଲେ ୪ ଟି ଧୋତିର ଦାମ କେତେ ହେବ ?	
ସାଧୁ ଗୋଟିଏ ହଳ ଜୋଡ଼ା ପାଇଁ ୨ ଟି ଫିଚା ଦରକାର କରେ । ସେହିଭଳି ୧୨ ହଳ ଜୋଡ଼ା ପାଇଁ ସେ କୋଡ଼ୋଟି ଫିଚା ଦରକାର କରିବ ?	
ଗୋଟିଏ ରେଡ଼ିଓର ଦାମ ୨୮୦ ଟଙ୍କା । ଏକା ପ୍ରକାରର ୩ ଟି ରେଡ଼ିଓ କିଣିବାକୁ ତୁମେ ଦୋକାନୀକୁ କେତେ ଟଙ୍କା ଦେବ ?	
ରାମବାବୁ ଆଜି ତାଙ୍କ ଦୋକାନରେ ଏକାଭଳି ୫ ଟି ଚୌକି ବିକ୍ରି କଲେ । ଗୋଟିଏ ଚୌକିର ଦାମ ୧୪୭ ଟଙ୍କା ହେଲେ, ସେ ମୋଟ କେତେ ଟଙ୍କାର ଚୌକି ବିକ୍ରିକଲେ ?	
ସୁଦରଗଡ଼ରୁ ଭୁବନେଶ୍ୱରକୁ ବସଭାଡ଼ା ୪୫୦ ଟଙ୍କା । ଦୁଇଜଣ ସାଙ୍ଗ ସୁଦରଗଡ଼ରୁ ଭୁବନେଶ୍ୱରକୁ ଯିବା ପାଇଁ କେତେ ଟଙ୍କା ବସ ଭାଡ଼ା ଦେବେ ?	

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୧

୧.

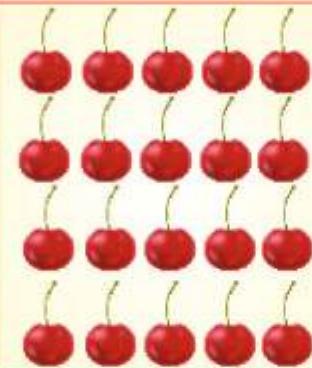
ଆସ, ୨୦ଟି ପଡ଼କୁ ୪ ସମାନ ଭାଗ କରି ଚାରିଟି ଗୋକେଇରେ ରଖିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୋକେଇରେ କେତୋଟି ପଡ଼ ରହିଲା ।

ହରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା

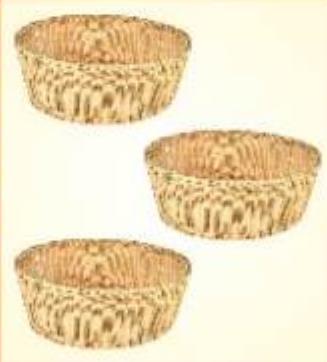
$$20 \div 4 = 5$$

ଆସ, ୨୦ଟି କୋଳି ୪ ସମାନ ଭାଗ କରି ପାଞ୍ଚଟି ଗୋକେଇରେ ରଖିବା ଓ ହରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଲେଖିବା ।

$$\dots \div \dots = \dots$$

ଆସ, ୨୪ଟି କମଳାକୁ ୩ ସମାନ ଭାଗ କରି ତିନୋଟି ଗୋକେଇରେ ରଖିବା ଓ ହରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଲେଖିବା ।

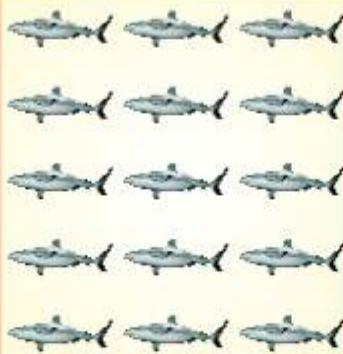
$$\dots \div \dots = \dots$$

ଆସ, ୨୪ଟି ଆମକୁ ୪ ସମାନ ଭାଗ କରି ପାଞ୍ଚଟି ଗୋକେଇରେ ରଖିବା ଓ ହରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଲେଖିବା ।

$$\dots \div \dots = \dots$$

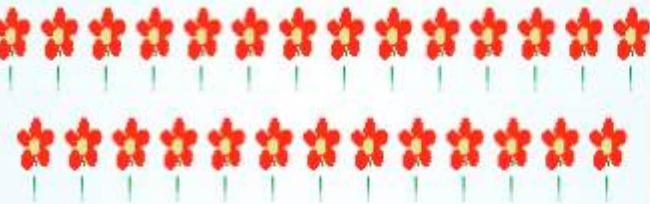
ଆସ ୧୪ଟି ମାଛକୁ ନା
ସମାନ ଭାଗ କରି ଡିନୋଟି
ଚୋକେଇରେ ରଖିବା ଓ
ହରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଲେଖିବା।

$$\dots \div \dots = \dots$$

ଆସ, ଏବେ ତଳେ ଦିଆଯାଇ ଥିବା ଜିନିଷ ଗୁଡ଼ିକୁ ସୂଚନା ଅନୁସାରେ ଭାଗ କରିବା ଓ ହରଣରେ ପ୍ରକାଶ କରିବା।

ଜିନିଷ	ସୂଚନା	ପ୍ରତି ଭାଗରେ ଜିନିଷ ସଂଖ୍ୟା	ହରଣରେ ପ୍ରକାଶ
	୩ ସମାନ ଭାଗ	୪ଟି	$14 \div 3 = 4$
	୪ ସମାନ ଭାଗ		
	୩ ସମାନ ଭାଗ		
	୩ ସମାନ ଭାଗ		

	୪ ସମାନ ଭାଗ		
	୯ ସମାନ ଭାଗ		

୨. ଆସ, ଗୋଲି ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟାକୁ ତା' ପାଖରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ ସହ ହରଣ କରିବା ଓ ପାଖ କୋଠିରେ ଲେଖିବା।

୩୭	$\div 9 =$ <input type="text"/> $\div 8 =$ <input type="text"/> $\div 7 =$ <input type="text"/>
-----------	---

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୨

୧. ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଗଣି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାକ ଭାଗ କରି ତାହାଶ କୋଠରି ଥିବା ଭରର ଲେଖ ।

ଚିତ୍ର	ଭାଗ	ଭାଗକ୍ରିୟା
	୩ ଭାଗ	$12 \div 3 = 4$
	୪ ଭାଗ	$\dots \div 4 = \dots$
	୪ ଭାଗ	$\dots \div 4 = \dots$
	୩ ଭାଗ	$\dots \div 3 = \dots$
	୬ ଭାଗ	$\dots \div 6 = \dots$
	୬ ଭାଗ	$\dots \div 6 = \dots$

୨. ଆସ, ଚେବୁଲର ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ୨, ୩, ୪, ୫ ଓ ୬ ଦ୍ୱାରା ଭାଗ ହୋଇ ପାରୁଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଅଳଗା ଅଳଗା କରି ଲେଖିବା ।

ସଂଖ୍ୟା	୩ ଦ୍ୱାରା	୪ ଦ୍ୱାରା	୫ ଦ୍ୱାରା	୬ ଦ୍ୱାରା	୨ ଦ୍ୱାରା
୧୦, ୨୩, ୩୪, ୨୪, ୧୪, ୧୭, ୧୮, ୨୮, ୪୭, ୪୪, ୨୪, ୪୦, ୭୦					

৩. আস, কেতে থর বিয়োগ করায়ালপারিব দেখুবা।

১৪ রু ৪	১৪ রু ৩	৩০ রু ৪	৪৪ রু ৫	৪৮ রু ৮	৪৯ রু ৭
১৪					
-৪ (১ থর)					
১০					
-৪ (২ থর)					
৪					
-৪ (৩ থর)					
০					
$14 \div 4 = 3$					

৪. আস, তলে দিআয়ালথুবা হৱশ মানকু করি দিআয়ালথুবা খালি কোঠৰীৰে ভাগফল লেখুবা।

হৱশ	ভাগফল	হৱশ	ভাগফল
$11 \div 3$		$10 \div 10$	
$99 \div 9$		$80 \div 10$	
$44 \div 4$		$30 \div 10$	
$99 \div 1$		$10 \div 10$	
$11 \div 5$		$10 \div 10$	
$49 \div 7$		$50 \div 10$	
$47 \div 9$		$90 \div 10$	
$40 \div 8$		$40 \div 10$	
$40 \div 9$		$80 \div 10$	

আমে শিখলে...

- একক ঘৱে শূন্য থুবা কৌণয়ি ষঁজ্যাকু ১০ রে হৱিলে ষেহি ষঁজ্যার একক স্থানৰে থুবা শূন্য (০) উত্তিয়াল যেৱঁ ষঁজ্যামি লে তাহা ভাগফল হোৱয়া।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୩

୧୪,୨୧,୧୭,୨୪,୨୭,୧୧
୮,୯,୧୫,୧୦,୨୭,୧୮,୨୩

ମାଙ୍କଡ଼ି ଗା ଦୂରା ଭାଗ ହୋଇ ପାରୁଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ଆଣି ଭାହାଣ ପଚ ବାକୁରେ ଭର୍ତ୍ତ କଲା । ଆସ ଆମେ ସେହି ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ ବାକୁରେ ଭର୍ତ୍ତ କରିବା ।

ଆମେ ଶିଖିଲେ ?

ଏକ ହରଣ ପ୍ରକିଯା ($10 \div 8 = 1$) ରେ
୧୦ ହେଉଛି ଭାଜ୍ୟ, ୪ ହେଉଛି ଭାଜକ ଓ ୧ ହେଉଛି ଭାଗପଳ ।

୧. ଆସ, ତଳ ଚେବୁଳରେ ଥିବା ଭାଜ୍ୟ, ଭାଜକ ଓ ଭାଗପଳ ମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁଠି ହଜିଯାଇଛି ତାକୁ ଖୋଜି ହରଣ ପ୍ରକିଯାକୁ ଲେଖିବା ।

ଭାଜ୍ୟ	ଭାଜକ	ଭାଗପଳ	ହରଣ ପ୍ରକିଯା
୧୨	୩	୪	$12 \div 3 = 4$
୨୪	୪		
	୨	୬	
୪୯		୭	
୩୪	୭		
	୮	୮	
୨୭	୯		

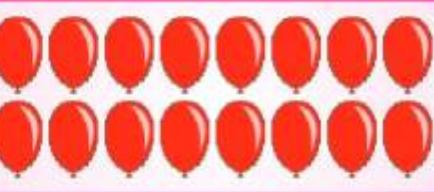
୨. କଲମ ଗୁଡ଼ିକୁ ଗା ଜଣ ଛାତ୍ର ସମାନ ଭାବରେ ବାଣିନେଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଛାତ୍ର କେତୋଟି ଲେଖାଏଁ କଲମ ନେଲେ ?

୩. ଗୋଟିଏ ଡବାରେ ଏହି କ୍ଲିକେର୍ ବଲ ଥାଏ । ତେବେ ୪୨ ଟି କ୍ଲିକେର୍ ବଲ ରଖିବାକୁ କେତୋଟି ଡବା ଦରକାର ?

୪. ମୁଣ୍ଡ ସାଙ୍ଗ ବେଳୁନଗୁଡ଼ିକୁ ସମାନ ଭାବେ ବାଣିନେଲେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ କେତୋଟି ଲେଖାଏଁ ନେବେ ?

୫. ୧୨ ଟି ପୁଚବଲ୍ ଅଛି । କିଛି ପିଲାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମାନଭାବରେ ବଣ୍ଣାଯିବ ।

(କ) ୨ ଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମାନ ଭାବରେ ବଣ୍ଣାଗଲେ, ଜଣକା କେତୋଟି ପାଇବେ ।

(ଖ) ୪ ଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମାନ ଭାବରେ ବଣ୍ଣାଗଲେ, ଜଣକା କେତୋଟି ପାଇବେ ।

(ଗ) ମୁଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ ସମାନ ଭାବରେ ବଣ୍ଣାଗଲେ, ଜଣକା କେତୋଟି ପାଇବେ ।

୬. ଆସ, ଚେବୁଲରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ଗୁଣନ ପ୍ରକିଯାକୁ ଭାଗ ରୂପରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯିବ ।

$4 \times 9 = 36$	$36 \div 4 = 9$	$36 \div 9 = 4$
$3 \times 9 = 27$		
$4 \times 8 = 32$		
$9 \times 3 = 27$		
$9 \times 5 = 45$		
$5 \times 9 = 45$		
$8 \times 9 = 72$		
$9 \times 8 = 72$		

୭. ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭାଗପଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

$$9 \div 8 =$$

$$80 \div 8 =$$

$$90 \div 90 =$$

$$99 \div 9 =$$

$$11 \div 1 =$$

$$81 \div 9 =$$

$$88 \div 8 =$$

$$99 \div 9 =$$

$$89 \div 9 =$$

$$9 \div 3 =$$

$$98 \div 7 =$$

$$99 \div 9 =$$

$$9 \div 9 =$$

$$19 \div 9 =$$

$$88 \div 9 =$$

$$98 \div 91 =$$

$$91 \div 7 =$$
         $99 \div 8 =$ $98 \div 9 =$

$$80 \div 10 =$$

$$88 \div 8 =$$

$$89 \div 9 =$$

$$27 \div 3 = \boxed{9} \quad 20 \div 2 = \boxed{10} \quad 27 \div 9 = \boxed{3}$$

$$87 \div 9 =$$
         $98 \div 9 =$ $88 \div 8 =$

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ-୪

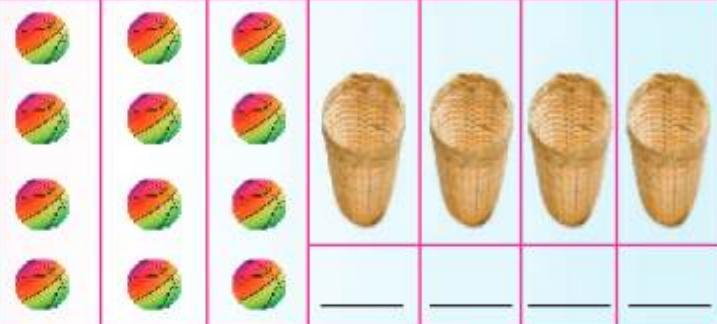
ଆସ, ନିମ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡ଼ିକର ଉଭର ଦେବା ।

ପ୍ରଶ୍ନ	ଉଭର
୪୦ ଟଙ୍କାକୁ ସମାନ ଚାରି ଭାଗକଲେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାଗରେ କେତେ ଟଙ୍କା ପଡ଼ିବ ?	..... ଭାଗ = ... ଟଙ୍କା ୧ ଭାଗ = ... ÷ ..... = ... ଟଙ୍କା
୨୪ ଟି ପେଣ୍ଟକୁ ସମାନ ଟ ଭାଗ କଲେ ଗୋଟିଏ ଭାଗରେ କେତେ ପଡ଼ିବ ?	..... ଭାଗ = ... ପେଣ୍ଟ ୧ ଭାଗ = ... ÷ ..... = ... ଟିପେଣ୍ଟ
ସମାନ ମୂଲ୍ୟର ୯ ଟି ଗପ ବହିର ଦାମ ୩୭ ଟଙ୍କା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗପ ବହିର ଦାମ କେତେ ଟଙ୍କା ?	
ତୁମ ବାପା ପ୍ରତିଦିନ ସମାନ ଭାବରେ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ଟ ଦିନରେ ୮୦ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରନ୍ତି । ଦିନକୁ ସେ କେତେ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରନ୍ତି ?	
ତୁମେ ୪ ଟି କୋବିକୁ ୨୪ ଟଙ୍କା ଦେଇ ଆଣିଲ । ୩ ଟି କୋବି ଆଣିଥିଲେ କେତେ ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଥାନ୍ତା ?	
୩୭ ମିନିଟ୍ ଲମ୍ବ ଏକ ଫିଟାରୁ ୪ ମିନିଟ୍ ଲମ୍ବ ବିଶିଷ୍ଟ କେତୋଟି ଫିଟା କଟା ଯାଇପାରିବ ?	
୨୪ ଟି ଆମ ଗଛକୁ ଏକ ପଡ଼ିଆରେ ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି କରି ଟଟି ଧାଡ଼ିରେ ଗଛ ଲଗାଯାଇଥିଲେ କେତୋଟି ଧାଡ଼ି ହେବ ?	

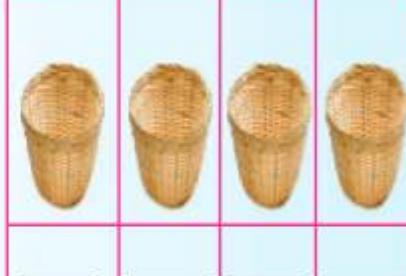
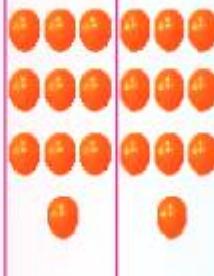
ମାନ ନିର୍ଜାରଣ ପର୍ଦ -୪

୧. ସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ।

ତିନୋଟି କୋଠିରେ ଥିବା ବଲ
ଗୁଡ଼ିକୁ ଯଦି ୪ଟି ଖୁଡ଼ିରେ ସମାନ
ଭାବରେ ରଖିବା, ତେବେ ପ୍ରତି
ଖୁଡ଼ିରେ କେତୋଟି ଲେଖାଏଁ ବଲ
ରଖିପାରିବା ।

ଦୁଇଟି କୋଠିରେ ଥିବା ବେଳୁନ
ଗୁଡ଼ିକୁ ଯଦି ୫ଟି ଖୁଡ଼ିରେ ସମାନ
ଭାବରେ ରଖିବା, ତେବେ ପ୍ରତି
ଖୁଡ଼ିରେ କେତୋଟି ଲେଖାଏଁ ବେଳୁନ
ରଖିପାରିବା ଲେଖ ।

୨. ନିମ୍ନ ଚିତ୍ରଦୟରେ ତିନୋଟି ଲେଖାଁ ସଂଖ୍ୟା ଦିଆଯାଇଛି । ପ୍ରତି ଚିତ୍ରରେ ଗାଣିତିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗୁଡ଼ିକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ
କରିବା ପାଇଁ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

୧୭		
୮		୨
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

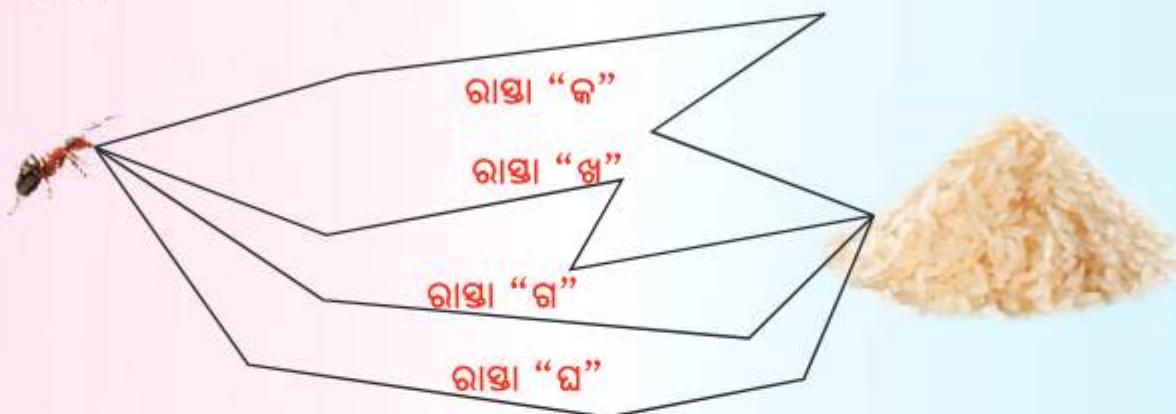
୭୭		
୯		୮
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

୩. ଆସ, ନିମ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଲେଖିବା ।

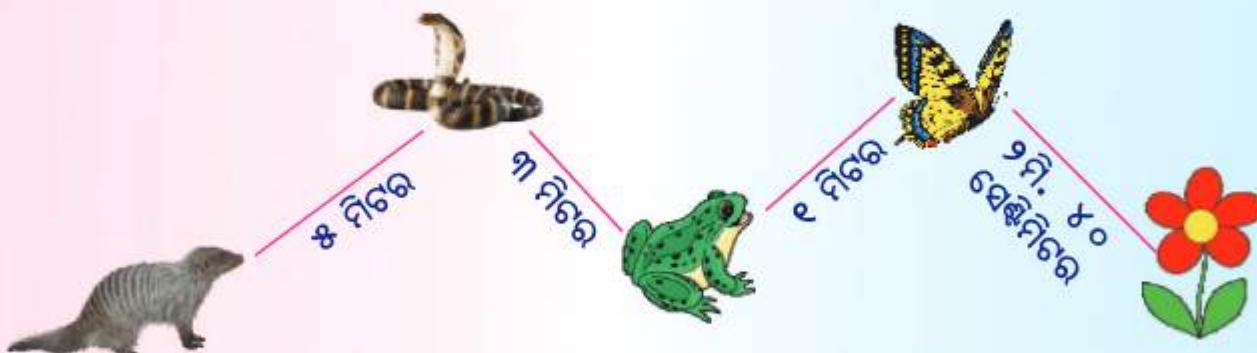
ପ୍ରଶ୍ନ	ଉତ୍ତର
ଗୋଟିଏ ଛୁଡ଼ିରେ ୯ ଟି ବେଳ ରଖିଛୁଏ । ୪୫ ଟି ବେଳ ରଖିବା ପାଇଁ କେତୋଟି ଛୁଡ଼ି ଆବଶ୍ୟକ ?	$\underline{\quad}$ ଟି ବେଳ ରଖିଛୁଏ $\underline{\quad}$ ଟି ଛୁଡ଼ିରେ । $\underline{\quad}$ ଟି ବେଳ ରଖିଛୁଏ $\underline{\quad} \div 9 =$ $\underline{\quad}$ ଟି ଛୁଡ଼ିରେ $\therefore 45 \text{ ଟି ବେଳ ରଖିବା ପାଇଁ } \underline{\quad} \text{ ଟି ଛୁଡ଼ି }$ ଆବଶ୍ୟକ ।
ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀରେ ୮ ଜଣ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ପଡ଼ଦି । କୋରିଡ଼-୧୯ ରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକ ୨୪ ଟି ମାସ ଆଣି ସମସ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମାନ ଭାବରେ ବାର୍ଷିକେ । ଜଣକା କେତୋଟି ଲେଖାଏଁ ମାସ ପାଇଲେ ?	ମୋଟ ମାସ ସଂଖ୍ୟା = $\underline{\quad}$ ଶ୍ରେଣୀର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ସଂଖ୍ୟା = $\underline{\quad}$ ଜଣକା ମାସ ପାଇବେ = $\underline{\quad} \div \underline{\quad} =$ $\underline{\quad}$ ଟି $\therefore$ ଜଣକା $\underline{\quad}$ ଟି ଲେଖାଏଁ ମାସ ପାଇଲେ ।
୪ ଟି କଲମର ଦାମ ୨୦ ଟଙ୍କା ହେଲେ, ୫ ଟି କଲମର ଦାମ କେତେ ଟଙ୍କା ?	
ହରି ପାଖରେ ଯେତେ କମଳା ଅଛି, ମଧୁ ପାଖରେ ତା'ର ୩ ଗୁଣ କମଳା ଅଛି । ଯଦି ଦୁଇଙ୍କ କମଳା ମିଶି ୪୦ ହୁଏ, ତେବେ କାହା ପାଖରେ କେତୋଟି କମଳା ଅଛି ?	
ଗୋଟିଏ କାର ୪ ଲିଟର ପେଟ୍ରୋଲରେ ୪୦ କି.ମି. ଦୂର ସ୍ଥାନକୁ ଯାଇପାରେ, ତେବେ ୭୦ କି.ମି. ଦୂର ସ୍ଥାନକୁ ଯିବା ପାଇଁ କେତେ ପେଟ୍ରୋଲ ଆବଶ୍ୟକ ?	

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୧

୧. ପିଲୁଡ଼ିଟିଏ ଚାଉଳ ଗଦା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ସବୁଠାରୁ କମ ଦୂର ରାଷ୍ଟ୍ରାକୁ ଖୋଜୁଛି । କେଉଁଚି ସବୁଠାରୁ କମ ରାଷ୍ଟ୍ରା ।

ଏହାଠାରୁ ଛୋଟ ରାଷ୍ଟ୍ରା ଟାଣି ପାରିବ କି ? ଭୁମେ ଟାଣିଥିବା ଛୋଟ ରାଷ୍ଟ୍ରାର ଦୈର୍ଘ୍ୟ କେତେ ?

୨. ନେଉଳ ଠାରୁ ସାପ _____ ମିଟର ଦୂରରେ ଅଛି ।

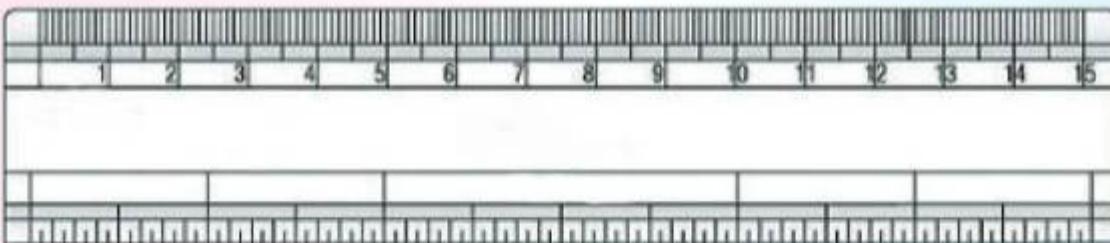
ସାପ ଠାରୁ ବେଙ୍ଗ _____ ମିଟର ଦୂରରେ ଅଛି ।

ବେଙ୍ଗ ଠାରୁ ପ୍ରଜାପତିଟି _____ ସେଣ୍ଟିମିଟର ଦୂରରେ ଅଛି ।

ପ୍ରଜାପତି ଠାରୁ ଫୁଲ _____ ମିଟର _____ ସେଣ୍ଟିମିଟର

ବା _____ ସେଣ୍ଟିମିଟର ଦୂରରେ ଅଛି ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୨

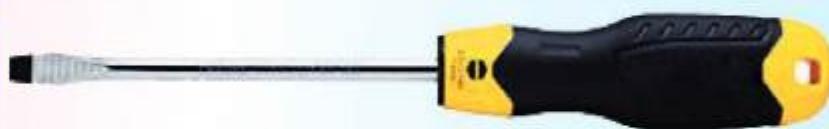

ଏହି ସେଲରେ ସର୍ବାଧୁକ _____ ସେଣ୍ଟିମିଟର ଦୈଘ୍ୟ ରେଖା ମାପ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ସେଣ୍ଟିମିଟର

ସେଣ୍ଟିମିଟର

ସେଣ୍ଟିମିଟର

ସେଣ୍ଟିମିଟର

ସେଣ୍ଟିମିଟର

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ-୩

e.

ପ୍ରଥମ ତୀରର ଦୈର୍ଘ୍ୟ _____ ସେଣ୍ଟମିଟର

30 of 30

ଦ୍ୱିତୀୟ ତୀରର ଦେଖ୍ୟ _____ ସେଣ୍ଟମେଟର

ଦ୍ୱିତୀୟ ତୀରର ଦୈର୍ଘ୍ୟ, ପ୍ରଥମ ତୀରର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ୧୦ରୁ

ସମ୍ବନ୍ଧିତ ବଡ଼ ।

9.

ପେନସିଲ୍ ଟିର ଦୈର୍ଘ୍ୟ _____ ସେଣ୍ଟମିଟର

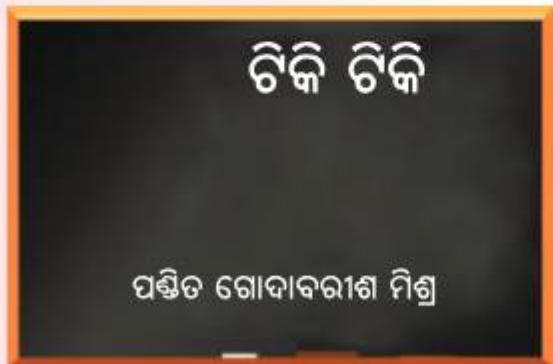
ପେନସିଲଟିର ଦୈଘ୍ୟ _____ ସେଣ୍ଟମିଟର

ଛୋଟ ପେନସିଲର ଦୈର୍ଘ୍ୟ, ବଡ଼ ପେନସିଲର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ୧୦ମ୍

_____

ସେଣ୍ଟମିଟର ସାନ |

۹۱.

ଚିତ୍ରର କଳାପଟାର ଦେଖ୍ୟ _____ ସେଣ୍ଟମେଟର ।

ଚିତ୍ରର କଳାପଟାର ପ୍ରସ୍ତୁତି ସେଣ୍ଟମେଟର ।

ଚିତ୍ରଟିର ଦୈର୍ଘ୍ୟ, ପ୍ରସ୍ତୁ, ଠାରୁ

1

ସେଣ୍ଟମିଚେ ବଡ଼ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୧

ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

କ. $100 \text{ gm} = \boxed{\quad}$ ଟି ୫୦ ଗ୍ରାମ

ଘ. $140 \text{ gm} = \boxed{\quad}$ ଟି ୧୦୦ ଗ୍ରାମ + $\boxed{\quad}$ ଟି ୫୦ ଗ୍ରାମ

ଘ. $900 \text{ gm} = \boxed{\quad}$ ଟି ୧୦୦ ଗ୍ରାମ = $\boxed{\quad}$ ଟି ୫୦ ଗ୍ରାମ

ଘ. $940 \text{ gm} = \boxed{\quad}$ ଟି ୧୦୦ ଗ୍ରାମ + $\boxed{\quad}$ ଟି ୫୦ ଗ୍ରାମ

$$= \boxed{\quad} \quad \text{ଟି } ୧୦୦ \text{ gm} + \boxed{\quad} \quad \text{ଟି } ୫୦ \text{ gm}$$

$$= \boxed{\quad} \quad \text{ଟି } ୧୦୦ \text{ gm} + \boxed{\quad} \quad \text{ଟି } ୫୦ \text{ gm}$$

ଡ. $800 \text{ gm} = \boxed{\quad}$ ଟି ୧୦୦ ଗ୍ରାମ = $\boxed{\quad}$ ଟି ୫୦ ଗ୍ରାମ

$$= \boxed{\quad} \quad \text{ଟି } ୨୦୦ \text{ gm} + \boxed{\quad} \quad \text{ଟି } ୫୦ \text{ gm}$$

ଇ. $1 \text{ କି.ଗ୍ରା} = \boxed{\quad}$ ଟି ୫୦୦ ଗ୍ରାମ = $\boxed{\quad}$ ଟି ୨୦୦ ଗ୍ରାମ

$$= \boxed{\quad} \quad \text{ଟି } ୧୦୦ \text{ gm} = \boxed{\quad} \quad \text{ଟି } ୫୦ \text{ gm}$$

୨. ରବିର ବାପା ମା ତା'ର ପ୍ରଥମ ଜନ୍ମଦିନରେ ତା'ଓଜନର ୩ ଗୁଣ ମିଳେ ବାଣିଲେ । ରବିର ଓଜନ
୮ କି.ଗ୍ରା ହେଲେ-

$8 \times 3 = \boxed{\quad}$ କି.ଗ୍ରା ବା $\boxed{\quad}$ ଗ୍ରାମ ଓଜନର ମିଳେ ବାଣିଥିବେ ।

୩. ପାତ୍ରରେ ସର୍ବାଧୂକ କେତେ ପରିମାଣର ତରଳ ପଦାର୍ଥ ରହି ପାରିବ ବୋଲି ଭାବୁଛ, ପାର୍ଶ୍ଵରେ ଲେଖାଥୁବା ମାପ ଚାରିପଟେ ଗୋଲ ବୁଲାଅ ।

(କ)		୧ ଲିଟରରୁ କମ, ୧ ଲିଟର, ୧ଲିଟରରୁ ଅଧିକ
(ଖ)		୧ ଲିଟରରୁ କମ, ୧ ଲିଟର, ୧ଲିଟରରୁ ଅଧିକ
(ଗ)		୧ ଲିଟରରୁ କମ, ୧ ଲିଟର, ୧ଲିଟରରୁ ଅଧିକ
(ଘ)		୧ ଲିଟରରୁ କମ, ୧ ଲିଟର, ୧ଲିଟରରୁ ଅଧିକ
(ଘ୍ୟ)		୧ ଲିଟରରୁ କମ, ୧ ଲିଟର, ୧ଲିଟରରୁ ଅଧିକ
(ଚ)		୧ ଲିଟରରୁ କମ, ୧ ଲିଟର, ୧ଲିଟରରୁ ଅଧିକ

୪. ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

- (କ) ଦୋକାନୀ ତେଲ ମାପିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରୋ ।
- (ଖ) ଦୋକାନରେ ପଳାରେ ମାପ ହେଉଥିବା ଣାଟି ଜିନିଷର ନାମ ଲେଖ ।
- (ଗ) ୧ଲିଟର = ମିଲିଲିଟର
- (ଘ) ୩ଲିଟର = ମିଲିଲିଟର

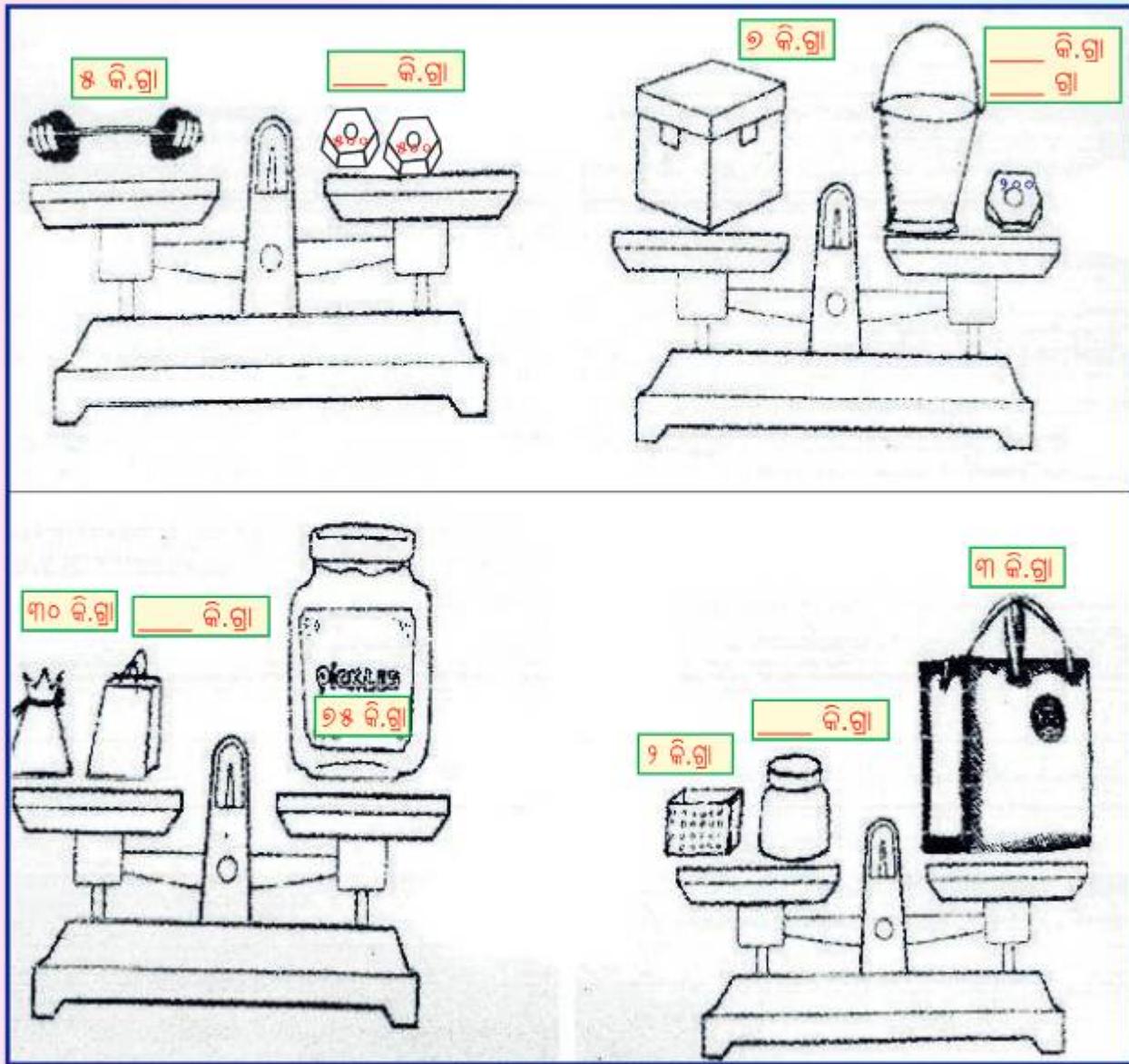
କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୨

ସୁଚନା : ମାପ ପାତ୍ରରେ ଥିବା ଉଚ୍ଚତା ଉଚ୍ଚତା ପଦାର୍ଥର ମାପ ପରିମାଣକୁ ପାର୍ଶ୍ଵରେ ଥିବା ଶୂନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ଲେଖ ।

(କ)		= <input type="text"/> ମିଲିଲିଟର
(ଖ)		= <input type="text"/> ମିଲିଲିଟର = <input type="text"/> ଲିଟର <input type="text"/> ମିଲିଲିଟର
(ଗ)		= <input type="text"/> ମିଲିଲିଟର = <input type="text"/> ଲିଟର <input type="text"/> ମିଲିଲିଟର
(ଘ)		= <input type="text"/> ମିଲିଲିଟର = <input type="text"/> ଲିଟର <input type="text"/> ମିଲିଲିଟର
(ଡ)		= <input type="text"/> ମିଲିଲିଟର = <input type="text"/> ଲିଟର <input type="text"/> ମିଲିଲିଟର

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୩

୧. ବସ୍ତୁଟି କେତେ ଓଜନର ହେଲେ ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ଵର ଓଜନ ସମାନ ହେବ।

୨. ଗୋଟିଏ ବିସ୍ତୁର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଥବା ଚିଶର ଓଜନ ୧୭ କି.ଗ୍ରା ୫୦୦ ଗ୍ରାମ, ଖାଲି ଉବାଚିର ଓଜନ ୨ କି.ଗ୍ରା ୫୦୦ ଗ୍ରାମ । ଚିଶ ଉବାରେ ଥବା ବିସ୍ତୁର ଓଜନ କେତେ ?

୩. ତୁମେ ଦୋକାନରୁ ୧ କି.ଗ୍ରା ୫୦୦ ଗ୍ରାମ ଚିନି, ୨ କି.ଗ୍ରା ୨୫୦ ଗ୍ରାମ ଚାଉଳ ଓ ୩୫୦ ଗ୍ରାମ ଡାଳି କିଣିଲା । ତୁମେ ମୋଟ କେତେ ଓଜନର ଜିନିଷ କିଣିଲ ?

କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରର ଶିଖିବା

M-316

କାର୍ଯ୍ୟଫର୍ମ-୧

(ଏକ କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିବସ ଓ ତାରିଖ ଚିହ୍ନାଇବେ)

୧. ଗୋଟିଏ ବର୍ଷରେ କେଉଁ ମାସ କେତେ ଦିନ ରହେ ଗାର ଶାଶି ଯୋତା ।

୨. ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରକୁ ଦେଖା ନିମ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତରକୁ କୋଠରିରେ ଲେଖ ।

କ) କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରଟି କେଉଁ ମସିହାର ?

ଘ) କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରଟି କେଉଁ ମାସର ?

ଗ) ଏହି ମାସର ପ୍ରଥମ ବାରର ନାମ ଲେଖ ।

ଘ) ଏହି ମାସରିର ଶେଷ ବାରର ନାମ ଲେଖ ।

ଡ) ଏହି ମାସରେ କେତୋଟି ଶନିବାର ଅଛି ?

ଚ) କେଉଁ ବାର ଗୁଡ଼ିକ ଶନିବାର ସଂଖ୍ୟା ସହିତ ସମାନ ?

ଛ) ଏହି ମାସରେ କେତୋଟି ପୂର୍ଣ୍ଣ ସପ୍ତାହ ଅଛି ?

ଜାନୁଆରୀ-୨୦୨୦

ରବି	ସୋମ	ମଙ୍ଗଳ	ବୁଧ	ଗୁରୁ	ଶୁକ୍ର	ଶନି
★	★	★	୧	୨	୩	୪
୫	୬	୭	୮	୯	୧୦	୧୧
୧୨	୧୩	୧୪	୧୫	୧୬	୧୭	୧୮
୧୯	୨୦	୨୧	୨୨	୨୩	୨୪	୨୫
୨୬	୨୭	୨୮	୨୯	୩୦	୩୧	★

৩. দিআয়াজথুবা ক্যালেণ্ডার র খালি ঘর পূরণ কর।

রবি	ঘোম	মঙ্গল	বুধ	গুৱু	শুক্ৰ	শনি
★	★	★	★	★	১	২
৩		৪				৫
			১৩			
	১৮					২৩
২৪				২৮		৩০

৪. প্রশ্ন-৩ রে দিআয়াজথুবা ক্যালেণ্ডার র পরবৰ্তী মাসৰ কালেণ্ডারটি প্রস্তুত কর।

রবি	ঘোম	মঙ্গল	বুধ	গুৱু	শুক্ৰ	শনি

৫. ৩ নং প্রশ্নৰে দিআয়াজথুবা ক্যালেণ্ডারটি কেଉ কেଉ মাসৰ হোলপারে ?

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୨

(ଏକ କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିବସ ଓ ତାରିଖ ଚିହ୍ନାଇବେ)

୧. ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

- କ) ଗୋଟିଏ ବର୍ଷରେ ଟି ମାସର ଦିନ ସଂଖ୍ୟା ୩୧ ।
ଖ) ଗୋଟିଏ ବର୍ଷରେ ଟି ମାସର ଦିନ ସଂଖ୍ୟା ୩୦ ।
ଗ) ଗୋଟିଏ ମାସରେ ଗୋଟିଏ ବାର ସର୍ବାଧୂକ ଥର ରହିପାରିବ ।
ଘ) ବର୍ଷର ମାସର ଦିନ ସଂଖ୍ୟା ସହିତ ଅନ୍ୟ କୋଣସି ମାସର ଦିନ ସଂଖ୍ୟା ସମାନ ନଥାଏ ।

୨. ଠିକ୍ ଉତ୍ତରକୁ କୋଠରିରେ ଲେଖ ।

- କ) ଗୋଟିଏ ଅଧିବର୍ଷରେ ଫେବୃଆରୀ ମାସର ଦିନ ସଂଖ୍ୟା କେତେ ?
କ) ୩୧   ଖ) ୩୦   ଗ) ୨୮   ଘ) ୨୯
ଖ) ମାସର ପ୍ରଥମ ରବିବାର ୩ ତାରିଖ ହେଲେ ମାସର ୧ ତାରିଖ କେଉଁ ବାର ହୋଇଥିଲା ?
କ) ଶନିବାର   ଖ) ସୋମବାର   ଗ) ରବିବାର   ଘ) ଶୁକ୍ରବାର
ଗ) ଗୋଟିଏ ମାସର ଦ୍ୱିତୀୟ ସୋମବାର ୧୪ ତାରିଖ ହେଲେ ଚତୁର୍ଥୀ ସୋମବାର କେତେ ତାରିଖରେ
ହେବ ?
କ) ୧୪   ଖ) ୨୧   ଗ) ୨୮   ଘ) ୩୦
ଘ) ୩୧ ଦିନିଆ ଗୋଟିଏ ମାସରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ବୁଧବାର ୮ ତାରିଖ ହେଲେ ସେ ମାସରେ କେତୋଟି
ମଙ୍ଗଳବାର ହେବ ?
କ) ୪   ଖ) ୪   ଗ) ୩   ଘ) ୨

୩. ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରକୁ ଦେଖି ନିମ୍ନରେ ଥିବା ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତରକୁ କୋଠରିରେ ଲେଖ ।

ଡିସେମ୍ବର-୨୦୨୦

ରବି	ସୋମ	ମଙ୍ଗଳ	ବୁଧ	ଗୁରୁ	ଶୁକ୍ର	ଶନି
★	★	୧	୨	୩	୪	୫
୭	୭	୮	୯	୧୦	୧୧	୧୨
୧୩	୧୪	୧୫	୧୬	୧୭	୧୮	୧୯
୨୦	୨୧	୨୨	୨୩	୨୪	୨୫	୨୬
୨୭	୨୮	୨୯	୩୦	୩୧	★	★

- କ) ୨୩ ତାରିଖଟି କେଉଁ ବାର ?
- ଘ) ‘ଚିକି’ ଶେଷ ମଙ୍ଗଳବାରରେ ମାମୁଁ ଘରକୁ ଯିବ । ତେବେ ସେ, କେଉଁ ତାରିଖରେ ମାମୁଁ ଘରକୁ ଯିବ ?
- ଗ) ‘ରଶ୍ମିତା’ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶନିବାର ଦିନ ନାଚ ଶିଖିବାକୁ ଯାଏ । ତେବେ ଏହି ମାସରେ ସେ କେତେ ଦିନ ନାଚ ଶିଖିବାକୁ ଯିବ ?
- ଘ) ବୃତୀୟ ଶୁକ୍ରବାର ଦିନ ‘ଅକ୍ଷୟ’ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଆସିନଥିଲା, ତେବେ ସେ କେଉଁ ତାରିଖରେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ନଥିଲା ?
- ଡ) ‘ଜଗନ୍ନାଥପାଟଣା’ରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଓ ଚତୁର୍ଥ ରବିବାର ଦିନ ହାଟ ବସେ । ତେବେ ଏହି ମାସରେ କେଉଁ କେଉଁ ତାରିଖରେ ହାଟ ବସିବ ?
୪. ଜାନୁଆରୀ ୨୦୨୦ ମସିହାର ୩୦ ତାରିଖ ଗୁରୁବାର ହୋଇଥିଲେ ଫେବୃଆରୀ ମାସର କ୍ୟାଲେଣ୍ଡର ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

ରବି	ସୋମ	ମଙ୍ଗଳ	ବୁଧ	ଗୁରୁ	ଶୁକ୍ର	ଶନି

ଟଙ୍କା ପରେମା ହିସାବ

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୧

M-307
M-308

୧. କେଉଁ ନୋଟ ମୁଦ୍ରାରୁ କେତୋଟି ନେଲେ ଉପରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ନୋଟ ମୁଦ୍ରା ପରିମାଣ ସହ ସମାନ ହେବ ?

ନୋଟ ମୁଦ୍ରା		କେଉଁଥିରୁ କେତୋଟି ନେବା
	୩	
	୩	
	୩	
	୩	

୨. ପାର୍ଶ୍ଵରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକର ତଳେ ସେମାନଙ୍କର ମୂଲ୍ୟକୁ ଦେଖି ଶୂନ୍ୟକୋଠି ପୂରଣ କର ।

କ) ଗୋଟିଏ କପ୍ ଓ ଗୋଟିଏ ବହିର ଦାମ ମିଶି କେତେ ?

$$\boxed{\quad} + \boxed{\quad} = \boxed{\quad} \text{ ଟଙ୍କା}$$

ଖ) ଗୋଟିଏ ଜ୍ୟାମିତି ବାବୁ ଓ ଗୋଟିଏ ଘଣ୍ଟାର ଦାମ ମିଶି କେତେ ?

$$\boxed{\quad} + \boxed{\quad} = \boxed{\quad} \text{ ଟଙ୍କା}$$

ଘ) ଗୋଟିଏ ଘଣ୍ଟା, ଗୋଟିଏ ବହି ଓ ଗୋଟିଏ ଗୁଡ଼ିକର ଦାମ ମିଶି କେତେ ?

$$\boxed{\quad} + \boxed{\quad} + \boxed{\quad} = \boxed{\quad} \text{ ଟଙ୍କା}$$

ଘ) ଛତା ଦାମ ଠାରୁ ବହିର ଦାମ କେତେ କମ ?

$$\boxed{\quad} - \boxed{\quad} = \boxed{\quad} \text{ ଟଙ୍କା}$$

ଙ୍କ) କେଉଁ କେଉଁ ଦୁଇଟି ଜିନିଷର ଦାମ ମିଶି ୧୦୦ ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ହେଉଛି ଲେଖ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୨

୧. ରହିମ ପାଖରେ ୮୫ ଟଙ୍କା ୭୦ ପଇସା ଥିଲା । ତା'ର ମାମୁଁ ତାକୁ ୫୦ ଟଙ୍କା ୫୦ ପଇସା ଦେଲେ । ସେ ସବୁ ଟଙ୍କା ଦେଇ ଗୋଟିଏ ବଲ୍ କିଣିଲା । ତେବେ ବଲ୍ ର ଦାମ କେତେ ?

$$\text{ରହିମ ପାଖରେ ଥିଲା} = ୮୫ \text{ ଟଙ୍କା } 70 \text{ ପଇସା}$$

$$\text{ମାମୁଁ ଦେଲେ} = ୫୦ \text{ ଟଙ୍କା } 50 \text{ ପଇସା}$$

$$\text{ବଲ୍ ର ଦାମ} =$$

୨. ଟିକି ପାଖରେ ୯୦ ଟଙ୍କା ୫୦ ପଇସା ଥିଲା । ସେ ବଜାରରୁ ୭୫ ଟଙ୍କା ୨୫ ପଇସାର ପରିବା ଆଣିଲା । ତେବେ ତା' ପାଖରେ ଆଉ କେତେ ରହିଲା ?

$$\text{ପାଖରେ ଥିଲା} = ୯୦ \text{ ଟଙ୍କା } 50 \text{ ପଇସା}$$

$$\text{ପରିବା ଆଣିଲା} = ୭୫ \text{ ଟଙ୍କା } 25 \text{ ପଇସା}$$

$$\text{ପାଖରେ ରହିଲା} =$$

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୧

୧. ମୁଁ ଧରିଥିବା ଘଣ୍ଟାର ସମୟ ସହିତ ନିମ୍ନରେ ଥିବା ଯେଉଁ ଘଣ୍ଟାର ସମୟ ସମାନ, ସେଥିରେ ଠିକ୍ ଚିହ୍ନ ଦିଆ ।

୨. ଘଣ୍ଟା ଚିତ୍ର ଦେଖି ସମୟକୁ ଚିତ୍ର ତଳେ ଥିବା କୋଠରିରେ ଲେଖ ।

୩. ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚିତ୍ର ତଳେ ଥିବା କୋଠରିର ସମୟ ଅନୁସାରେ ଚିତ୍ରରେ ଘଣ୍ଟା କଣ୍ଠା ଓ ମିନିଟ୍ କଣ୍ଠାର ଚିତ୍ର କର ।

୪ ଟା

୮ ଟା
୩୦ ମିନିଟ୍

୧୦ ଟା
୧୫ ମିନିଟ୍

୧୨ ଟା
୪୫ ମିନିଟ୍

୪. ପ୍ରଥମ ଘଣ୍ଟାର ସମୟକୁ ଦୁଇ ପ୍ରକାରରେ ତଳେଥିବା କୋଠରିରେ ଲେଖା ଯାଇଛି । ସେହିପରି ଦିତୀୟ ଓ ଦୃତୀୟ ଘଣ୍ଟାର ସମୟକୁ ଦୁଇ ପ୍ରକାରରେ ଚିତ୍ର ତଳେ ଥିବା କୋଠରିରେ ଲେଖ ।

ପ୍ରଥମ

ଦିତୀୟ

ଦୃତୀୟ

ଘ ୧୦ ଟା ୫୦ ମିନିଟ୍ ବା ୧ ଟା
ବାଜିବାକୁ ୧୦ ମିନିଟ୍ ବାକି ଅଛି

୫. ଟିକି ଗୋଟିଏ ଦିନରେ କରୁଥିବା କାମର ସମୟକୁ ଘଣ୍ଟା ଚିତ୍ର କରି ଦେଖାଆ ।

ସକାଳୁ ଉଠୋ - ଶତା	ଘର ପାଠ୍ୟକ୍ଷା ଆରମ୍ଭ କରେ ଘ. ୧୦ ମିନିଟ୍	ଘ ୧୦ ଟା ବାଜିବାକୁ ୨୦ ମିନିଟ୍ ବାକି ସମୟରେ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯାଏ

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୨

୧. ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁସାରେ ଘଣ୍ଟା କଣ୍ଠା ଓ ମିନିଟ୍ କଣ୍ଠାର ଚିତ୍ର କର।

୩୦ ମିନିଟ୍ ପୂର୍ବରୁ
ହୋଇଥିବା ସମୟ

୩୦ ମିନିଟ୍ ପରେ
ହେବାକୁ ଥିବା ସମୟ

୨. ତୁମେ ଘରେ ୩ ଘଣ୍ଟା ୨୦ ମିନିଟ୍ ପାଠ ପଡ଼ି ଓ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ୫ ଘଣ୍ଟା ୧୫ ମିନିଟ୍ ପାଠ ପଡ଼ା ତେବେ
ତୁମେ ଗୋଟିଏ ଦିନରେ ମୋଟ କେତେ ସମୟ ପାଠ ପଡ଼ା ?

ଘରେ ପଡ଼ିବାର ସମୟ

	ଘଣ୍ଟା	ମିନିଟ୍
--	-------	--------

ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପଡ଼ିବାର ସମୟ

	ଘଣ୍ଟା	ମିନିଟ୍
--	-------	--------

ଗୋଟିଏ ଦିନରେ ମୋଟ ପାଠ ପଡ଼ା ସମୟ

	ଘଣ୍ଟା	ମିନିଟ୍
--	-------	--------

୩. ଦିନ ସମୟରେ ବହି ଦୋକାନଟି ଖୋଲିବା ସମୟ

ଦିନ ସମୟରେ ବହି ଦୋକାନଟି ବନ୍ଦ ହେବା ସମୟ

ତେବେ ବହି ଦୋକାନଟି ଦିନ ସମୟରେ କେତେ ସମୟ ପାଇଁ ଖୋଲା ରହିଲା ?

ବହି ଦୋକାନଟି ବନ୍ଦ ହେବା ସମୟ

	ଘଣା		ମିନିଟ୍
--	-----	--	--------

ବହି ଦୋକାନଟି ଖୋଲିବା ସମୟ

	ଘଣା		ମିନିଟ୍
--	-----	--	--------

ବହି ଦୋକାନଟି ଦିନ ସମୟରେ ଖୋଲା ରହିବା ସମୟ

	ଘଣା		ମିନିଟ୍
--	-----	--	--------

୪. ଯୋଶେଫ୍ ସକାଳ ଘ ୩ ଟା ୧୫ ମିନିଟ୍ ରେ ପାଠପଢ଼ା ଆରମ୍ଭ କଲା । ତା'ର ପାଠପଢ଼ା ଘ ୫ ଟା ୪୫ ମିନିଟ୍ରେ ସାରିଲା । ତେବେ ସେ କେତେ ସମୟ ପାଠ ପଡ଼ିଲା ?

ପାଠପଢ଼ା ଶେଷ କଲା

	ଘଣା		ମିନିଟ୍
--	-----	--	--------

ପାଠପଢ଼ା ଆରମ୍ଭ କଲା ।

	ଘଣା		ମିନିଟ୍
--	-----	--	--------

ପାଠ ପଡ଼ିବା ସମୟ

	ଘଣା		ମିନିଟ୍
--	-----	--	--------

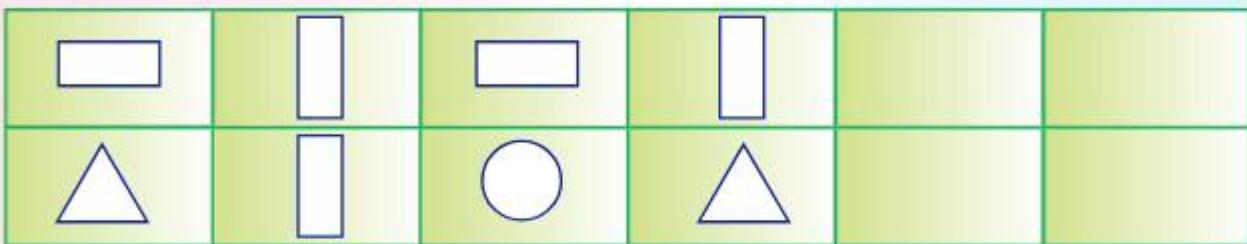
୫. ତୁମେ ଗତକାଳି କରିଥିବା ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟର ତାଲିକା କର । କେଉଁ ସମୟରେ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲ ଲେଖ ।

ତଥ୍ୟ ଜାଣିବା

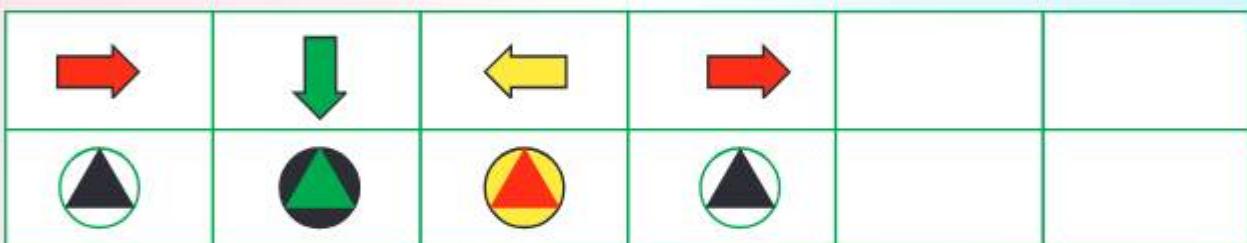
କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି-୧

M-318
& M319

୧. ଚିତ୍ରର କ୍ରମ ଦେଖି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କର ।

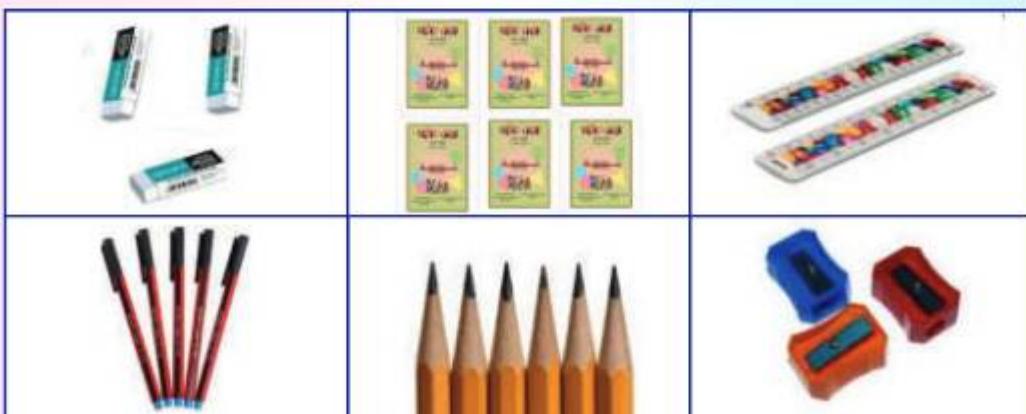
୨. ଚିତ୍ରର କ୍ରମ ଦେଖି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କରି ରଙ୍ଗ ଦିଆ ।

୩. ସଂଖ୍ୟାର କ୍ରମ ଦେଖି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦୂଲଚି ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

୧୧୦	୧୨୦	୧୩୦	୧୪୦		
୯୫	୯୦	୮୫	୮୦		

୪. ଚିତ୍ର କୁ ଦେଖି ନିମ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନର ଉଭର ଦିଆ ।

କ) କାହାର ସଂଖ୍ୟା ଅଧୂକ ଅଛି ?

ଖ) କାହାର ସଂଖ୍ୟା ସବୁଠାରୁ କମ ?

ଗ) କେଉଁ କେଉଁ ଚିତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ସମାନ ?

ଘ) ବହି ସଂଖ୍ୟା ଠାରୁ କଲମ ସଂଖ୍ୟା କେତେ ଅଧୂକା ?

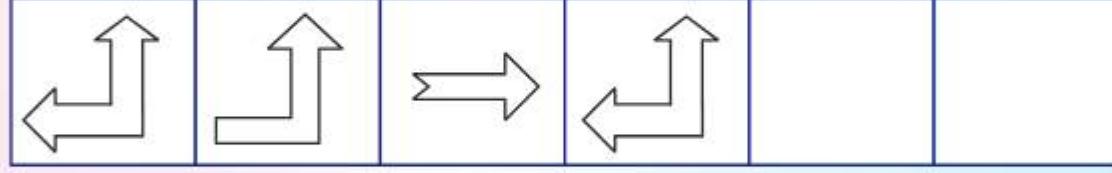
ଡ) କେଉଁ କେଉଁ ଜିନିଷ ସଂଖ୍ୟା ମିଶିଲେ ବହି ସଂଖ୍ୟା ସହିତ ସମାନ ହେବ ?

୫. ପ୍ରଶ୍ନ ୪ ଚିତ୍ରକୁ ଦେଖି ନିମ୍ନ ସାରଣୀ ପୂରଣ କର ।

ଜିନିଷର ନାମ	ଟାଲିଚିହ୍ନ	ମୋଟ (ସଂଖ୍ୟାରେ)
ପେନସିଲ୍		
ବହି		
କଲମ		
ରବର		
ପେନସିଲ୍ କଟର		
ଫେଲ୍		

ମାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପଂଦ୍ତ-୪

୧. ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତରକୁ କୋଠିରେ ଲେଖ ।

- କ) ଟଙ୍କା ବଦଳରେ କେତୋଟି ୫ ଟଙ୍କିଆ ବିସ୍ତୁଟ ପ୍ୟାକେଟ୍ ମିଳିବ ?
- ଘ) ମାସର ଚତୁର୍ଥ ସୋମବାର ୨୮ ତାରିଖ ହେଲେ ପ୍ରଥମ ରବିବାର କେତେ ତାରିଖ ହୋଇଥିଲା ?
- ଗ) ଅଧ୍ୟବର୍ଷରେ କେଉଁ ମାସର ଦିନ ସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ିଥାଏ ?
- ଘ) ଅପରାହ୍ନ ୪ ଟା ୪୫ ମିନିଟ୍ ସମୟକୁ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରରେ ଲେଖ ।
- ଡ) ଗାଲି ଚିହ୍ନକୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ କର ।
- ଚ) କୁମ ଦେଖୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ : ୧୦୦, ୧୦୯, ୧୦୮, ,
- ଛ) କୁମ ଦେଖୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଚିତ୍ର କର

- ଜ) କୋଠିରେ ଲେଖାଥିବା ସମୟ ଦେଖୁ ଘଣ୍ଟା ଓ ମିନିଟ୍ କଣ୍ଠା ଅଙ୍କନ କର ।

୧୦ ଟା ବାଜିବାକୁ ୨୦ ମିନିଟ୍ ବାକି ଅଛି

୨. ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

- କ) $9\text{टି } 90 \text{ ଟଙ୍କିଆ} + 4\text{ଟି } 10 \text{ ଟଙ୍କିଆ} + 3\text{ଟି } 4 \text{ ଟଙ୍କିଆ} = \boxed{\hspace{2cm}}$ ଟଙ୍କା
- ଘ) $x = 10$, ସେହିପରି $x\text{II} = \boxed{\hspace{2cm}}$
- ଗ) ଘଣ୍ଟାରେ ୮ ଟା ୫ ମିନିଟ୍ ସମୟରେ ମିନିଟ୍ କଣ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ଉପରେ ରହିଥିବ ।

ଘ) = ୫ ଟି ବହି ହେଲେ = ଟି ବହି

ଙ) ଗୋଟିଏ ବର୍ଷର ଜାନୁଆରୀ ମାସର ୧୩ ତାରିଖ ରବିବାର ହେଲେ, ସେ ମାସର ଟି ରବିବାର ପଡ଼ିବ ।

୩. ମୋହିନୀ ଦୋକାନରୁ ୨୫ ଟଙ୍କିଆ ୨ ଟି ଖାତା, ୧୫ ଟଙ୍କିଆ ଶାରୀ କଲମ କିଣି ଦୋକାନକୁ ଦୂଇଟି ୫୦ ଟଙ୍କା ନୋଟ ଦେଲା । ତେବେ ଦୋକାନୀ ତା'କୁ କେତେ ଟଙ୍କା ଫେରାଇବ ?

$$25 \text{ ଟଙ୍କିଆ } 2 \text{ ଟି ଖାତା} = \boxed{\quad} \times \boxed{\quad} = \boxed{\quad} \text{ ଟଙ୍କା}$$

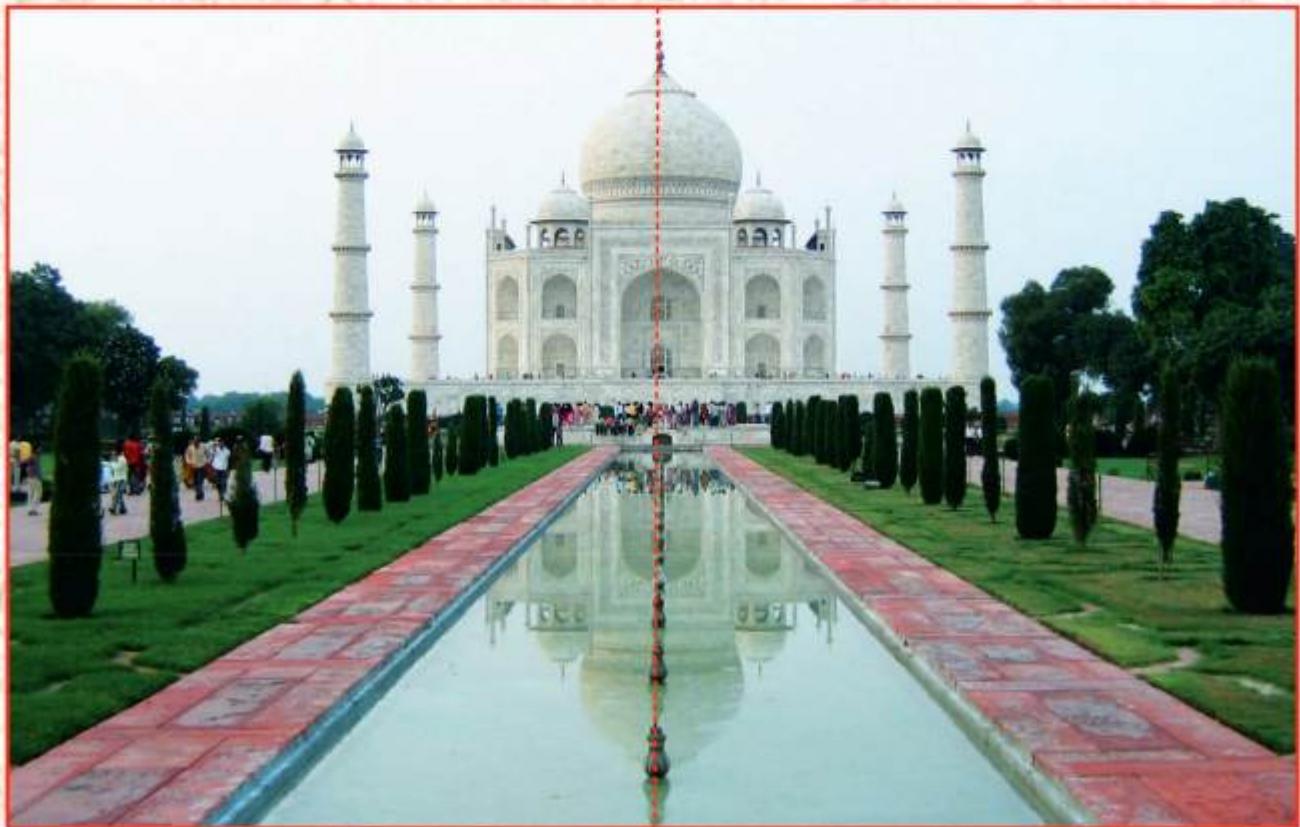
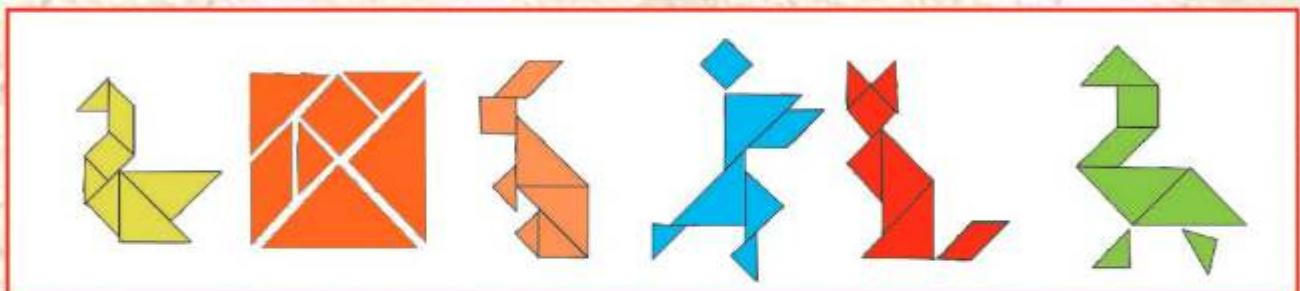
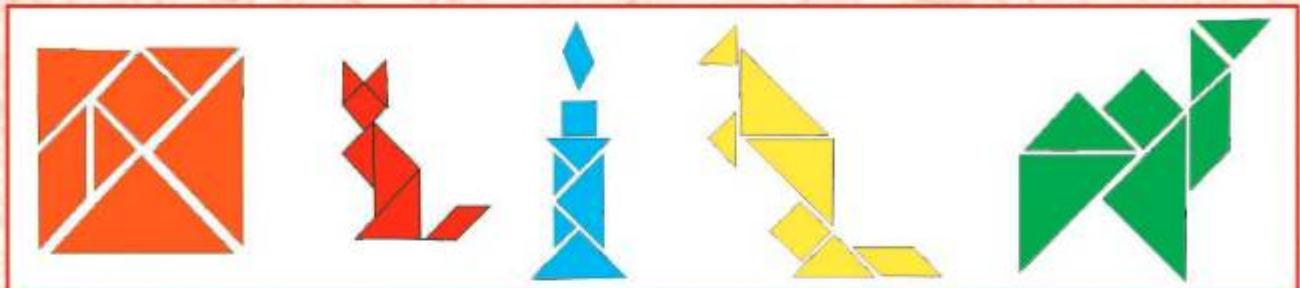
$$15 \text{ ଟଙ୍କିଆ } 1 \text{ ଟି କଲମ} = \boxed{\quad} \times \boxed{\quad} = \boxed{\quad} \text{ ଟଙ୍କା}$$

$$\text{ମୋଟ} = \boxed{\quad} + \boxed{\quad} = \boxed{\quad} \text{ ଟଙ୍କା}$$

$$\text{ମୋହିନୀ ଦୋକାନକୁ ଦେଲା} = \text{ଦୂଇଟି } 50 \text{ ଟଙ୍କା ନୋଟ} = \boxed{\quad} \text{ ଟଙ୍କା}$$

$$\text{ଦୋକାନୀ ମୋହିନୀକୁ ଫେରାଇବ} = \boxed{\quad} - \boxed{\quad} = \boxed{\quad} \text{ ଟଙ୍କା}$$

୪. ଆକ୍ରମ ତା'ର ଦୋକାନକୁ ସକାଳେ ଗା ଘଣ୍ଟା ୨୫ ମିନିଟ ଓ ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳେ ୨ ଘଣ୍ଟା ୨୦ ମିନିଟ ଖୋଲା ରଖେ । ତେବେ ସେ ଗୋଟିଏ ଦିନରେ ମୋଟ କେତେ ସମୟ ଦୋକାନ ଖୋଲା ରଖେ ?

ଜାତୀୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଆଧାର ୨୦୦୪ ର ଗଣିତ ପାଠ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରମୁଖ ସ୍ଥାପାରିଶ ଅନୁଯାୟୀ-

- (କ) ପିଲାମାନଙ୍କ ଗଣିତିକରଣ (Mathematization) ଦକ୍ଷତାର ଅଭିଭୂତି ପାଇଁ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଗଣିତ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟଭିତ୍ତିକ (Activity Based) ହେବା କରିବା ।
- (ଖ) ପ୍ରୁତ୍ୟେକ ପିଲା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଆହ୍ଵାନମୂଳକ (Challenging) ଓ ଫଳପ୍ରଦ (Meaningful) କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୋଜିତ ହେବେ ।
- (ଗ) ପିଲାମାନଙ୍କ ଗଣିତିକରଣ ଦକ୍ଷତା-ଗଣିତିକ କୌଣସି (Skill), ଧାରଣାର ବୋଧଗମ୍ୟତା (Conceptual Clarity) ଓ ପ୍ରକ୍ରିୟାମୂଳକ ଜ୍ଞାନର (Procedural Fluency) ଅଭିଭୂତି ପାଇଁ ଆକଳନ ଧାରାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବା ।

ମୁଦ୍ରଣ : ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଉପାଦନ ଓ ବିକ୍ରୟ, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ଓଡ଼ିଶା ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରାଧୀକରଣ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

